

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra veřejného práva

Omezování osobní svobody v policejní praxi

Diplomová práce

Restriction of personal freedom in police practice

Master Thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

Mgr. Jiří VÍŠEK, Ph.D.

AUTOR PRÁCE

Bc. Veronika KRŠKOVÁ

PRAHA

2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a vše je uvedeno v seznamu použité literatury.

V Brně, dne 25. 11. 2023

Bc. Veronika KRŠKOVÁ

ANOTACE

Diplomová práce pojednává o institutech omezování osobní svobody, které nejčastěji uplatňuje Policie České republiky při výkonu své činnosti. Nejprve je vymezen ústavní pořádek České republiky a pojem osobní svoboda. Policie České republiky může osobní svobodu omezit pouze na základě zákona. V práci je tedy představeno omezení osobní svobody podle zákona o Policii České republiky a omezení osobní svobody dle trestního řádu. Jsou zde popsána jednotlivá zákonem daná oprávnění. Následně jsou rozebrány pojmy hledaná a pohřešovaná osoba, které jsou vedeny v informačních systémech a samotné informační systémy PATROS a SIS II. Dále je probrána problematika umístování osob do policejní cely. V praktické části je uvedena případová studie a diskuse s návrhy de lege ferenda.

KLÍČOVÁ SLOVA

hledaná * omezování * osoba * pohřešovaná * Policie České republiky * svoboda

ANNOTATION

The diploma thesis deals with the institutions of restricting personal freedom most commonly applied by the Police of the Czech Republic in the performance of their duties. Firstly, the constitutional order of the Czech Republic and the concept of personal freedom are defined. The Police of the Czech Republic may restrict personal freedom only on the basis of the law. The thesis therefore presents the limitations of personal freedom according to the Act on the Police of the Czech Republic and the limitations of personal freedom according to the Code of Criminal Procedure. Various legally granted authorizations are described here. Subsequently, the concepts of wanted and missing persons, which are recorded in information systems, as well as the information systems PATROS and SIS II, are analyzed. Furthermore, the issue of placing individuals in police cells is discussed. In the practical part, a case study is presented along with a discussion and proposals for de lege ferenda.

KEYWORDS

freedom * missing * person * Police of the Czech Republic * restriction * searched

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla upřímně poděkovat panu Mgr. Jiřímu Víškovi, Ph.D. za vedení mé diplomové práce, a především za ochotu a vstřícný přístup.

OBSAH

ÚVOD.....	8
1 ÚSTAVNÍ POŘÁDEK ČESKÉ REPUBLIKY	10
1.1 Ústava České republiky.....	11
1.2 Listina základních práv a svobod	13
1.3 Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod.....	20
2 OSOBNÍ SVOBODA	23
2.1 Osobní svoboda dle Listiny základních práv a svobod čl. 8	23
3 OMEZENÍ OSOBNÍ SVOBODY	24
3.1 Omezení osobní svobody dle zákona o Policii České republiky.....	24
3.1.1 Zajištění osoby	24
3.1.2 Zajištění cizince	31
3.2 Předvedení osoby	32
3.2.1 § 61 Podání vysvětlení	33
3.2.2 § 63 Prokázání totožnosti	34
3.2.3 § 65 Získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace.....	38
4 OMEZENÍ OSOBNÍ SVOBODY PODLE TRESTNÍHO ŘÁDU	40
4.1 Zadržení	40
4.1.1 § 75 Zadržení obviněného policejním orgánem.....	41
4.1.2 § 76 Zadržení osoby podezřelé	42
4.1.3 § 76a Příkaz k zadržení	44
4.2 Zatčení	44
4.3 Nařízení výkonu trestu	47
4.4 Vazba	49
5 PÁTRÁNÍ PO OSOBÁCH	53
5.1 Hledaná osoba	53
5.2 Pohřešovaná osoba	55
5.3 Informační systém pátrání po osobách PATROS a SIS II.....	56
6 POLICEJNÍ CELY.....	59
7 PŘÍPADOVÁ STUDIE	66
8 DISKUZE A NÁVRHY DE LEGE FERENDA.....	73
ZÁVĚR	79

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	81
PŘÍLOHY	84
Příloha č. 1 – Úřední záznam o zajištění	85
Příloha č. 2 – Poučení zajištěné osoby dle směrnice Rady EU	88
Příloha č. 3 – Úřední záznam o předvedení.....	89
Příloha č. 4 – Protokol o zadržení	92
Příloha č. 5 – Poučení zadržené osoby dle směrnice Rady EU.....	95
Příloha č. 6 – Protokol o zatčení	96
Příloha č. 7 – Poučení zatčené osoby dle směrnice Rady EU	99
Příloha č. 8–Protokol o dodání do výkonu trestu odnětí svobody	100
Příloha č. 9 – Žádost o umístění osoby do policejní cely	103
POUŽITÉ ZKRATKY	108

ÚVOD

Téma diplomové práce „*Omezování osobní svobody v policejní praxi*“ bylo zvoleno, jelikož jsem již devatenáctým rokem příslušnicí Policie České republiky. Služebně jsem zařazena na obvodním oddělení na pozici dozorčí služby. Úkony spojené s omezováním osobní svobody a řádné zajištění chodu policejní cely je tedy nedílnou součástí mého výkonu služby. Omezení osobní svobody je nezbytným úkolem policie při ochraně obyvatel před pachateli protiprávního jednání a naplnění práva.

Cílem diplomové práce bude představit zákonem dané možnosti, které policisté využívají v souvislosti s omezením osobní svobody, včetně uvedení návrhů de lege ferenda. Diplomová práce vychází především ze zákonných ustanovení a z uvedené literatury. Práce bude vycházet ze specifických podmínek pořádkové činnosti na základním výkonném organizačním článku. Bude zde využita metoda přímého pozorování výkonu služby a metoda analýzy a syntézy. Dále bude použita kompilační metoda, jelikož je čerpáno ze zákonných předpisů, odborné literatury a interních aktů řízení. Tyto zdroje jsou doplněny o praktické zkušenosti a poznatky získané při výkonu služby.

V první části se práce bude zabývat vymezením ústavního pořádku České republiky. Bude zde rozebrána Ústava České republiky, Listina základních práv a svobod a Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, kterou je Česká republika vázána.

V následující části bude vymezen samotný pojem osobní svoboda, který není nikde přímo právně definován. Osobní svoboda je obsažena v čl. 8 Listiny základních práv a svobod.

Vzhledem k tomu, že diplomová práce bude pojata z pohledu Policie České republiky, v dalších kapitolách budou vymezeny jednotlivé možnosti omezení osobní svobody podle zákona o Policii České republiky, kterým je předvedení a zajištění, a podle trestního řádu, který upravuje zadržení, zatčení, vazbu a nařízení výkonu trestu. Zcela okrajově bude zmíněno i omezení osobní svobody podle zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, jelikož i s tímto se lze během běžného výkonu služby setkat. Především bude

upozorněno na možnost, ve které může dojít k pochybení při nesprávné aplikaci zákonných norem.

V další kapitole bude probráno pátrání po osobách, základní informační systémy PATROS a SIS II, které jsou používány při zjišťování, zda je po osobě vyhlášeno pátrání, a rozdíl mezi hledanou a pohřešovanou osobou.

Následně bude navázáno na problematiku policejních cel, které jsou nezbytnou součástí omezení osobní svobody.

V praktické části se budu zabývat případovou studií, ve které bude pojmato omezení osobní svobody z praktického pohledu a za jakých okolností může u jedné osoby dojít k využití několika institutů omezení osobní svobody současně. V diskuzi a návrzích de lege ferenda se bude rozebírat využití oprávnění přiložení pout při předvedení osoby, které v zákoně o policii absentuje. Bude se poukazovat na možnost zjednodušení zajištění osob pro účely trestního řízení a doposud chybějící právní úpravu výkonu bezpečnostních agentur.

Do příloh budou zařazeny vzory jednotlivých druhů úředních záznamů, které je policista vždy povinen sepsat, omezí-li osobu na osobní svobodě. Dále poučení osoby omezené na osobní svobodě a vzor úředního záznamu o umístění osoby do policejní cely. Tyto přílohy budou sloužit pro představu o množství administrativních úkonů, které musí policista zpracovat. Nejedná se o veškeré administrativní úkony, těchto je celá řada, ale pro účely diplomové práce budou zařazeny jen ty, které přímo souvisí s omezením osobní svobody. Ve vzorech a v případové studii budou záměrně zaznačeny osobní údaje osob, včetně policistů a míst událostí, aby nemohlo dojít k žádné souvislosti s reálným případem a konkrétní osobou. Grafické a pravopisné chyby ve formulářích, které jsou součástí příloh, budou záměrně ponechány pro jejich autenticitu.

1 ÚSTAVNÍ POŘÁDEK ČESKÉ REPUBLIKY

Základní lidská práva jsou obsažena v Ústavě České republiky, v Listině základních práv a svobod, ale i v mezinárodních smlouvách. Mezi nejvýznamnější předchůdce patří anglický dokument Magna Charta Libertatum z roku 1215. Omezovala některé panovníkovy pravomoci a definovala některá práva poddaných. Stala se nejvýznamnějším dokumentem, který vedl ke vzniku ústavního práva.

Svou strukturou a konstrukcí má ústavní pořádek České republiky ve své podstatě dvojí obsah. Za prvé zakotvuje ústavní hodnoty a strukturu státu, včetně základů tvorby práva a procesních předpisů ústavního práva v Ústavě ČR, a za druhé zakotvuje ústavní normy, základní práva a svobody jednotlivců v Listině základních práv a svobod.

Základní práva náleží každému bez rozdílu národnosti, státní příslušnosti, barvy pleti, pohlaví či věku. Jako se vyvíjí společnost, tak se vyvíjí i tato práva. Každý člověk má zaručenou ochranu svých práv.

Základní lidská práva nejsou až na výjimky neomezitelná. Veřejná moc je může omezit, ale pouze zákonem. Listina základních práv a svobod v článku 1 mimo jiné uvádí, že základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezcizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné. Na jednotlivá lidská práva nahlížíme jako na práva dvojího druhu, a to absolutní nebo relativní. Absolutní právo nelze žádným způsobem ani za žádných okolností omezit či porušit. Mezi absolutní práva patří například zákaz špatného zacházení. Omezení relativních práv a svobod lze realizovat třemi způsoby. Jedná se o obecnou klauzuli (například práva a svobody mohou být omezeny pouze zákonem), individuálně (formou sankce za zneužití práv a svobod) a v situacích mimořádných stavů (například živelní pohromy). Základní lidská práva se tedy dělí na omezitelná, tedy relativní, a na absolutní, tedy neomezitelná. Omezení absolutních práv je nepřípustné, naproti tomu práva relativní lze vyvažovat, porovnávat je s jinými ústavními hodnotami a dle převažující hodnoty je lze či nelze omezit.¹

¹ HÝBNEROVÁ, Michaela a HLAVÁČOVÁ, Kateřina. *Ochrana základních lidských práv při omezování osobní svobody policíí*. Policejní prezidium České republiky. Praha, 2022, s. 11–15.

1.1 Ústava České republiky

V České republice byla Ústava České republiky přijata dne 16. prosince 1992 Českou národní radou a byla uveřejněna ve Sbírce zákonů ČR pod č. 1/1993 Sb., s účinností od 1. ledna 1993, kdy se Česká republika stala samostatným státním útvarem. Ústava ČR zavedla termín ústavní pořádek, který je uveden v čl. 3 a v čl. 112. Čl. 3 uvádí, že součástí ústavního pořádku České republiky je Listina základních práv a svobod. Čl. 112 v odstavci 1 vymezuje, že jej tvoří Ústava, Listina základních práv a svobod, ústavní zákony přijaté podle Ústavy a ústavní zákony Národního shromáždění Československé republiky, Federálního shromáždění Československé socialistické republiky a České národní rady upravující státní hranice České republiky a ústavní zákony České národní rady přijaté po 6. červnu 1992. V odstavci 2 se zrušuje dosavadní Ústava, ústavní zákon o československé federaci, ústavní zákony, které je měnily a doplňovaly, a ústavní zákon České národní rady č. 67/1990 Sb., o státních symbolech České republiky. Odstavec 3 uvádí, že ostatní ústavní zákony platné na území České republiky ke dni účinnosti Ústavy mají sílu zákona.²

Ústava České republiky je tvořena z preambule a z osmi hlav. Hlavy jsou rozděleny do článků a tyto obsahují odstavce a písmena.

Preambule odkazuje na dávné tradice zemí Koruny české i státnosti československé a odhodlání budovat, chránit a rozvíjet Českou republiku v duchu nedotknutelných hodnot lidské důstojnosti a svobody jako vlast rovnoprávných, svobodných občanů, kteří jsou si vědomi svých povinností vůči druhým a zodpovědnosti vůči celku, jako svobodný a demokratický stát, založený na úctě k lidským právům a na zásadách občanské společnosti, jako součást rodiny evropských a světových demokracií.

Hlava první obsahuje základní ustanovení a obsahuje čl. 1–14, ve kterých se upravuje charakteristika státu, konstrukce tvorby a dělby státní moci, základní prvky právního státu, princip pluralitního politického systému, princip suverenity lidu, zásada územní samosprávy, způsob změny ústavy, vztah k mezinárodním

² GERLOCH, Aleš, Jiří HŘEBEJK a Vladimír ZOUBEK. *Ústavní systém České republiky*. 6. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2022. ISBN 978-80-7380-865-5, s. 65–66.

smlouvám, vymezení území České republiky a změny státních hranic, institut státního občanství a státních symbolů, určení hlavního města a povinnost státu dbát o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství.

Hlava druhá ve čl. 15–53 vymezuje zákonodárnou moc, která náleží Parlamentu tvořenému dvěma komorami, a to Poslaneckou sněmovnou a Senátem.

Hlava třetí v čl. 54–80 moc výkonnou, její nadpisy se dělí na dvě části. V první části je definován prezident republiky a v druhé části vláda.

Hlava čtvrtá v čl. 81–96 moc soudní, která obsahuje jednak zásady, že soudní moc vykonávají jménem republiky nezávislé soudy, jakož i ústavní záruky nezávislosti a nestrannosti výkonu funkce soudce. Je zde vymezen Ústavní soud, který je soudním orgánem ústavnosti a soudy, které zákonem stanoveným způsobem poskytují ochranu právům.

Hlava pátá v čl. 97 Nejvyšší kontrolní úřad. Tento vykonává kontrolu nad hospodařením se státním majetkem a plnění státního rozpočtu.

Hlava šestá v čl. 98 Českou národní banku, jež je ústřední bankou státu. Hlavním cílem její činnosti je péče o cenovou stabilitu.

Hlava sedmá v čl. 99–105, čl. 103 byl zrušen, územní samosprávu. Jedná se o členění České republiky na obce, které jsou základními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.

Hlava osmá čl. 106–113 přechodná a závěrečná ustanovení, obsahuje ustanovení procesního charakteru, výklad pojmu ústavní pořádek České republiky, zrušovací ustanovení a stanoví počátek účinnosti ústavy dnem 1. ledna 1993.

Ústava České republiky byla prozatím celkem osmkrát novelizována, naposledy ústavním zákonem č. 98/2013 Sb. s účinností od 1. června 2013.³

³ GERLOCH, Aleš, Jiří HŘEBEJK a Vladimír ZOUBEK. *Ústavní systém České republiky*. 6. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2022. ISBN 978-80-7380-865-5, s. 73–75.

1.2 Listina základních práv a svobod

Listina základních práv a svobod byla dne 9. ledna 1991 schválená Federálním shromážděním ČSFR a publikována ve Sbírce zákonů ČSFR s uvozovacím ústavním zákonem pod č. 23/1991 Sb. a znovu vyhlášena usnesením předsednictva České národní rady 16. prosince 1992 jako součást ústavního pořádku České republiky a ve Sbírce zákonů ČR uveřejněna pod č. 2/1993 Sb.⁴

Listina základních práv a svobod je rozdělena na preambuli, 6 hlav, 44 článků, které dále obsahují odstavce a písmena.

V preambuli Federální shromáždění na základě návrhu České národní rady a Slovenské národní rady prohlašujícím způsobem vyvolává v myslí spojitosti českého, respektive československého právního myšlení a svoji právní filozofii, která provází celý ústavní dokument. Ústavodárce chtěl demonstrovat odhodlání povýšit ochranu lidských a občanských práv na evropský a světový standard.

Hlava první, nazvaná Obecná ustanovení v čl. 1–14 prezentuje vztah státu a člověka, a naopak i vztah občana ke státní moci. Články 2 a 4 vymezují právní stát. Čl. 1 a 3 rovnoprávnost lidí, nezadatelnost, nezcizitelnost, nepromlčitelnost a nezrušitelnost základních práv a svobod. Nezadatelnost představuje, že základní lidská práva jsou vázána na konkrétní osobu. Jsou založena na hodnotě důstojnosti člověka, kterou nikdo nemůže ztratit. Nezcizitelnost, že člověk nemůže tato práva převést za úplatu, darovat jinému, zřeknout se jich, nebo např. dát do zástavy na určitou dobu. Přenesení těchto práv jejich nositelem na jiné osoby nemá žádný právní význam. Nepromlčitelnost, že základní lidská práva nezanikají nevyužitím v určité lhůtě, mlčením nebo neuplatněním nároku o ně nemůže jedinec přijít. Běh času nemá na jejich existenci žádný vliv. Nezrušitelnost, že státní moc je může pouze uznat, ale ne zrušit či prohlásit za neplatná. Existence základních práv nezávisí na vůli státu, který nemá ani možnost je nějakým aktem zrušit.⁵

⁴ GERLOCH, Aleš, Jiří HŘEBEJK a Vladimír ZOUBEK. *Ústavní systém České republiky*. 6. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2022. ISBN 978-80-7380-865-5, s. 65.

⁵ GERLOCH, Aleš, Jiří HŘEBEJK a Vladimír ZOUBEK. *Ústavní systém České republiky*. 6. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2022. ISBN 978-80-7380-865-5, s. 337, 343–344.

Hlava druhá Lidská práva a základní svobody se rozděluje na dva oddíly. Oddíl první vymezuje v čl. 5–16 základní lidská práva a svobody. Tyto zahrnují, že každý je způsobilý mít práva, právo na život, nedotknutelnost osoby a jejího soukromí, záruku osobní svobody, ochranu před nucenými pracemi a službami, zachování lidské důstojnosti, osobní cti, dobré pověsti a ochranu jména, vlastnictví majetku, nedotknutelnosti obydlí, ochranu listovního tajemství, svobodu pohybu a pobytu, svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání.

Oddíl druhý Politická práva v čl. 17–23 zaručuje svobodu projevu a právo na informace, petiční právo, právo shromažďovací a sdružovací, podílení se na správě veřejných věcí, právo postavit se na odpor proti každému, kdo by odstraňoval demokratický řád lidských práv a svobod.⁶

Hlava třetí Práva národnostních a etnických menšin v čl. 24–25 stanoví, že příslušnost ke kterékoli národnostní nebo etnické menšině nesmí být nikomu na újmu. Újmou může být majetková či nemajetková újma. Pokud se jedná o způsobení újmy pro odlišné zacházení z důvodu rasy nebo etnické příslušnosti, může se poškozená osoba domáhat upuštění od takového porušování, odstranění následků a přiměřeného zadostiučinění. Jde-li o prokazování, že došlo k porušení zákazu diskriminace podle čl. 24, musí žalobce předložit důkazy, aby se tím obecné soudy či Ústavní soud mohly zabývat.⁷ Ústavní zákaz újmy lze nalézt v oblasti trestněprávní, kdy v trestním řádu v hlavě X Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných jsou zahrnuty trestné činy § 352 Násilí proti skupině obyvatel a jednotlivci; § 355 Hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení; § 356 Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod. V hlavě XIII Trestné činy proti lidskosti, proti míru a válečné trestné činy jsou uvedeny trestné činy § 400 Genocidium; § 403 Založení, podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka.⁸ Dále je upraven i v zákoně o některých přestupcích, kde se v ustanovení § 7 Přestupky proti občanskému soužití v odstavci 3 uvádí,

⁶ Usnesení č. 2/1993 Sb. předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky, čl. 5–23.

⁷ GERLOCH, Aleš, Jiří HŘEBEJK a Vladimír ZOUBEK. *Ústavní systém České republiky*. 6. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2022. ISBN 978-80-7380-865-5, s. 337.

⁸ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

že: „Fyzická, právnícká nebo podnikající osoba se dopustí přestupku tím, že omezuje nebo znemožňuje příslušníku národnostní menšiny výkon práv příslušníků národnostních menšin, nebo způsobí jinému újmu pro jeho příslušnost k národnostní menšině nebo pro jeho etnický původ, pro jeho rasu, barvu pleti, pohlaví, sexuální orientaci, jazyk, víru nebo náboženství, věk, zdravotní postižení, pro jeho politické nebo jiné smýšlení, členství nebo činnost v politických stranách nebo politických hnutích, odborových organizacích nebo jiných sdruženích, pro jeho sociální původ, majetek, rod, zdravotní stav nebo pro jeho rodinný stav.“⁹

V oblasti občanského práva je mimo jiné problematika diskriminace vymezena i například v zákoníku práce hlava IV Rovné zacházení a zákaz diskriminace. Naše legislativa zahrnuje i zákon č. 198/2009 Sb., zákon o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon).

Čl. 25 národnostním nebo etnickým menšinám zaručuje práva na všestranný rozvoj, rozvoj vlastní kultury, rozšiřovat a přijímat informace v mateřském jazyku, sdružovat se v národnostních sdruženích a též na vzdělání v jejich jazyku, užívání jazyku v úředním styku a účasti na řešení věcí týkajících se národnostních a etnických menšin.¹⁰

Hlava čtvrtá Hospodářská, sociální a kulturní práva čl. 26–35, tento komplex práv vyžaduje určitá plnění ze strany státu. Je zde zahrnuta svoboda povolání, právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost, právo získávat prostředky pro své životní potřeby prací. Podle čl. 26 odstavce 4 však zákon může stanovit odchylnou úpravu pro cizince. Cizinec může být zaměstnáván, pokud má platné povolení k zaměstnání a platné povolení k pobytu na území České republiky. V čl. 27 je právo svobodně se sdružovat na ochranu svých hospodářských a sociálních zájmů. V odstavci 4 je zaručeno právo na stávkou, které však nepřísluší soudcům, prokurátorům (státním zástupcům), příslušníkům ozbrojených sil (armáda, Vojenská kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž) a příslušníkům ozbrojených bezpečnostních sborů (Policie ČR, Hasičský

⁹ Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích

¹⁰ Usnesení č. 2/1993 Sb. předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky, čl. 25.

záchranný sbor ČR, Celní správa ČR, Vězeňská služba ČR, Bezpečnostní informační služba ČR a Úřad pro zahraniční styky a informace).

Čl. 28–29 poskytuje právo na spravedlivou odměnu za práci a na uspokojivé pracovní podmínky, zvláštní hospodářská a sociální práva sociálních menšin, jako jsou ženy, mladiství a osoby zdravotně postižené. Tito mají právo na zvýšenou ochranu zdraví při práci a na zvláštní pracovní podmínky. Zvláštní pracovní podmínky jsou upraveny v zákoníku práce, např. zákaz zaměstnankyně zaměstnávat pracemi, které ohrožují jejich mateřství, přestávky ke kojení, mladiství zaměstnanci se nesmí zaměstnávat prací přesčas a v noci.

Čl. 30 Právo na přiměřené zabezpečení ve stáří, při nezpůsobilosti k práci, jakož i při ztrátě živitele. Stát zde projevuje sociální pomoc v „hmotné nouzi“, kdy je povinen zajistit prostředky pro základní životní podmínky. Tento článek upravuje množství zákonů a předpisů, např. zákon o nemocenském pojištění, zákon o důchodovém pojištění, zákon o státní sociální podpoře.

Čl. 31 Právo na ochranu zdraví, kdy občané mají na základě veřejného pojištění právo na bezplatnou zdravotní péči a na zdravotní pomůcky. K tomuto se vztahují další právní předpisy, např. zákon o veřejném zdravotním pojištění, zákon o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách. Na základě zákona o veřejném zdravotním pojištění jsou občanům poskytovány bezplatné lékařské služby. Bezplatná zdravotní péče se vztahuje pouze na občany České republiky, způsob úhrady léčby pro cizí státní příslušníky upravují mezinárodní smlouvy. Např. Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech č. 120/1967 Sb. Tento pakt však nehovoří o přímé záruce bezplatné zdravotní péče. Dalším dokumentem je Evropská sociální charta č. 14/2000 Sb. m. s.

Čl. 32 poskytuje ochranu rodině-právních vztahů. Rodičovství a rodina jsou pod ochranou zákona. Je zaručena zvláštní ochrana dětí a mladistvých. Rodinné právo je upraveno v části druhé občanského zákoníku.

Čl. 33 zahrnuje právo na bezplatné vzdělání v základních a středních školách a podle schopností a možností společnosti též na vysokých školách. Povinnost školní docházky stanoví zákon o předškolním, základním, středním, vyšším

odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Zřizovat lze i jiné školy než státní a vzdělání se může poskytovat za úplatu.

Čl. 34 a 35 patří mezi kulturní práva, právo k výsledkům tvůrčí duševní činnosti a právo přístupu ke kulturnímu bohatství. Výsledky tvůrčí duševní činnosti chrání zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským (autorský zákon). Mezi další zákonné předpisy mimo jiné patří i zákon o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích. Čl. 35 pojímá právo na příznivé životní prostředí a právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů. Životní prostředí je definováno v zákoně o životním prostředí, čímž je vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie. Ochranu životního prostředí upravuje celá řada dalších zákonů, např. zákon o vodách (vodní zákon), zákon o ochraně ovzduší, zákon o lesích (lesní zákon). Právo na informace upravuje zákon o právu na informace o životním prostředí. Informace musí být aktuální, úplné a podané ve vzájemných souvislostech. Měly by být podány srozumitelným a dostupným způsobem, např. ve sdělovacích prostředcích.¹¹

Hlava pátá Právo na soudní a jinou právní ochranu čl. 36–40.

Čl. 36 Toto právo vymezuje, že se každý může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu. Kdo byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy, se může obrátit na soud, aby přezkoumal zákonnost takového rozhodnutí. Každý jednatel, za splnění zákonných podmínek, by měl mít právo obrátit se na soud a žádat ochranu svého práva na spravedlnost a spravedlivý proces. V případě, že osobě byla způsobena škoda v souvislosti s nezákonným rozhodnutím soudu, jiného státního orgánu či orgánu veřejné správy nebo nesprávným úředním postupem, má právo žádat náhradu škody. Nesprávným úředním postupem může být nečinnost, opomenutí, neodůvodněný průtah,

¹¹ GERLOCH, Aleš, Jiří HŘEBEJK a Vladimír ZOUBEK. *Ústavní systém České republiky*. 6. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2022. ISBN 978-80-7380-865-5, s. 448–467.

chybné ověření listiny správním úřadem či vyznačení doložky na právní moci na dosud nepravomocném rozhodnutí apod. Podmínky a podrobnosti uplatnění nároku na náhradu škody upravuje zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. Nárok na náhradu škody a nemajetkové újmy se uplatňuje nejprve u příslušného ministerstva nebo jiného ústředního správního úřadu. Tím může být i Česká národní banka nebo Nejvyšší kontrolní úřad.

Čl. 37 upravuje právo odepřít výpověď, právo na právní pomoc, rovnost účastníků a právo na tlumočníka. Odepření výpovědi je výjimkou z obecné povinnosti svědčit. Právo odepřít výpověď má ten, kdo by způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobě blízké. Na předvolání je povinen se dostavit každý, tedy i ten, na koho se právo vztahuje. Teprve před výslechem, po poučení, uplatní své právo. V případě nedostavení se je možné osobě udělit pokutu či ji předvést. Povinnost nevypovídat jako svědek mají osoby, na které se vztahuje zákaz výslechu. Jedná se o zájem veřejný, kdy je nutné zachovat určité skutečnosti v tajnosti. Jsou zde zahrnuty i utajované skutečnosti chráněné zvláštním zákonem. Další skupinou jsou osoby, které by výpovědi porušily státem uznanou nebo uloženou povinnost mlčenlivosti, např. advokáti, duchovní v souvislosti se zpovědním tajemstvím nebo zdravotníci. Povinnost mlčenlivosti lze prolomit zproštěním příslušného orgánu nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má.

Právní pomoc může poskytnout advokát, notář, patentový zástupce, daňový poradce a specifické postavení má soudní exekutor. V občanském soudním a ve správním řízení se mohou účastníci dát zastupovat obecným zmocněncem, který není advokátem. V občanském soudním řízení může účastníka zastupovat odborová organizace, jejíž je členem.

V soudním řízení mají účastníci právo jednat ve svém mateřském jazyce. Pokud je jejich mateřský jazyk jiný než český, soud ustanoví tlumočníka.

Čl. 38 stanovuje právo na zákonného soudce a projednání věci veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti. Nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci. Zákonným soudcem může být jen ten, kdo je v souladu se zákonem řádně ustanoven jako soudce u příslušného soudu a k projednávání konkrétní záležitosti. Příslušnost soudu i soudce upravuje zákon o soudech,

soudcích, přísedících a státní správě soudů (zákon o soudech a soudcích), ve kterém je k zajištění principu zákonného soudce u jednotlivých soudů upraven rozvrh práce. Rozvrh práce je veřejně přístupný, čímž je splněna podmínka kontroly dodržování tohoto principu ze strany veřejnosti. Podmínka zákonného soudce také zahrnuje povinnost soudce nebýt přímo nebo nepřímo osobně zainteresován. V případě zainteresovanosti soudce, tento může být vyloučen z důvodu podjatosti.

Veřejnost může být vyloučena jen v případech stanovených zákonem. Např. podle trestního řádu, jestliže by veřejné projednání ohrozilo utajované skutečnosti, podle občanského soudního řádu, pokud by bylo ohroženo obchodní tajemství.

Čl. 39–40 ukládají, že jen zákon stanoví, které jednání je trestným činem a jaký trest, jakož i jaké jiné újmy na právech nebo majetku, lze za jeho spáchání uložit, rozhodnutí o vině a trestu, presumpci neviny, právo na obhajobu, právo obviněného odepřít výpověď, zásadu ne dvakrát v téže věci a zákaz retroaktivity. Trestněprávní ochranu, které jednání je trestným činem, zajišťuje trestní zákoník a zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže. Jen soud rozhoduje o vině a trestu za trestné činy, což stanovuje i Ústava ČR ve druhé větě čl. 90. Právo na obhajobu zahrnuje, že obviněný má právo, aby mu byl poskytnut čas a možnost k přípravě obhajoby a aby se mohl hájit sám nebo prostřednictvím obhájce. Obhájce je obviněnému ustanoven, pokud jej nemá v případě nutné obhajoby. Odměnu obhájci hradí stát. Nutná obhajoba je v případě, že obviněný je ve vazbě nebo koná-li se řízení s horní hranicí sazby trestu odnětí svobody nad pět let. Právo obviněného odepřít výpověď spočívá, že může vypovídat způsobem, jakým uzná za vhodné či nevypovídat vůbec. Obsahuje i právo lhát, aniž by byl jakkoliv sankcionován nebo mu jeho výpověď měla být k tíži. Obviněnému musí být vina prokázána, není povinen svou nevinu prokazovat. Obviněného nelze nutit k výpovědi

a je nepřipustné vynucovat výpověď slibem čehokoliv, např. vynucení doznání pod slibem propuštění ze zadržení.¹²

Hlava šestá čl. 41–44 obsahuje společná ustanovení, je zde taxativně vymezeno, kterých práv je možno se domáhat pouze v mezích zákona. Pod pojmem „občan“ Listina rozumí státního občana České a Slovenské Federativní republiky. Cizinci požívají lidských práv a základních svobod zaručených Listinou, pokud nejsou přiznána výslovně občanům. Stanovuje podmínky poskytování a odepření azylu.

Čl. 44 omezuje soudcům a prokurátorům právo na podnikání a jinou hospodářskou činnost, právo zakládat politické strany a politická hnutí a sdružovat se v nich, zaměstnancům státní správy a územní samosprávy ve funkcích, které určí, též právo na stávku; příslušníkům bezpečnostních sborů a ozbrojených sil též právo petiční, právo shromažďovací a sdružovací, pokud souvisí s výkonem služby. Osobám v povoláních, která jsou bezprostředně nezbytná pro ochranu života a zdraví, může zákon omezit právo na stávku. Např. zaměstnanci zdravotních zařízení nebo zařízení sociální péče.¹³

1.3 Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

Tato je známá spíše pod názvem Evropská úmluva o lidských právech. Je jednou z nejdůležitějších úmluv, jimiž je Česká republika vázána. Státy, které úmluvu podepsaly, se v ní zavazují garantovat svým občanům standardní západoevropskou úroveň ochrany lidských práv. Úmluva byla sjednána v rámci Rady Evropy a základem regionální mezinárodněprávní ochrany lidských práv v Evropě, která byla podepsána dne 4. listopadu 1950 v Římě a účinnosti nabyla 3. září 1953. Vychází ze Všeobecné deklarace lidských práv přijaté Valným shromážděním OSN v roce 1948. Česká a Slovenská Federativní republika podepsala Úmluvu 21. února 1991 a ratifikovala ji 18. března 1992. Vyhlášena byla sdělením federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a protokolů na tuto Úmluvu

¹² GERLOCH, Aleš, Jiří HŘEBEJK a Vladimír ZOUBEK. *Ústavní systém České republiky*. 6. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2022. ISBN 978-80-7380-865-5, s. 467–488.

¹³ Usnesení č. 2/1993 Sb. předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky, čl. 41–44.

navazujících. Publikována byla pod č. 209/1992 Sb.¹⁴ Vedle Úmluvy existují ještě dodatkové protokoly, které katalog základních práv rozšiřují. Je několik výjimek, kdy Listina základních práv a svobod chrání základní práva v menším rozsahu než Úmluva. Listina stanoví, že každý má právo na projednání své věci před soudem bez průtahů, Úmluva vyžaduje projednání v přiměřené lhůtě. Neposkytuje se jí tedy ochrana proti pomalosti soudů, ale i proti celkově nepřiměřené době. Listina umožňuje trest obecně prospěšných prací i bez souhlasu odsouzeného, zatímco Úmluva takový trest zapovídá.¹⁵

Úmluva obsahuje základní katalog občanských a politických práv. Je členěna do 3 hlav a 59 článků. Článek 1 ukládá povinnost respektovat lidská práva.

Hlava I. Práva a svobody v čl. 2–18 zahrnuje právo na život, zákaz mučení, zákaz otroctví a nucené práce, právo na svobodu a osobní bezpečnost, právo na spravedlivý proces, zákaz trestu bez zákona, právo na respektování rodinného a soukromého života, svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání, svobodu projevu, svobodu shromažďování a sdružování, právo uzavřít manželství, právo na účinné opravné prostředky, zákaz diskriminace, odstoupení od závazků v případě ohrožení, omezení politické činnosti cizinců, zákaz zneužití práv, ohraničení možnosti omezení práv.

Hlava II. Evropský soud pro lidská práva čl. 19–51 pojednávají o ustavení soudu, počtu soudců, podmínkách výkonu funkce, volbě soudců, funkčním období a odvolání, plénu soudu, pravomoci samosoudců a výborů, smírná urovnání, závaznosti a výkonu rozsudků.

Hlava III. Různá ustanovení čl. 52–59 zahrnuje žádost generálního tajemníka, ochranu zaručených lidských práv, pravomoci Výboru ministrů, vyloučení jiného způsobu urovnání sporu, územní působnost, výhrady, vypovězení, podpis a ratifikace.

Dodatkové protokoly

Dodatkový protokol k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod

¹⁴ HÝBNEROVÁ, Michaela a HLAVÁČOVÁ, Kateřina. *Ochrana základních lidských práv při omezování osobní svobody policií*. Policejní prezidium České republiky. Praha, 2022, s. 16–17.

¹⁵ <https://iuridictium.pecina.cz>

Čl. 1 Ochrana vlastnictví, čl. 2 Právo na vzdělání, čl. 3 Právo na svobodné volby,
čl. 4 Územní působnost, čl. 5 Vztah k Úmluvě, čl. 6 Podpis a ratifikace

Protokol č. 2 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, který
přiznává Evropskému soudu pro lidská práva pravomoc vydávat posudky

Protokol č. 4 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod přiznávající
některá práva a svobody jiné než ty, které jsou již uvedeny v Úmluvě a v prvním
dodatkovém protokolu k Úmluvě

Čl. 1 Zákaz uvěznění pro dluh, čl. 2 Svoboda pohybu, čl. 3 Zákaz vyhoštění
státních občanů, čl. 4 Zákaz kolektivního vyhoštění cizinců, čl. 5 Územní
působnost, čl. 6 Vztah k Úmluvě, čl. 7 Podpis a ratifikace

Protokol č. 6 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod týkajících
se zrušení trestu smrti

Čl. 1 Zákaz trestu smrti, čl. 2 Trest smrti v době války, čl. 3 Zákaz odstoupení,
čl. 4 Zákaz výhrad, čl. 5 Územní působnost, čl. 6 Vztah k Úmluvě, čl. 7 Podpis
a ratifikace, čl. 8 Vstup v platnost, čl. 9 Úkoly depozitáře

Protokol č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod

Čl. 1 Procesní záruky týkající se vyhoštění cizinců, čl. 2 Právo na odvolání
v trestních věcech, čl. 3 Odškodnění za nezákonné odsouzení, čl. 4 Právo nebýt
souzen nebo trestán dvakrát, čl. 5 Rovnost mezi manželi, čl. 6 Územní působnost,
čl. 7 Vztah k Úmluvě, čl. 8 Podpis a ratifikace, čl. 9 Vstup v platnost, čl. 10 Úkoly
depozitáře.¹⁶

¹⁶ Sdělení č. 209/1992 Sb. federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a protokolů na tuto Úmluvu navazujících

2 OSOBNÍ SVOBODA

Osobní svobodu řadíme mezi základní lidská práva. Zajišťuje nedotknutelnost člověka a ochranu před nežádoucím vnějším působením. V rozvinuté demokratické společnosti je považována za samozřejmou. Listina základních práv a svobod osobní svobodu zaručuje v hlavě druhé nazvané Lidská práva a základní svobody, v prvním oddílu, který obsahuje základní lidská práva a svobody v článku 8. Je zde chráněno především lidské bytí. Jedná se o hodnoty, které jsou nezbytné pro zajištění důstojnosti člověka a jeho integrity.

2.1 Osobní svoboda dle Listiny základních práv a svobod čl. 8

1) *„Osobní svoboda je zaručena.*

2) *Nikdo nesmí být stíhán nebo zbaven svobody jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon. Nikdo nesmí být zbaven svobody pouze pro neschopnost dostát smluvnímu závazku.*

3) *Obviněného nebo podezřelého z trestného činu je možno zadržet jen v případech stanovených v zákoně. Zadržovaná osoba musí být ihned seznámena s důvody zadržení, vyslechnuta a nejpozději do 48 hodin propuštěna na svobodu nebo odevzdána soudu. Soudce musí zadrženou osobu do 24 hodin od převzetí vyslechnout a rozhodnout o vazbě, nebo ji propustit na svobodu.*

4) *Zatknout obviněného je možno jen na písemný odůvodněný souhlas příkaz soudce. Zatčená osoba musí být do 24 hodin odevzdána soudu. Soudce musí zatčenou osobu do 24 hodin od převzetí vyslechnout a rozhodnout o vazbě nebo ji propustit na svobodu.*

5) *Nikdo nesmí být vzat do vazby, leč z důvodu a na dobu stanovenou zákonem a na základě rozhodnutí soudu.*

6) *Zákon stanoví, ve kterých případech může být osoba převzata nebo držena v ústavní zdravotnické péči bez svého souhlasu. Takové opatření musí být do 24 hodin oznámeno soudu, který o tomto umístění rozhodne do 7 dnů.“¹⁷*

¹⁷ Usnesení č. 2/1993 Sb. předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky, čl. 8.

3 OMEZENÍ OSOBNÍ SVOBODY

Osobní svobodu lze omezit jen v případech, které stanovuje zákon. Policie České republiky může osobní svobodu omezit na základě zákona o Policii České republiky, trestního řádu a zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních.

3.1 Omezení osobní svobody dle zákona o Policii České republiky

Zákon o Policii České republiky je jeden z nejdůležitějších zákonů, podle kterého Policie České republiky postupuje. Jedná se o zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Je zde vymezeno postavení a činnost Policie České republiky, řízení a organizace policie, základní povinnosti policisty, spolupráce a další vztahy policie, omezení osobní svobody, postup ve vztahu k věcem, vykázaní, zajišťování bezpečnosti chráněných objektů, prostorů a osob, použití donucovacích prostředků a zbraně, práce s informacemi, mezinárodní spolupráce, náhrada škody a náhrady za poskytnutí věcné pomoci, kontrola policie, ochrana názvu policie a udílení darů a medailí, správní delikty a ustanovení společná a přechodná.

Omezení osobní svobody je v tomto zákoně zahrnuto v hlavě V. Podle zákona o Policii České republiky, lze osobu na osobní svobodě omezit v rámci zajištění nebo formou předvedení.

3.1.1 Zajištění osoby

§ 26 Zajištění osoby

1) „Policista je oprávněn zajistit osobu, která

a) svým jednáním bezprostředně ohrožuje svůj život, život nebo zdraví jiných osob anebo majetek,

b) v budově útvaru policie úmyslně znečišťuje nebo poškozuje majetek anebo slovně uráží policistu nebo jinou osobu

c) má být předvedena podle jiného právního předpisu,⁶⁾

d) utekla z výkonu trestu odnětí svobody, z výkonu ochranného léčení, ústavní výchovy, předběžného opatření nebo ochranné výchovy anebo ze zabezpečovací detence,

e) při předvedení kladla odpor nebo se pokusila o útěk,

f) byla přistižena při jednání, které má znaky správního deliktu, je-li důvodná obava, že bude v protiprávním jednání pokračovat anebo mařit řádné objasnění věci,

g) není trestně odpovědná a byla přistižena při jednání, které má znaky trestného činu, je-li důvodná obava, že bude v protiprávním jednání pokračovat anebo mařit řádné objasnění věci,

h) je nezletilá, je-li to nezbytné pro její navrácení do rodičovské nebo jiné obdobné péče jejímu zákonnému zástupci, nebo

i) byla dopadena na základě pronásledování podle § 92 prováděném příslušníkem zahraničního bezpečnostního sboru.

2) Policista po pominutí důvodu zajištění osobu neprodleně propustí, nestanoví-li tento zákon jinak. Je-li pro to právní důvod, předá osobu příslušnému orgánu nebo zařízení pro výkon ochranného opatření.

3) Zajištění může trvat nejdéle 24 hodin od okamžiku omezení osobní svobody; zajištění podle odstavce 1 písm. i) však nesmí trvat déle než 6 hodin, pokud příslušný orgán cizího státu nepožádá o omezení osoby na svobodě za účelem vydání nebo předání, přičemž hodiny mezi půlnocí a devátou ranní se nezapočítávají.

4) Zajistí-li policista osobu nezletilou nebo osobu, která není trestně odpovědná, je povinen informovat o této skutečnosti neprodleně jejího zákonného zástupce, opatrovníka nebo školské anebo výchovné zřízení, ze kterého osoba utekla, nebo jiné obdobné zařízení, ve kterém je tato osoba umístěna na základě rozhodnutí soudu anebo na základě souhlasu zákonných zástupců anebo opatrovníka. Zákonný zástupce, opatrovník nebo uvedené zařízení jsou povinni bez zbytečného odkladu zajistit odvoz této osoby z útvaru, v němž je osoba zajištěna. Zajistí-li policie výjimečně převezení osoby sama, má tato osoba, její

zákonný zástupce nebo opatrovník povinnost uhradit náklady převozu. Policie zajištěnou osobu, která utekla z výkonu ústavní výchovy, ochranné výchovy nebo předběžného opatření, převezme na nejbližší záchytné pracoviště diagnostického ústavu, pokud není školské zařízení, z něhož osoba utekla, blíže než toto záchytné pracoviště.

5) *O zajištění sepíše policista úřední záznam.*¹⁸

Účelem zajištění dle odstavce 1 písmena a) je především zabránit osobě v jejím nežádoucím jednání, kterým ohrožuje zdraví nebo život své nebo jiné osoby a v poškozování majetku. Musí se jednat o hrozbu bezprostřední, kterou vyhodnocuje policista, který zákrok provádí.¹⁹ Nejčastěji je využíváno v případech umístění osob na protialkoholní záchytnou stanici, kdy vlivem své podnapilosti, popřípadě užitím jiných návykových látek nejsou schopny se o sebe postarat. Dále se jedná o případy psychicky narušených osob, které vlivem svého onemocnění jsou nebezpečné nejen pro sebe, ale i pro své okolí, kterým ve většině případů bývají rodinní příslušníci. V tomto případě je potřeba na místo přivolat lékaře, který rozhodne o umístění osoby do psychiatrické nemocnice či do krizového centra.

Odstavec 1 písmeno b) poskytuje ochranu jak osobám, tak i majetku. Možnost zajištění se opírá i o verbální útoky nejen proti policistům, ale i jiným osobám. Musí však probíhat v budově útvaru policie. Útvary policie vymezuje § 6 zákona o policii, a jsou jimi Policejní prezidium ČR, útvary s celostátní působností (např. NCOZ, NPC), krajská ředitelství policie a útvary zřízené v rámci krajského ředitelství (např. obvodní oddělení). V případě majetku se předpokládá úmyslné poškozování nebo znečišťování a jedná se o majetek, s nímž je příslušné hospodařit krajské ředitelství nebo Ministerstvo vnitra.²⁰

Odstavec 1 písmeno c), odkaz 6) uvádí například zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, zákon č. 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 413/2005 Sb. Jedná

¹⁸ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, § 26.

¹⁹ MATES, Pavel. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2023. ISBN 978-80-7380-917-1, s. 128.

²⁰ MATES, Pavel. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2023. ISBN 978-80-7380-917-1, s.128.

se o uloženou povinnost policii na vyžádání předvést určenou osobu k příslušnému orgánu. Takovým orgánem může být např. ČSSZ nebo správní orgán. V tomto případě se jedná o součinnost, nikoliv o spolupráci ve smyslu § 14 zákona o policii. „*Součinností lze obecně rozumět harmonizovanou činnost nejméně dvou na sobě nezávislých subjektů, kteří optimálně využívají dostupné metody a prostředky za účelem splnění daného úkolu. Dalším znakem součinnosti je, že požadovaná činnost musí být provedena.*“²¹

Odstavec 1 písmeno d) uvádí jako první útěk z výkonu trestu odnětí svobody, nemusí se však jednat o přímý útěk z věznice, ale je zde i zahrnuto nevrácení se vězně při opuštění věznice z dovolené či návštěvy, kterou podle zákona o výkonu trestu odnětí svobody může ředitel věznice odsouzenému povolit, či odchod z nestřeženého pracoviště mimo věznici. V případě vypátrání osoby, která utekla z výkonu trestu odnětí svobody, vyvstává v praxi problém, jelikož policie má dle zákona o policii osobu zajistit, avšak Vězeňská služba ČR neakceptuje úřední záznam o zajištění osoby a trvá na omezení osobní svobody podle trestního řádu. Trestní řád však neupravuje možnost omezení osobní svobody, která utekla z výkonu trestu odnětí svobody. Pracovníci vězeňské služby trvají na využití možnosti dle § 321 odstavce 3 trestního řádu (nařízení výkonu trestu), což však není správné, jelikož na osobu v dané chvíli není vydán příkaz k dodání do výkonu trestu odnětí svobody. Tato situace byla následně neoficiálně konzultována s příslušníky vězeňské služby a bylo doporučeno, že je možné požádat, aby si vypátraného vězně převzali mimo věznici (například na obvodním oddělení), jelikož disponují příslušníky, kteří mají mimo jiné v náplni práce pátrat po vězni na útěku a v souvislosti s tím i provádí prověrky k vypátrání osoby. V tomto případě by postupovali, jako by si vězně vypátrali sami při provádění prověrky, tudíž by protokol od policie nepotřebovali. Těžko říci, zda by to v praxi opravdu takhle bylo možno realizovat. Jelikož se jedná o poměrně zásadní systémovou chybu, bylo by vhodné, aby v tomto směru byl nařízen jednoznačný postup ze strany vedoucích pracovníků, jak policie, tak vězeňské služby.

²¹ MATES, Pavel. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2023. ISBN 978-80-7380-917-1. str. 129.

Druhým důvodem je útek z výkonu ochranného léčení, které ukládá soud. Ochranné léčení soud může uložit, pokud pachatel spáchal trestný čin ve stavu zmenšené přičetnosti nebo ve stavu vyvolaném duševní poruchou. Uložené ochranné léčení má působit na pachatele, aby vedl řádný život a ochránil společnost lépe než trest.

Třetí důvod je útek z ústavní výchovy, předběžného opatření nebo ochranné výchovy. Ústavní výchova se vztahuje na osoby, kterým byla soudním rozhodnutím uložena, pokud výchova dítěte nebo jeho tělesný, rozumový či duševní stav, nebo jeho řádný vývoj je vážně ohrožen nebo narušen, anebo jsou-li vážné důvody, pro které rodiče nemohou výchovu zabezpečit. Ochrannou výchovu ukládá soud pro mládež za předpokladu, že o výchovu mladistvého není náležitě postaráno a nedostatek řádné výchovy nelze odstranit v jeho vlastní rodině nebo v rodině, v níž žije, dosavadní výchova byla zanedbána, nebo prostředí, v němž mladistvý žije, neposkytuje záruku jeho náležité výchovy a nepostačuje uložení výchovných ochranných opatření, kterými může být dohled probačního úředníka, výchovné povinnosti a výchovné omezení. Předběžným opatřením je opatření státního orgánu, který prozatímně upravuje určitý právní poměr před konečným rozhodnutím, má tedy dočasnou povahu. Platnost opatření je měsíc a jeho platnost se může prodlužovat, ale neměla by přesáhnout dobu šesti měsíců. V uvedených případech jde tedy o útky osob z diagnostického ústavu, dětského domova, dětského domova se školou nebo výchovného ústavu.

Čtvrtý důvod je útek ze zabezpečovací detence, která se dle zákona o výkonu zabezpečovací detence vykonává v ústavech se zvláštní ostrahou a s léčebnými, psychologickými, rehabilitačními a činnostními programy, kterou spravuje Vězeňská služba ČR. Do výkonu zabezpečovací detence se umísťují osoby na základě soudem nařízeného výkonu zabezpečovací detence podle podmínek uložení dle trestního zákoníku. Má plnit účel zajištění ochrany společnosti od těch pachatelů trestné činnosti, jejichž pobyt na svobodě je nebezpečný a nelze očekávat, že by uložené ochranné léčení vedlo k dostatečné ochraně společnosti.

Odstavec 1 písmeno e) umožňuje zajistit osobu, která se brání předvedení. V souvislosti s analýzou tohoto ustanovení v rámci legislativního procesu je nutné toto aplikovat pouze na případy předvedení podle zákona o policii, kterými

je předvedení za účelem zjištění totožnosti nebo k podání vysvětlení. Nelze tedy zaměňovat s předvedením podle jiného právního předpisu. Ačkoliv vyžadující orgán žádá předvedení, je omezení osobní svobody realizováno podle ustanovení § 26 odst. 1 písm. c), tedy zajištění.

Odstavec 1 písmeno f) má osobě jednak zabránit, aby pokračovala v protiprávním jednání, a jednak, aby nemařila řádné objasnění věci. Pod pojmem správní delikt lze rozumět protiprávní jednání, za které lze uložit správní sankci. Z pohledu druhů správních deliktů je v našich podmínkách nejpropracovanější úprava přestupků. Tuto možnost nelze využít v případě, kdy se osoba dopustila protiprávního jednání a v takovém jednání již dále nepokračuje a ani se nechová jinak nežádoucím způsobem.

Odstavec 1 písmeno g) se využije v případě, kdy u osoby je vyloučena trestně právní odpovědnost. Jedná se o osoby mladší 15 let anebo osoby, které nejsou trestně odpovědné a byly přistiženy při jednání, které má znaky trestného činu. Současně musí být splněna podmínka, že osoba bude v protiprávním jednání pokračovat anebo mařit řádné objasnění věci. U osoby mladší 15 let tedy policista nerealizuje omezení osobní svobody podle § 76 trestního řádu. V případě mladistvého (osoba, která dosáhla věku 15 let, ale nedovršila 18 let) však již osobu podle trestního řádu zadrží.

Odstavec 1 písmeno h) se vztahuje na situace, kdy osoba nezletilá utekla ze svého domova. Za osobu nezletilou je považována osoba mladší 18 let, výjimkou může být, pokud osobě byla přiznána plná svéprávnost podle občanského zákoníku nebo uzavřením manželství. Rodičovskou péčí lze vymezit jako souhrn práv a povinností při péči o nezletilé dítě, které zahrnuje zejména péči o jeho zdraví, tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj.

Odstavec 1 písmeno i) je subsidiární úpravou vůči smlouvám o policejní spolupráci. Na základě tohoto ustanovení může příslušník zahraničního bezpečnostního sboru omezit osobní svobodu pronásledované osoby. Toto zajištění může trvat maximálně šest hodin, přičemž noční hodiny se nezapočítávají.

Odstavec 2 upravuje možnost zajištění na dobu 24 hodin nebo upřesněním pominutí důvodu pro zajištění. Pokud tedy důvod pro zajištění pominul a není jiná právní překážka bránící ukončení zajištění, je osoba propuštěna. Pominutí důvodu zajištění posuzuje policista a je tedy v průběhu zajištění povinen zkoumat, zda důvod pro zajištění stále trvá. Doba zajištění musí být adekvátní jeho účelu.

Odstavec 3 limituje dobu zajištění celkovou dobou 24 hodin. Tato lhůta začíná běžet okamžikem faktického omezení, tedy momentem, kdy se osoba dostává do moci policie. *„Z hlediska lhůt nelze opomíjet, že v případě zjištění důvodu pro zadržení osoby podle trestního řádu se lhůta, po kterou byla osoba omezena na osobní svobodě podle zákona o policii, započítává včetně lhůty, kdy byla osobní svoboda omezena v rozporu s právem. Plyne to z nálezu Ústavního soudu, podle něhož je třeba do doby zadržení obviněného podle příslušných ustanovení trestního řádu včítat nejen dobu, po kterou byla osoba podezřelá ze spáchání trestného činu zajištěna podle předešlého zákona o policii, jak to Ústavní soud vyjádřil ve svém nálezu publikovaném pod č. 23/1997 Sb., ale i dobu, po kterou byla její osobní svoboda bezprávně omezena způsobem contra legem (viz nález sp. zn. IV. ÚS 305/97).“²²*

Odstavec 4 ukládá policistovi povinnost neprodleně vyrozumět o zajištění nezletilé osoby nebo osoby, která není trestně odpovědná, jejího zákonného zástupce nebo jinou odpovědnou osobu. Zákonný zástupce či jiná odpovědná osoba má povinnost si tuto osobu převzít na útvaru policie. V případě, že tak nemůže z jakéhokoliv důvodu učinit, policie zajistí převoz této osoby, avšak má nárok na úhradu nákladů s tím spojených. V případě, že nastane situace, že zákonný zástupce si nezletilého odmítne převzít nebo nezletilý vyjadřuje nesouhlas s navrácením zákonnému zástupci, vyrozumí se orgán sociálně-právní ochrany dětí, který si nezletilého převezme a s osobou učiní další opatření.

Odstavec 5 stanovuje povinnost sepsání úředního záznamu. O každém zajištění musí policista bez zbytečného odkladu sepsat úřední záznam.²³

²² MATES, Pavel. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2023. ISBN 978-80-7380-917-1. str. 132.

²³ MATES, Pavel. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2023. ISBN 978-80-7380-917-1, s. 128–132.

Vzor úředního záznamu o zajištění osoby podle § 26 odst. 1 písm. d) je uveden v příloze č.1 a Poučení zajištěné osoby dle směrnice Rady EU je přílohou č. 2.

3.1.2 Zajištění cizince

§ 27 Zajištění cizince

1) „*Policista je oprávněn zajistit cizince, jestliže*

a) se cizinec dopustil jednání, pro které lze pobyt na území České republiky ukončit nebo zahájit řízení o správním vyhoštění,

b) bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění a policista zjistí důvod pro zajištění cizince podle jiného právního předpisu⁸⁾

c) cizinec má být podle vykonatelného rozhodnutí vyhoštěn, nebo

d) je důvod se domnívat, že cizinec neoprávněně vstoupil na území České republiky nebo zde neoprávněně pobývá.

2) *O zajištění cizince podle odstavce 1 policista bez zbytečného odkladu informuje orgán, který rozhoduje o ukončení pobytu na území České republiky nebo o správním vyhoštění. Policista je oprávněn cizince zajistit do doby, než tento orgán cizinci doručí rozhodnutí o ukončení pobytu nebo sdělení o zahájení řízení o správním vyhoštění.*

3) *Zajištění podle odstavce 1 může trvat nejdéle 24 hodin od okamžiku omezení osobní svobody. Zajištění podle odstavce 2 může trvat nejdéle 48 hodin od okamžiku omezení osobní svobody. Celková doba zajištění podle odstavců 1 a 2 nesmí být delší než 48 hodin od okamžiku omezení osobní svobody.“²⁴*

Zajištění cizince doplňuje obecnou úpravu zajištění. V odstavci 1 písmena b) je pod číslem 8) odkaz na jiný právní předpis, kterým je zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Zajištění podle zákona o policii je tedy potřeba odlišovat od zajištění podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, které probíhá na základě správního rozhodnutí vydaného službou cizinecké policie. Důvody zajištění cizince v zákoně o policii vycházejí ze zákona o pobytu cizinců.

²⁴ Zákon č. 273/2008 Sb., zákon o Policii České republiky, § 27.

Pojem „cizinec“ je definován v zákoně o pobytu cizinců, kterým se rozumí fyzická osoba, která není státním občanem České republiky, včetně občana Evropské unie. Zajištění podle zákona o policii je faktickým úkonem kteréhokoliv policisty, který však má povinnost informovat orgán, který rozhoduje o ukončení pobytu nebo správním vyhoštění cizince na území České republiky. Důvodem pro správní vyhoštění je například jednání, které představuje důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl na našem území ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo nebezpečí, že by mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Z ustanovení plyne, že lhůta 24 hodin je dána policistovi k tomu, aby osobu mohl předat příslušnému orgánu, popřípadě ověřit trvání důvodu pro zajištění. Prodloužení lhůty na 48 hodin pak slouží k tomu, aby příslušný orgán mohl vyhotovit a zajištěnému cizinci doručit rozhodnutí o ukončení pobytu nebo sdělení o zahájení řízení o správním vyhoštění. Zajištění cizince podle zákona o policii funguje tedy jako krátkodobé omezení na svobodě, aby se případně mohl dostat do režimu zajištění podle zákona o pobytu cizinců.²⁵ Doba zajištění podle zákona o pobytu cizinců nesmí překročit 180 dnů, v případě cizince mladšího 18 let nebo rodiny s nezletilými dětmi nesmí doba zajištění překročit 90 dnů. Policie je oprávněna dobu trvání prodloužovat v taxativně daných případech, avšak v souhrnu nesmí překročit 545 dnů a v případě, že dochází ke zpoždění ze strany třetích zemí, 365 dnů.²⁶ Cizince je možné zajistit i podle ustanovení § 26, což neznamená, že ačkoliv je osoba cizincem, musí se postupovat jen podle § 27.

3.2 Předvedení osoby

Předvedení osoby podle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, je možné realizovat na základě hlavy X Práce s informacemi. Jedná se o § 61 Podání vysvětlení, § 63 Prokázání totožnosti, § 65 Získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace. Předvedení je druhem omezení osobní svobody, který má zajišťovací funkci, to znamená, že slouží k zajištění účelu

²⁵ MATES, Pavel. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2023. ISBN 978-80-7380-917-1, s. 134–135.

²⁶ Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů

a průběhu úkonu. Všeobecně je považováno za prostředek mírnější intenzity, ačkoliv tu nezbytně dochází ke krátkodobému omezení osobní svobody.

3.2.1 § 61 Podání vysvětlení

1) „Policie může požadovat potřebné vysvětlení od osoby, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro

a) odhalení trestného činu nebo přestupku a jeho pachatele,

b) vypátrání hledané nebo pohřešované osoby anebo věci, nebo

c) přípravu a výkon opatření k zajištění bezpečnosti osoby chráněné podle tohoto zákona nebo jiného právního předpisu, a v případě potřeby ji vyzvat, aby se ve stanovenou dobu, popřípadě bez zbytečného odkladu, je-li to nezbytné, dostavila na určené místo k sepsání úředního záznamu o podání vysvětlení.

2) Dostaví-li se osoba na základě výzvy, je policista povinen s touto osobou sepsat bez zbytečného odkladu úřední záznam o podání vysvětlení.

3) Podání vysvětlení nesmí být od osoby požadováno, pokud by tím porušila zákonem stanovenou nebo státem uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byla této povinnosti příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, zproštěna. Osoba může vysvětlení odepřít pouze, pokud by jí sobě nebo osobě blízké způsobila nebezpečí trestního stíhání nebo nebezpečí postihu za správní delikt.

4) Kdo se dostaví na výzvu podle odstavce 1, má nárok na náhradu nutných výdajů a na náhradu ušlého výdělku. Náhradu poskytuje policie. Nárok na náhradu nemá ten, kdo se dostavil jen ve vlastním zájmu nebo pro své protiprávní jednání. Nárok na náhradu zaniká, jestliže jej osoba neuplatní do 7 dnů ode dne, kdy se na výzvu podle odstavce 1 dostavila; o tom musí být poučena.

5) Nevyhoví-li osoba bez dostatečné omluvy nebo bez závažných důvodů výzvě, může být předvedena. Úřední záznam o podání vysvětlení je policista povinen sepsat bez zbytečného odkladu po jejím předvedení; po sepsání tohoto záznamu policista osobu propustí.

6) *O předvedení sepíše policista úřední záznam.*²⁷

Uvedené ustanovení o předvedení vytváří zákonné předpoklady k tomu, aby mohlo být realizováno podání vysvětlení, v případě, že ten, kdo je vyzván, tak neučiní bez dostatečné omluvy nebo ze závažných důvodů. Je na posouzení policisty, zda jsou tyto okolnosti dány. Pokud by byla předvedena osoba, jejíž omluva byla dostatečná nebo měla pro nesplnění povinnosti závažné důvody, mohl by jí vzniknout nárok na náhradu škody za nesprávný úřední postup. Toto brání tomu, aby se předvedení dělo účelově a svévolně. Za nedostatečnou omluvu může být považována například omluva těsně před podáním vysvětlení, ačkoliv o nemožnosti dostavení se věděla osoba mnohem dříve. V omluvě by měl být uveden konkrétní důvod a měl by být doložen. Osoba by měla své tvrzení v rámci objektivních možností prokázat. Dostatečnost omluvy a relevanci jejího důvodu je třeba posoudit ve vztahu k dosavadnímu průběhu jednání osoby a ke konkrétním okolnostem případu. Předvedení za účelem podání vysvětlení je prostředkem mírnější intenzity, ačkoliv při něm dochází k omezení osobní svobody. Takto předvedená osoba nemůže být umístěna do policejní cely ani jí nemohou být nasazena pouta. Samozřejmě se to však nevylučuje s možností, kdy by předváděný kladl odpor nebo se pokusil o útěk, mohl by být zajištěn dle § 26 odst. 1 písm. e) zákona o policii.²⁸

3.2.2 § 63 Prokázání totožnosti

1) *„Prokázáním totožnosti se rozumí prokázání jména, popřípadě jmen, příjmení, data narození a v případě potřeby také adresy místa trvalého pobytu, adresy místa pobytu nebo adresy bydliště v zahraničí, rodného čísla a státní příslušnosti. Rozsah a způsob zjišťování osobních údajů musí být přiměřené účelu zjišťování totožnosti.*

2) *Policista je oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti osobu*

a) *podezřelou ze spáchání trestného činu nebo správního deliktu,*

²⁷ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, § 61

²⁸ MATES, Pavel. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2023. ISBN 978-80-7380-917-1, s. 268–269.

- b) zdržující se v prostoru, o kterém lze důvodně předpokládat, že se v něm zdržují cizinci bez povolení opravňujícího k pobytu na území České republiky,*
 - c) bezdůvodně se zdržující v bezprostřední blízkosti policií chráněného prostoru nebo v místě, z něhož lze tento prostor účinně ohrožit,*
 - d) od níž je požadováno vysvětlení,*
 - e) odpovídající popisu hledané nebo pohřešované osoby,*
 - f) vstupující do policií chráněného objektu nebo prostoru anebo do místa, kam je policistou zakázán vstup, nebo z tohoto objektu, prostoru anebo místa vycházející,*
 - g) která má na místě veřejně přístupném zbraň a je důvodné podezření, že zbraně může být užito k násilí nebo pohrůzce násilím,*
 - h) zdržující se v blízkosti místa, kde došlo ke spáchání trestného činu nebo správního deliktu, k požáru nebo jiné mimořádné události,*
 - i) která má být předvedena na žádost příslušného orgánu podle jiného právního předpisu⁶⁾,*
 - j) která je oznamovatelem podezření ze spáchání trestného činu nebo správního deliktu,*
 - k) na žádost jiné osoby, která má na zjištění totožnosti právní zájem, jakož i osobu, která o prokázání totožnosti policistovi žádá, a zjištěné osobní údaje předat osobě, která o prokázání totožnosti požádala, nebo*
 - l) při plnění jiného úkolu, je-li to nezbytné k ochraně bezpečnosti osob a majetku, veřejného pořádku nebo pro předcházení trestné činnosti.*
- 3) Odmítne-li osoba, uvedená v odstavci 2 prokázat svoji totožnost nebo nemůže-li ji prokázat ani po poskytnutí potřebné přiměřené součinnosti a policista nemůže její totožnost zjistit provedením úkonu na místě, je oprávněn osobu předvést k provedení úkonů směřujících ke zjištění její totožnosti. Potřebnou součinnost k prokázání totožnosti policista poskytne způsobem a v rozsahu, který nezmaří účel úkonu.*

4) Nelze-li totožnost předvedené osoby zjistit na základě sdělených údajů ani v dostupných evidencích, je policista oprávněn získat informace potřebné k jejímu ztotožnění snímáním daktyloskopických otisků, zjišťováním tělesných znaků, měřením těla, pořizováním obrazových, zvukových a jiných záznamů a odebíráním biologických vzorků umožňujících získání informací o genetickém vybavení.

5) Nelze-li úkon podle odstavce 4 pro odpor osoby provést, je policista oprávněn tento odpor překonat. Způsob překonání odporu musí být přiměřený intenzitě odporu. Překonat odpor osoby nelze, jde-li o odběr krve nebo jiný obdobný úkon spojený se zásahem do tělesné integrity.

6) Byla-li prokázáním totožnosti zjištěna osoba pohřešovaná, vyrozumí policista se souhlasem této osoby toho, kdo pohřešování osoby oznámil. Bez souhlasu pohřešované osoby policie oznamovateli sdělí, že pátrání po pohřešované osobě bylo ukončeno. Je-li svéprávnost pohřešované osoby omezena, vyrozumí policista o ztotožnění pohřešované osoby toho, kdo pohřešování osoby oznámil, a jejího opatrovníka.²⁹

§ 64

1) „Předvedení osoby nesmí překročit dobu nezbytně nutnou pro zjištění její totožnosti. Nezjistí-li policista totožnost osoby ani do 24 hodin od předvedení, je povinen ji propustit.

2) O provedených úkonech a opatřeních sepíše policista úřední záznam.“³⁰

Zjišťování totožnosti je pro plnění úkolů policie nezbytné. Odstavec 3 tedy policistovi dává možnost, pokud osoba svoji totožnost prokázat odmítne nebo není ji schopna prokázat ani po poskytnutí potřebné součinnosti a nelze ji zjistit provedením úkonu na místě, je oprávněn ji omezit na osobní svobodě a předvést ji. Předvedení by mělo být realizováno až tehdy, kdy nebude možno totožnost zjistit jinými prostředky, které by zasáhly méně intenzivně do práv osoby.³¹ Jelikož se v odstavci 1 vymezuje, co se prokázáním totožnosti rozumí, je tedy zřejmé,

²⁹ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, § 63.

³⁰ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, § 64.

³¹ MATES, Pavel. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2023. ISBN 978-80-7380-917-1, s. 274–275.

že toto ustanovení kazuisticky nevyžaduje předložení občanského průkazu, ale směřuje materiálně k prokázání totožnosti v zásadě jakýmkoliv prostředky. Občanský průkaz je nepochybně standardní a nejvhodnější prostředek. V případě, že by se však jednalo o uložení pokuty příkazem na místě, což je speciální druh správního řízení o přestupku, přičemž podezření ze spáchání konkrétního přestupku je osobě sděleno, má policista zákonný důvod k vyžadování občanského průkazu jako dokladu totožnosti, a to za využití § 36 odst. 5 správního řádu pro účely správního řízení. Pokud je však možné místo trvalého pobytu, popřípadě bydliště mimo území ČR zjistit jiným způsobem, není nutné na předložení občanského průkazu trvat. Přitom platí, že nelze požadovat jiné údaje než v zákoně dané a zároveň není potřeba vždy požadovat veškeré údaje. Je vhodné tedy postupovat podle zásady minimalizace a nezbytné nutnosti. Ze zásady proporcionality a nezbytné nutnosti má být tedy zjišťováno jen tolik osobních údajů, které jsou nezbytné k tomu, aby byla totožnost prokázána, ale současně je třeba přihlížet k tomu, z jakých důvodů je totožnost zjišťována.³²

V případě, že je osoba předvedena, policista nejprve zjišťuje potřebné údaje v informačních systémech, které má k dispozici. V případě, že se v dostupných evidencích nepodaří totožnost zjistit, může policista přistoupit k úkonům podle odstavce 4. Tyto úkony provádí specializované oddělení kriminalistické techniky. Je na zvážení policisty, jaký úkon zákonem nabízených možností zvolí, ovšem za dodržení zásady přiměřenosti a nezbytné nutnosti. Přednostně se využijí metody, které méně zasahují do integrity osoby. Získané údaje lze použít jen ke zjištění totožnosti a následně musí být zlikvidovány, pokud není důvod pro jejich další zpracování.³³

V odstavci 1 písmena i) je vymezeno předvedení osoby na žádost příslušného orgánu s odkazem pod č. 6) na jiný právní předpis, kterým je např. zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, zákon č. 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 413/2005 Sb.,

³² HÝBNEROVÁ, Michaela a HLAVÁČOVÁ, Kateřina. *Ochrana základních lidských práv při omezování osobní svobody policií*. Policejní prezidium České republiky. Praha, 2022, s. 82–84.

³³ MATES, Pavel. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2023. ISBN 978-80-7380-917-1, s. 277.

což koresponduje se zajištěním předváděné osoby podle § 26 odst. 1 písm. c) zákona o policii.

Doba předvedení je určena lhůtou, která činí 24 hodin a počítá se od doby předvedení. Osoba musí být okamžitě po zjištění totožnosti propuštěna, což neplatí v případě, že tomu brání jiné zákonné důvody, jimiž mohou být, že se jedná o osobu hledanou nebo pohřešovanou, kdy je nezbytné její navrácení do rodičovské či jiné obdobné péče. O předvedení osoby ke zjištění totožnosti je policista povinen sepsat úřední záznam.

Vzor úředního záznamu o předvedení osoby podle § 63 odst. 3 je přílohou č. 3.

3.2.3 § 65 Získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace

1) „Policie může při plnění svých úkolů pro účely budoucí identifikace u

a) osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu nebo osoby, které bylo sděleno podezření¹⁸⁾ pro spáchání takového trestného činu,

b) osoby ve výkonu trestu odnětí svobody za spáchání úmyslného trestného činu,

c) osoby, jíž bylo uloženo ochranné léčení nebo zabezpečovací detence, nebo

d) osoby nalezené, po níž bylo vyhlášeno pátrání a jejíž svéprávnost je omezena, snímat daktyloskopické otisky, zjišťovat tělesné znaky, provádět měření těla, pořizovat obrazové, zvukové a obdobné záznamy a odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení.

2) Nelze-li úkon podle odstavce 1 pro odpor osoby provést, je policista po předchozí marné výzvě oprávněn tento odpor překonat. Způsob překonání odporu musí být přiměřený intenzitě odporu. Překonat odpor osoby nelze, jde-li o odběr krve nebo jiný obdobný úkon spojený se zásahem do tělesné integrity.

3) Nelze-li úkon podle odstavce 1 provést na místě, je policista oprávněn osobu předvést k jeho provedení. Po provedení úkonu policista osobu propustí.

4) O provedených úkonech sepíše policista úřední záznam.

5) Policie osobní údaje získané podle odstavce 1 zlikviduje, jakmile jejich zpracování není nezbytné pro účely přecházení, vyhledávání nebo odhalování

*trestné činnosti anebo stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti.*³⁴

Získávání údajů pro účely budoucí identifikace slouží ke zjišťování totožnosti a následnému uchovávání relevantních údajů, na rozdíl od zjišťování údajů, kterým má být totožnost zjištěna. Toto ustanovení míří k zajištění plnění úkolů a funkcí policie v budoucnu. Vymezené úkony lze realizovat jen vůči taxativně vymezenému okruhu osob. Odstavec 1 písmeno a) číslem 18) odkazuje na § 179b odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb., ve znění zákona č. 265/2001 Sb., čímž je Zkrácené přípravné řízení.

Předvedení osoby je stanoveno v odstavci 3, jestliže identifikaci nelze provést na místě. Většinu úkonů nebude možno provést na místě, a to nejen z technických důvodů, ale také aby jejich prováděním nebyla na veřejnosti dotčena důstojnost osoby. Doba předvedení vychází z ustanovení § 64, takže jakmile budou úkony provedeny, musí být osoba propuštěna, pokud tomu nebrání jiné zákonné důvody. O předvedení a provedených úkonech sepíše policista úřední záznam.³⁵

³⁴ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, § 65.

³⁵ MATES, Pavel. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2023. ISBN 978-80-7380-917-1, s. 283.

4 OMEZENÍ OSOBNÍ SVOBODY PODLE TRESTNÍHO ŘÁDU

Omezení osobní svobody je vymezeno v zákoně č. 141/1961 Sb., zákon o trestním řízení soudním (trestní řád), v hlavě IV s názvem Předběžná opatření a zajištění osob a věcí důležitých pro trestní řízení. V prvním oddílu je vymezena vazba a zatčení. V oddílu druhém nalezneme zadržení.

V rámci omezení osobní svobody podle trestního řádu však nelze ani opomenout nařízení výkonu trestu, které je upraveno v hlavě XXI trestního řádu a jedná se již o vykonávací řízení. Mezi další prostředky trestního řádu, které zajišťují účast osob při úkonech trestního řízení a je spojeno s omezením osobní svobody, je předvedení. Předvést lze obviněného, svědka a osobu, která se po výzvě k podání vysvětlení podle § 158 odst. 7 trestního řádu bez dostatečné omluvy nedostavila. Ačkoliv jde o postup podle trestního řádu, bude předvedení realizováno podle zákona o policii § 26 odst. 1 písm. c).

Všechny úkony k zajištění osoby pro účely trestního řízení jsou závažnými zásahy do osobních svobod občanů, konkrétně do nedotknutelnosti osoby, proto trestní řád přesně stanoví důvody k provedení těchto úkonů, podmínky jejich provedení, ale i lhůty, po které je možno osobní svobodu osoby omezit.

4.1 Zadržení

Zadržení je jedním z opatření, které slouží k prozatímnímu fyzickému zajištění přítomnosti osoby pro dosažení účelu trestního řízení. Slovo zajištění je třeba důsledně odlišit od zajištění dle § 26, § 27 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Jedná se o zcela jiný institut omezení osobní svobody na zcela jiném zákonném oprávnění. Kriminalistika pojem zadržení užívá v širším slova smyslu. Zadržení je definováno jako: *„Opatření, kterým se na základě zákona, z důvodů a způsobem uvedeným v zákoně omezuje osobní svoboda člověka od okamžiku sdělení, že osoba je zadržena (zatčena, zajištěna, předváděna) do okamžiku jejího předání příslušným orgánům oprávněným k provedení dalších úkonů a opatření“*³⁶. Z hlediska práva se jedná o poměrně zavádějící pojem. Účelem zadržení podle trestního řádu je krátkodobé omezení osobní svobody,

³⁶ STRAUS, Jiří. *Kriminalistická taktika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-095-6, str. 257.

aby byly přezkoumány důvody vazby, ale také provedeny všechny úkony pro prověření podezření ze spáchání trestného činu a pro rozhodnutí v trestním řízení. Zadržení je opatřením, nikoliv rozhodnutím bez možnosti opravného prostředku. Policejní orgán v případech, kdy byla osoba přistižena při trestném činu nebo zastižena na útěku, provede všechny potřebné prvotní úkony, což slouží i k zjištění rozsahu trestné činnosti podezřelého a k právní kvalifikaci skutku.

V souvislosti s omezením osobní svobody a pojmem zadržení je potřeba alespoň okrajově zmínit, že na osobu může být vydán evropský zatýkací rozkaz podle zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních. V tomto případě se musí striktně postupovat podle uvedeného zákona, nikoliv podle zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). Ačkoliv rozkaz je nazván jako zatýkací, což by mohlo být zavádějící v souvislosti, že osoba má být zatčena, je omezena na osobní svobodě podle § 204 zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, kde se hovoří o zadržení.

4.1.1 § 75 Zadržení obviněného policejním orgánem

„Jestliže je dán některý z důvodů vazby (§ 67), může policejní orgán obviněného zadržet. Je však povinen provedené zadržení státnímu zástupci bezodkladně ohlásit a předat mu opis protokolu, který sepsal při zadržení, i další materiál, který státní zástupce potřebuje, aby popřípadě mohl podat návrh na vzetí do vazby. Návrh musí být podán tak, aby obviněný mohl být nejpozději do 48 hodin od zadržení odevzdán soudu, jinak musí být propuštěn na svobodu.“³⁷

Zadržení obviněného je jedním z opatření, které slouží k zajištění přítomnosti obviněného (proti osobě již bylo zahájeno trestní stíhání), a to za účelem přezkoumání důvodu vazby. Jedná se o opatření, nikoliv o rozhodnutí. Není proto možno vůči němu použít opravné prostředky. Policejní orgán je povinen zadržení bezodkladně hlásit státnímu zástupci, předat mu opis protokolu a spisový materiál, aby popřípadě mohl podat soudci návrh na vzetí do vazby.³⁸

³⁷ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), § 75

³⁸ JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. Glosátor. [2009]-. Praha: Leges, [2009]-. ISBN 978-80-7502-637-8, s. 765.

4.1.2 § 76 Zadržení osoby podezřelé

1) „Osobu podezřelou ze spáchání trestného činu může, je-li dán některý z důvodů vazby (§ 67), policejní orgán v naléhavých případech zadržet, i když dosud proti ní nebylo zahájeno trestní stíhání (§ 160 odst. 1). K zadržení je třeba předchozího souhlasu státního zástupce. Bez takového souhlasu lze zadržení provést, jen jestliže věc nesnese odkladu a souhlasu předem nelze dosáhnout, zejména byla-li ona osoba přistižena při trestném činu anebo zastížena na útěku.

2) Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu; příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.

3) Policejní orgán, který provedl zadržení, zadrženou osobu vyslechne a o výsledku sepiše protokol, v němž označí místo, čas a bližší okolnosti zadržení a uvede osobní údaje zadržené osoby, jakož i podstatné důvody zadržení.

4) Policejní orgán, který zadržení provedl nebo kterému byla podle odstavce 2 odevzdána osoba přistižená při trestném činu, ji propustí bezodkladně na svobodu v případě, že bude podezření rozptýleno nebo důvody zadržení z jiné příčiny odpadnou. Nepropustí-li zadrženou osobu na svobodu, předá státnímu zástupci protokol o jejím výsledku s vyhotovením usnesení o zahájení trestního stíhání a další důkazní materiál tak, aby státní zástupce popřípadě mohl podat návrh na vzetí do vazby. Návrh musí policejní orgán podat bez odkladu, aby osoba zadržená podle tohoto zákona mohla být odevzdána soudu nejpozději do 48 hodin od tohoto zadržení; jinak musí být propuštěna na svobodu.

5) Ustanovení § 33 odst. 1, 5 a 6, § 91, 92, 93 a 95 je třeba přiměřeně dbát i tehdy, jestliže je zadržená osoba vyslýchána v době, kdy ještě proti ní nebylo zahájeno trestní stíhání (§ 160).

6) *Zadržený podezřelý má právo požadovat, aby obhájce byl přítomen při jeho výslechu podle odstavce 3, ledaže je obhájce ve lhůtě uvedené v odstavci 4 nedosažitelný.*³⁹

Osobou podezřelou ve smyslu trestního řádu je pouze osoba, která byla jako podezřelá zadržena policejním orgánem pro podezření ze spáchání trestného činu. Jako taková je subjektem trestního řízení a má procesní postavení podle trestního řádu. Podezřelým je také osoba, které bylo ve zkráceném přípravném řízení sděleno podezření.⁴⁰

Zadržení bez předchozího souhlasu státního zástupce je časově omezené opatření, sloužící k prozatímnímu zajištění osoby do doby, než bude prověřeno podezření ze spáchání trestného činu a rozhodnuto o zahájení trestního stíhání, o podání návrhu na potrestání nebo rozhodnutí o tom, zda bude vzata do vazby. Účelem je tedy nejen přezkoumání důvodů vazby, ale také provedení prověření podezření ze spáchaného trestného činu a pro rozhodnutí v trestním řízení. Pokud nebude podezření potvrzeno nebo důvody k zadržení z jiné příčiny zaniknou, je policejní orgán povinen osobu bezodkladně propustit. O zadržení osoby policejní orgán vyrozumí státního zástupce.⁴¹

Pokud je na osobu již vydán souhlas se zadržením, musí policejní orgán a státní zástupce při vydávání předchozího souhlasu k zadržení zkoumat, zda jsou zde důvody vazby. Je sporné, zda musí zvažovat i předpoklady vzetí do vazby. Zákon totiž výslovně vylučuje u určité skupiny trestných činů, i při naplnění vazebních důvodů, možnost vzít osobu do vazby. Praxe se kloní k závěru, že při zadržení osoby podezřelé není třeba zkoumat a zvažovat okolnosti uvedené v § 68 odst. 2, 3 trestního řádu (vazební důvody). Tento výklad je však v neprospěch osoby a je také v rozporu s účelem zadržení.⁴²

³⁹ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), § 76.

⁴⁰ NOVOTNÝ, František a SOUČEK, Josef. *Trestní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-237-0, s. 176.

⁴¹ HÝBNEROVÁ, Michaela a HLAVÁČOVÁ, Kateřina. *Ochrana základních lidských práv při omezování osobní svobody policií*. Policejní prezidium České republiky. Praha, 2022, s. 93–94.

⁴² JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. Glosátor. [2009]-. Praha: Leges, [2009]-. ISBN 978-80-7502-637-8, s. 766–767.

Odstavec 5 odkazuje na ustanovení § 33 odst. 1, 5 a 6, což jsou práva obviněného a na § 91, 92, 93 a 95, kterým je výslech obviněného.

Vzor protokolu o zadržení podle § 76 odst. 1 trestního řádu je přílohou č. 4 a Poučení zadržené osoby dle směrnice Rady EU je přílohou č. 5.

4.1.3 § 76a Příkaz k zadržení

1) *„Je-li dán některý z důvodů vazby a nelze-li osobě podezřelé ze spáchání trestného činu doručit opis usnesení o zahájení trestního stíhání a takovou osobu nelze předvolat, předvést nebo bez odkladu zadržet, vydá soudce na návrh státního zástupce příkaz k jejímu zadržení.*

2) *Příkaz k zadržení musí vedle údajů zajišťujících, že osoba, jež má být zadržena, nebude zaměněna s jinou osobou, obsahovat přesný popis důvodů, pro které se vydává. Připojí se k němu opis usnesení o zahájení trestního stíhání.*

3) *Zadržení provedou na podkladě příkazu policejní orgány, které jsou též povinny, pokud je to potřeba, vypátrat pobyt podezřelé osoby.*

4) *Policejní orgán, který podezřelou osobu na základě příkazu zadržel, je povinen jí neprodleně doručit opis usnesení o zahájení trestního stíhání, vyslechnout ji a s protokolem o jejím výslechu a dalším důkazním materiálem předat státnímu zástupci tak, aby státní zástupce mohl případně podat návrh na její vzetí do vazby do 48 hodin od zadržení; jinak musí být taková osoba propuštěna na svobodu.*

5) *Soudce, kterému byla zadržena osoba dodána, dále postupuje přiměřeně podle § 77 odst. 2.⁴³*

Příkaz k zadržení je obdobou příkazu k zatčení s tím rozdílem, že u příkazu k zatčení jde o opatření vůči obviněnému, ale u příkazu k zadržení o opatření proti podezřelému.⁴⁴ Příkaz k zadržení podezřelého se v praxi využívá zcela zřídka.

4.2 Zatčení

Zatčení je krátkodobé omezení osobní svobody za účelem dodání osoby orgánu, který příkaz k zatčení vydal. Slouží k zajištění obviněného v případě,

⁴³ Zákon č. 141/1961 Sb., zákon o trestním řízení soudním (trestní řád), § 76a

⁴⁴ JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. Glosátor. [2009]-. Praha: Leges, [2009]-. ISBN 978-80-7502-637-8, s. 768.

že je nedosažitelný. Jde o obdobný zajišťovací prostředek jako zadržení obviněného podle § 75. Předchází následnému rozhodnutí o jeho případném vzetí do vazby. Podmínky zatčení jsou již upraveny v čl. 8 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. Příkaz k zatčení je tzv. rozhodnutí svého druhu (podle § 119 trestního řádu soud rozhoduje rozsudkem, kde to zákon výslovně stanoví; v ostatních případech rozhoduje, jestliže zákon nestanoví něco jiného, usnesením), nejde tedy o usnesení, a proto proti němu není přípustná stížnost.⁴⁵

§ 69 Příkaz k zatčení

1) *„Jestliže je dán některý z důvodů vazby (§ 67) a obviněného nelze předvolat, předvést nebo zadržet a zajistit tak jeho přítomnost u výslechu, vydá v přípravném řízení soudce na návrh státního zástupce a v řízení před soudem předseda senátu příkaz, aby byl obviněný zatčen.*

2) *Příkaz k zatčení musí vedle údajů zajišťujících, že obviněný nebude zaměněn s jinou osobou, obsahovat stručný popis skutku, pro nějž je obviněný stíhán, označení trestného činu, který se v tomto skutku spatřuje, a přesný popis důvodů, pro které se příkaz k zatčení vydává.*

3) *Zatčení provedou na podkladě příkazu policejní orgány, které jsou též povinny, je-li toho k provedení příkazu třeba, vypátrat pobyt obviněného.*

4) *Zatčená osoba má právo zvolit si obhájce, mluvit s ním bez přítomnosti třetí osoby a radit se s ním již v průběhu zatčení. Zatčená osoba má dále právo na své náklady komunikovat prostřednictvím písemných sdělení nebo telefonu s osobou, kterou sama určí, je-li to technicky možné a pokud to okolnosti umožňují, zejména neohrozí-li to dosažení účelu trestního řízení nebo nebrání-li tomu zájem na ochraně oběti; tato komunikace podléhá kontrole. Zatčený cizinec má právo, aby byl o jeho zatčení vyrozuměn konzulární úřad státu, jehož je občanem, a právo na komunikaci s tímto konzulárním úřadem. Nemá-li zatčený cizinec dostatek finančních prostředků, komunikace s konzulárním úřadem se mu umožní bezplatně. O těchto právech je třeba zatčenou osobu poučit a poskytnout jí plnou možnost jejich uplatnění.*

⁴⁵ JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. Glosátor. [2009]-. Praha: Leges, [2009]-. ISBN 978-80-7502-637-8, s. 743.

5) *Policejní orgán, který obviněného na základě příkazu zatkl, je povinen ho neodkladně, nejpozději však do 24 hodin, dodat soudu, jehož soudce příkaz vydal, nebo na místo umožňující tomuto soudu provést výslech prostřednictvím videokonferenčního zařízení; není-li to výjimečně možné vzhledem k nepředvídatelným okolnostem, musí být obviněný dodán nejpozději 24 hodin od zatčení jinému věcně příslušnému soudu. Nestane-li se tak, musí být obviněný propuštěn na svobodu.*

6) *Soudce soudu, který příkaz k zatčení vydal, musí obviněného neprodleně vyslechnout, rozhodnout o vazbě a toto rozhodnutí oznámit obviněnému do 24 hodin od doby, kdy byl obviněný dodán na místo výslechu. Provádí-li výslech obviněného výjimečně jiný věcně příslušný soudce, jemuž byl obviněný dodán vzhledem k nepředvídatelným okolnostem, informuje o jeho výsledku soudce soudu, který příkaz k zatčení vydal. Tento soudce po získání informace o výslechu rozhodne o vazbě a své rozhodnutí oznámí prostřednictvím soudce provádějícího výslech obviněnému. Není-li obviněnému rozhodnutí o vazbě oznámeno do 24 hodin od doby, kdy byl dodán na místo výslechu, musí být propuštěn na svobodu. Obviněný má právo požadovat, aby obhájce byl přítomen při jeho výslechu, pokud je v uvedené době dosažitelný.*

7) *Obviněného, který byl vzat do vazby, dodají do místa výkonu vazby policejní orgány.*⁴⁶

V tomto případě omezení osobní svobody je pro policisty situace jednodušší než u jiných druhů omezení, jelikož policisté jsou pouze vykonavateli soudního příkazu, přičemž policista není oprávněn zkoumat podmínky omezení ani vhodnost či nutnost tohoto zajišťovacího institutu. Za rozhodnutí o omezení osobní svobody je odpovědný orgán, který příkaz vydal.⁴⁷

Pokud je vypátrána osoba, na kterou byl vydán příkaz k zatčení, tak policie neprodleně vyrozumí soud, který příkaz vydal, a soudce rozhodne, jaký bude další postup. Policie je povinna obviněného neodkladně dodat soudu, nejpozději však do 24 hodin. Osoba může být umístěna do policejní cely a následně eskortována

⁴⁶ Zákon č. 141/1961 Sb., zákon o trestním řízení soudním (trestní řád), § 69.

⁴⁷ HÝBNEROVÁ, Michaela a HLAVÁČOVÁ, Kateřina. *Ochrana základních lidských práv při omezování osobní svobody policií*. Policejní prezidium České republiky. Praha, 2022, s. 97.

k soudu, nebo může být eskortována ihned po provedení potřebné administrativy. Další možností dle trestního řádu je, že soud má možnost úkony provést i formou dožádání dle § 53, 54. Bohužel tohoto soudci prakticky vůbec nevyužívají, což je v dnešní „elektronické“ době velká škoda. Již před mnoha lety byla myšlenka, že: „osoba již nebude jezdit za papíry, ale papíry pojedou za osobou.“ Vzhledem k tomu, že spisový materiál se již vede v elektronické podobě, tak doručení spisu dožádanému soudu by trvalo v rádech několika minut. Spousta soudců ale tuto možnost stále odmítá využívat a trvají na eskortě osoby. Což v případech, kdy je třeba osobu eskortovat například z Brna do Liberce (Příkaz k zatčení vydal soud v Liberci a osoba je vypátrána v Brně), je pro policii nesmírně náročné z hlediska nasazení sil, obzvláště v době, kdy policie neustále trpí podstavem příslušníků, a samozřejmě také značně neekonomické.

Vzor protokolu o zatčení je přílohou č. 6 a Poučení zatčeného dle směrnice Rady EU je přílohou č. 7.

4.3 Nařízení výkonu trestu

Jedním z dalších omezení osobní svobody osob, které je velice často v praxi praktikováno, je nařízení výkonu trestu, které je upraveno v hlavě XXI trestního řádu a jedná se již o vykonávací řízení. Vykonávací řízení je posledním stádiem trestního řízení. Účelem vykonávacího řízení je uskutečnění obsahu rozhodnutí vydaného orgány činnými v trestním řízení.

§ 321 Nařízení výkonu trestu

1) „Jakmile se rozhodnutí, podle něhož se má vykonat nepodmíněný trest odnětí svobody, stalo vykonatelným, předseda senátu příslušné věznici zašle nařízení výkonu trestu a vyzve odsouzeného, je-li na svobodě, aby trest ve stanovené lhůtě nastoupil. Stal-li se výrok o uložení trestu odnětí svobody vykonatelným rozhodnutím odvolacího soudu, nařídí výkon tohoto trestu u odsouzeného, který je ve vazbě, předseda senátu odvolacího soudu hned po vyhlášení rozhodnutí; předseda senátu odvolacího soudu tak může učinit i u odsouzeného, který není ve vazbě, je-li z konkrétních skutečností zjištěno, že jeho pobyt na svobodě je nebezpečný, nebo jestliže z jeho jednání nebo dalších konkrétních skutečností vyplývá důvodná obava, že odsouzený uprchne nebo se bude skrývat.

2) *Nebylo-li z konkrétních skutečností zjištěno, že pobyt odsouzeného na svobodě je nebezpečný, nebo nevyplývá-li z jeho jednání nebo dalších konkrétních skutečností důvodná obava, že uprchne nebo se bude skrývat, a není tak dán důvod pro okamžité nařízení výkonu trestu odnětí svobody, může předseda senátu k nastoupení trestu poskytnout odsouzenému přiměřenou lhůtu, aby si mohl obstarat své záležitosti. Tato lhůta nesmí být delší než jeden měsíc ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí uvedené v odstavci 1.*

3) *Nenastoupí-li odsouzený trest ve lhůtě, která mu byla poskytnuta, nebo bylo-li z konkrétních skutečností zjištěno, že jeho pobyt na svobodě je nebezpečný, nebo jestliže z jeho jednání nebo dalších konkrétních skutečností vyplývá důvodná obava, že uprchne nebo se bude skrývat, nařídí předseda senátu, aby byl do výkonu trestu dodán. Není-li známo místo pobytu odsouzeného, užije se na příkaz k jeho dodání do výkonu trestu přiměřeně ustanovení § 69 odst. 3. Je-li místo pobytu odsouzeného známo, lze použít k jeho dodání do výkonu trestu ustanovení § 83c odst. 2. V příkazu předseda senátu vždy požádá policejní orgán o neprodlené podání informace o tom, zda byl odsouzený do výkonu trestu dodán, popřípadě jaké okolnosti dodání do výkonu trestu brání.⁴⁸*

Zatčení provedou na podkladě příkazu policejní orgány, které jsou též povinny, je-li toho k provedení příkazu třeba, vypátrat pobyt obviněného. Jedná se o případ, kdy odsouzený, kterému byl uložen trest odnětí svobody nepodmíněně, v dané lhůtě nenastoupí do výkonu trestu. Jakmile se soud dozví, že odsouzený nesplnil svoji povinnost nastoupit výkon trestu odnětí svobody, vyrozumí o tom příslušný orgán policie, který provede šetření k pobytu osoby a dodání do výkonu trestu. Pokud je šetření neúspěšné, policie po osobě vyhlásí pátrání v IS PATROS jako po hledané osobě. Příkazy jsou policii zasílány podle místa bydliště odsouzeného. V odstavci 3 je přímo vymezeno oprávnění, že policejní orgán může vstoupit do obydlí, jiných prostor a na pozemek, pokud se v nich nachází osoba, na kterou je příkaz vydán.

Jde o omezení osobní svobody obviněného, ke kterému dochází až po nařízení výkonu trestu, a proto je považován za součást výkonu tohoto trestu a určuje

⁴⁸ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), § 321.

i začátek jeho výkonu. Věznice, do které policie odsouzeného dodala, vyznačí nástup trestu odnětí svobody od chvíle jeho omezení osobní svobody.

Vzor protokolu o dodání do výkonu trestu podle § 321 odst. 3 trestního řádu je přílohou č. 8 a poučení osoby dle směrnice Rady EU je stejné jako v případě zatčené osoby, což je přílohou č. 7.

4.4 Vazba

§ 67 Důvody vazby

„Obviněný smí být vzat do vazby jen tehdy, jestliže z jeho jednání nebo dalších konkrétních skutečností vyplývá důvodná obava,

a) že uprchne nebo se bude skrývat, aby se trestnímu stíhání nebo trestu vyhnul, zejména nelze-li jeho totožnost hned zjistit, nemá-li stálé bydliště anebo hrozí-li mu vysoký trest,

b) že bude působit na dosud nevyslechnuté svědky nebo spoluobviněné nebo jinak mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání, nebo

c) že bude opakovat trestnou činnost, pro níž je stíhán, dokoná trestný čin, o který se pokusil nebo vykonává trestný čin, který připravoval nebo kterým hrozil,

a dosud zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že skutek, pro který bylo zahájeno trestní stíhání, byl spáchán, má všechny znaky trestného činu, jsou zřejmé důvody k podezření, že tento trestný čin spáchal obviněný a s ohledem na osobu obviněného, povahu a závažnost trestného činu, pro který je stíhán, nelze v době rozhodování účelu vazby dosáhnout jiným opatřením, zejména uložením některého z předběžných opatření.

§ 68

1) Vzít do vazby lze toliko osobu, proti níž bylo zahájeno trestní stíhání. Rozhodnutí o vazbě musí být odůvodněno též skutkovými okolnostmi.

2) Vzít do vazby nelze obviněného, který je stíhán pro úmyslný trestný čin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje dvě léta, nebo pro trestný čin spáchaný z nedbalosti, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje tři léta.

3) Omezení uvedená v odstavci 2 se neužijí, jestliže obviněný

a) uprchl nebo se skrýval,

b) opakovaně se nedostavil na předvolání a nepodařilo se jej předvést ani jinak zajistit jeho účast při úkonu trestního řízení,

c) je neznámé totožnosti a dostupnými prostředky se ji nepodařilo zjistit,

d) již působil na svědky nebo spoluobviněné nebo jinak mařil objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání, nebo

e) již opakoval trestnou činnost, pro níž je stíhán, nebo v takové trestné činnosti pokračoval, nebo byl za takovou trestnou činnost v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.

4) Omezení v odstavci 2 pro úmyslný trestný čin se neužijí, jestliže je dán důvod vazby uvedený v § 67 písm. c) a s přihlédnutím k povaze takového trestného činu vyžaduje vzetí do vazby účinná ochrana poškozeného, zejména ochrana jeho života, zdraví nebo jiného obdobného zájmu.⁴⁹

Vazba je institutem trestního řízení a jedná se o procesní úkon, kterým se osoba obviněného zajišťuje pro účely trestního řízení a výkon trestu. Znakem institutu vazby je dočasná ztráta osobní svobody a je vážným zásahem do občanských práv a svobod zaručených v článku 8 odst. 5 Listiny základních práv a svobod. Z tohoto důvodu ke vzetí osoby do vazby může dojít jen z důvodu a za podmínek stanovených zákonem a jen na základě rozhodnutí soudu, respektive soudce. Do vazby lze vzít jen osobu, proti níž bylo zahájeno trestní stíhání.⁵⁰ Zahájení trestního stíhání znamená, že je možné stíhat určitou osobu pro určitý skutek, který svými znaky naplňuje skutkovou podstatu trestného činu. K zahájení trestního stíhání se vyžaduje určitý stupeň pravděpodobnosti, že určitá osoba se dopustila určitého skutku, který je trestným činem. Trestní řád výslovně stanoví, že usnesení o zahájení trestního stíhání musí přesně označit skutečnosti, které odůvodňují závěr o důvodnosti trestního stíhání. Trestní stíhání se tedy zahajuje vydáním usnesení o zahájení trestního stíhání a jeho opis je potřeba doručit

⁴⁹ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), § 67, 68.

⁵⁰ JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. Glosátor. [2009]-. Praha: Leges, [2009]-. ISBN 978-80-7502-637-8, s. 738.

obviněnému nejpozději na počátku prvního výslechu a do 48 hodin státnímu zástupci a obhájci. Přesné náležitosti zahájení trestního stíhání upravuje § 160 trestního řádu.⁵¹

Institut vazby je fakultativní. Obviněný může, ale nemusí být vzat do vazby. Výslovně se stanoví, že uvalení vazby je možné, jen pokud účelu vazby nelze dosáhnout jinak. Výjimku tvoří obligatorní vydávací vazba podle mezinárodní justiční spolupráce. Zvláštní případ je i vazba v extradičním řízení (zajištění obviněného nebo odsouzeného na území jiného státu a jeho následné vydání do státu, který o vydání žádá), vydávací vazba a průvozní vazba podle mezinárodní justiční spolupráce. Nahrazení vazby upravuje trestní řád v § 73, kdy se jedná například o převzetí záruky důvěryhodnou osobou, písemným slibem obviněného, dohledem probačního úředníka či peněžitou zárukou podle § 73a trestního řádu.⁵²

Vazba může trvat jen nezbytně nutnou dobu. Nejvyšší přípustnou dobu trvání vazby upravuje trestní řád v § 72a. Doba trvání vazby nesmí přesáhnout jeden rok v případě přečinu (všechny nedbalostní trestné činy a úmyslné trestné činy, na něž trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do 5 let), dva roky u zločinu (všechny trestné činy, které nejsou přečiny), tři roky u zvláště závažného zločinu (úmyslné trestné činy, na něž trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně 10 let) a čtyři roky u zvláště závažného zločinu, u kterého lze uložit výjimečný trest. V případě, kdy je vazba z důvodu, že obviněný bude působit na dosud nevyslechnuté svědky nebo spoluobviněné nebo jinak mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání, může vazba trvat nejdéle tři měsíce. Doba trvání vazby se počítá ode dne, kdy došlo k omezení osobní svobody.⁵³ Orgány činné v trestním řízení jsou povinny průběžně zkoumat, zda důvody vazby ještě trvají nebo se nezměnily a zda vazbu nelze nahradit některým jiným opatřením. Je třeba je přezkoumávat z úřední povinnosti neustále v průběhu jejího trvání.

⁵¹ JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. Glosátor. [2009]-. Praha: Leges, [2009]-. ISBN 978-80-7502-637-8, s. 926–927.

⁵² JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. Glosátor. [2009]-. Praha: Leges, [2009]-. ISBN 978-80-7502-637-8, s. 738.

⁵³ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), § 72a.

Doba vazby se započítává do trestu. Započítávání doby vazby do trestu pro tentýž skutek je důsledkem zásady „ne bis in idem“ – nikdo nemá být potrestán dvakrát pro tentýž čin.

Vazba není trestem, ale jejím uvalením nastává zbavení osobní svobody a dochází k výraznému omezení základních práv osoby ještě před vynesením pravomocného rozsudku. Vazba je vykonávána ve věznici stejně jako trest odnětí svobody a je také pocíťována stejně citelná újma na svobodě.

5 PÁTRÁNÍ PO OSOBÁCH

Pátrání po osobách je jednou ze součástí plnění úkolů policie. Cílem je zjistit, kde se tyto osoby nacházejí, nebo identifikovat mrtvoly, části lidského těla anebo kosterního nálezu neznámé totožnosti. Význam pátrání je ochrana občanů a demokratické společnosti před trestnou činností, kdy unikajícího či skrývajícího se pachatele je třeba vypátrat. Pátrání je však důležité i mimo trestní řízení při hledání pohřešovaných osob. V souvislosti s pátráním po osobách je policie oprávněna zveřejňovat osobní údaje. *„Z pohledu kriminalistiky pátrání je kriminalistickou metodou nalézání hledaných objektů, která zahrnuje komplex činností, opatření a úkonů směřujících k nalezení a zajištění objektu, po kterém se pátrá.“*⁵⁴

5.1 Hledaná osoba

Pojem hledaná a pohřešovaná osoba jednak upravuje zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, v § 111, kdy hledanou osobou se rozumí fyzická osoba, u které je dán některý ze zákonných důvodů omezení její osobní svobody, místo jejího pobytu není známo a policií bylo po ní vyhlášeno pátrání.⁵⁵ A dále pokyn policejního prezidenta č. 235 ze dne 30. září 2020 o pátrání, ve změně pokynu policejního prezidenta č. 253/2022, který vymezuje hledanou osobu:

- 1) osoba podezřelá ze spáchání trestného činu, na kterou vydal státní zástupce předchozí souhlas k jejímu zadržení – § 76 zákona č. 141/1961 Sb.,
- 2) osoba, na kterou vydal soud příkaz k zadržení – § 76a zákona č. 141/1961 Sb.,
- 3) obviněný ze spáchání trestného činu, svědek nebo osoba podávající vysvětlení, kteří se na výzvu řádně nedostaví a mohou být předvedeni – § 90, 98, 158 odst. 7 zákona č. 141/1961 Sb.,
- 4) obviněný ze spáchání trestného činu, na kterého vydal soud příkaz k zatčení – § 69 zákona č. 141/1961 Sb.,

⁵⁴ STRAUS, Jiří. *Kriminalistická taktika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-095-6, str. 233.

⁵⁵ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, § 111.

- 5) odsouzený, na kterého vydal soud příkaz k dodání do výkonu trestu odnětí svobody – § 321 zákona č. 141/1961 Sb.,
- 6) osoba, na kterou byl vydán evropský zatýkací rozkaz a u které dožadující strana požádala o pátrání, její zatčení a předání – § 190 zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních,
- 7) osoba, v jejímž případě bylo provedeno opatření za účelem vyžádání z cizího státu a u které dožadující strana požádala o pátrání, její zatčení a vydání – § 79 zákona č. 104/2013 Sb.,
- 8) odsouzený, obžalovaný nebo obviněný, který uprchl ze zařízení pro výkon trestu odnětí svobody nebo pro výkon vazby, nevrátil se z přerušení výkonu trestu odnětí svobody, z povoleného opuštění zařízení pro výkon trestu odnětí svobody nebo pro výkon vazby,
- 9) voják v činné službě, který se neoprávněně zdržuje mimo vojenský útvar nebo místo výkonu služby,
- 10) osoba, která uprchla ze zařízení pro výkon ochranného léčení, ochranné výchovy nebo zabezpečovací detence, kam byla umístěna na základě rozhodnutí soudu,
- 11) osoba s prokazatelně zjištěnou nakažlivou chorobou, která uprchla ze zdravotnického zařízení, nebo osoba, která se na výzvu lékaře odmítá podrobit léčbě prokazatelně zjištěné nakažlivé choroby, jestliže na tuto osobu nebyl prozatím vydán státním zástupcem předchozí souhlas k jejímu zadržení,
- 12) osoba, která uprchla ze zařízení pro zajištění cizinců.⁵⁶

Jedná se tedy zejména o osoby, které jsou hledány, protože je v zájmu veřejné moci je omezit na svobodě, především pro jejich trestnou činnost. Podle zákona o policii není rozhodné, zda je hledanou osobou občan České republiky nebo cizinec. Zákonným důvodem pro omezení osobní svobody bude zákon o policii, trestní řád nebo zákon o mezinárodní justiční spolupráci, podle toho, z jakého důvodu je po ní pátrání vyhlášeno.⁵⁷

⁵⁶ POKYN policejního prezidenta: o pátrání. In: Praha: úřad služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky, 2020, ročník 2020, číslo 235, čl. 2, písm. k.

⁵⁷ MATES, Pavel. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2023. ISBN 978-80-7380-917-1, s. 394–395.

5.2 Pohřešovaná osoba

Pohřešovanou osobu zákon o policii definuje jako fyzickou osobu, o níž se lze důvodně domnívat, že je ohrožen její život nebo zdraví, místo jejího pobytu není známo a policií po ní bylo vyhlášeno pátrání.⁵⁸ Pokyn policejního prezidenta o pátrání pohřešovanou osobu vymezuje:

- 1) osoba, k níž bylo učiněno oznámení o pohřešování, není známo místo jejího pobytu, není hledanou osobou a lze se důvodně domnívat, že je ohrožen její život nebo zdraví,
- 2) svěřenec, u něhož se lze důvodně domnívat, že jeho život nebo zdraví jsou v nebezpečí,
- 3) uprchlík, u něhož se lze důvodně domnívat, že jeho život nebo zdraví jsou v nebezpečí,
- 4) migrant, u něhož se lze důvodně domnívat, že jeho život nebo zdraví jsou v nebezpečí.⁵⁹

Pátrání po pohřešované osobě je oproti pátrání po hledané osobě zaměřeno na ochranu života nebo zdraví této osoby. Pátrání se iniciuje oproti hledané osobě na základě oznámení jiné osoby. V případě vypátrání pohřešované osoby, policie oznamovatele o vypátrání pohřešovaného vyrozumí, pokud pohřešovaná osoba dá souhlas. V opačném případě policista sdělí, že pátrání je ukončeno. Jedná-li se však o osobu s omezenou způsobilostí k právním úkonům, vyrozumí policista toho, kdo pohřešování oznámil a jeho zákonného zástupce.⁶⁰ V případě omezení osobní svobody bude využit institut zajištění podle zákona o policii, zejména u osob nezletilých a svěřenců.

Při vyhlášení pátrání po osobě a pobytu osoby se dokumenty k pátrání soustřeďují ve specifickém spisu, který se nazývá pátrací svazek. Pátrací svazek je veden v policejním informačním systému ETR.

⁵⁸ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, § 111.

⁵⁹ *POKYN policejního prezidenta: o pátrání*. In: Praha: úřad služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky, 2020, ročník 2020, číslo 235, čl. 2, písm. I.

⁶⁰ MATES, Pavel. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2023. ISBN 978-80-7380-917-1, s. 395.

5.3 Informační systém pátrání po osobách PATROS a SIS II

Všechny hledané a pohřešované osoby, po kterých je vyhlášeno pátrání v rámci České republiky, jsou vedeny v informačním systému PATROS. Tento informační systém je zřízen na základě závazného pokynu policejního prezidenta č. 55 ze dne 27. března 2013, o některých pátracích informačních systémech, ve změně pokynu policejního prezidenta č. 230/2013. Jedná se o automatizovaný informační systém provozovaný Policií České republiky na centrální úrovni na základě právního předpisu, kterým je zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. (§ 60 Obecná ustanovení o zpracování informací policií, § 79 Zvláštní ustanovení o zpracování osobních údajů policií). Systém je určen ke zpracování údajů o osobách pro účely pátrání. Systém je manuálně aktualizovaný informační systém v datové síti intranet Ministerstva vnitra.

V systému jsou zpracovány identifikační údaje osoby v rozsahu: jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení; pohlaví; rodné číslo, datum narození; místo narození; státní občanství; jméno, popřípadě jména a příjmení, rodné číslo a kontaktní údaje lidí, s nimiž se osoba, po níž se pátrá, stýká (zejména rodičů, partnerů, dětí, vazebních osob); údaje o dokladech, jimiž se osoba prokazuje (druh, číslo, doba platnosti, stát, který doklad vydal); informace o místech pobytu (včetně místa trvalého pobytu) a posledního výskytu osoby včetně GPS souřadnic; fotografie; přezdívký, falešná jména a další jména, pod nimiž osoba vystupuje, včetně variant jejich psané podoby; citlivé osobní údaje, které jsou zpracovány pouze, pokud je to nezbytné pro vypátrání osoby. Citlivý osobní údaj pro účely tohoto závazného pokynu policejního prezidenta je definován v § 4 písm. b) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, kdy se jedná o údaj vypovídající o národnostním, rasovém nebo etnickém původu, politických postojích, členství v odborových organizacích, náboženství a filozofickém přesvědčení, odsouzení za trestný čin, zdravotním stavu a sexuálním životě subjektu údajů a genetický údaj subjektu údajů; citlivým údajem je také biometrický údaj, který umožňuje přímou identifikaci nebo autentizaci subjektu údajů. Popis osoby je zejména v rozsahu: postava; tělesná výška; barva, délka a tvar vlasů; barva očí; zdánlivé stáří; zvláštní znamení; údaje o době a místě použití elektronického platebního prostředku hledané nebo pohřešované osoby,

údaje o době a místě poskytnutí zdravotní péče hledané či pohřešované osobě. Další údaje potřebné k pátrání, zejména: jazyk, kterým osoba hovoří; druh trestné činnosti, pro kterou bylo vyhlášeno pátrání po hledané osobě; subjekt, který po osobě pátrá; právní titul (důvod pátrání) – například pohřešování; charakteristika osoby či jejího chování (například mladistvý, osoba se sklonem k sebevraždě, osoba trpící nakažlivou nemocí, ozbrojená osoba); informace, zda byly pořízeny daktyloskopické otisky osoby, a v případě, že ano, identifikační číslo záznamu v informačním systému AFIS a soubor s daktyloskopickým otiskem; informace, zda byla pořízena ukázka či zkouška písma osoby. Údaje o pátrání v rozsahu: datum vyhlášení pátrání; kód organizačního článku policie, který pátrání vyhlásil; informace o tom, kdo má být vyrozuměn v případě vypátrání osoby; útvar či organizační článek policie, který se připojil k pátrání; informace k mezinárodnímu pátrání. Poznámky, které mohou obsahovat například bližší informace k okolnostem pátrání, požadavek na postup po vypátrání osoby a popis úkonů provedených v průběhu pátrání.⁶¹

Záznamy do systému vkládají k tomu určená pracoviště na základě žádosti o vyhlášení pátrání.

Při pátrání po osobách je využíván i Schengenský informační systém (SIS). Je zřízen a společně udržován smluvními stranami Schengenské prováděcí úmluvy a je to nejpoužívanější a nejrozsáhlejší systém pro sdílení informací v oblasti bezpečnosti a správy hranic v Evropě. V roce 2013 byla zavedena druhá generace SIS s dalšími funkcemi, jako je možnost přidávání otisků prstů a fotografií. Po zavedení druhé generace se jedná o informační systém SIS II. Policie v souladu se závazky České republiky vyplývajícími z mezinárodních smluv provádí zpracování informací včetně osobních údajů v Schengenském informačním systému. Národní součástí Schengenského informačního systému provozuje Policejní prezidium.

V tomto systému jsou v souvislosti s osobami obsaženy záznamy spadající do některé z těchto kategorií: rozhodnutí o navrácení příslušníků třetích zemí,

⁶¹ *ZÁVAZNÝ POKYN policejního prezidenta: o některých pátracích informačních systémech.* In: Praha: úřad služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky, 2013, ročník 2013, číslo 55, čl. 2 a 11.

na něž se vztahují rozhodnutí o navrácení vydaná zeměmi schengenského prostoru; odepření vstupu nebo pobytu do schengenského prostoru nebo v něm pobývat; osoby hledané za účelem zatčení, na něž byl vydán evropský zatýkací rozkaz nebo žádost o vydání (Švýcarsko a Lichtenštejnsko); pohřešované osoby, včetně dětí, a umístění těchto osob pod ochranu, je-li to zákonné a nezbytné, děti, kterým hrozí únos ze strany jejich vlastních rodičů, příbuzných nebo opatrovníků; zranitelné osoby, jimž je třeba zabránit v cestách s cílem ochránit zranitelné osoby (dospělé nebo děti) před nezákonným zavlčením do zahraničí nebo s cílem zabránit jim v cestách bez nezbytných povolení; osoby hledané za účelem zajištění jejich spolupráce v soudním řízení za účelem zjištění místa pobytu nebo bydliště osob hledaných za účelem zajištění jejich spolupráce v trestních soudních řízeních (například svědků); osoby pro účely skrytých, dotazovacích nebo zvláštních kontrol za účelem získání informací o osobách pro účely stíhání trestných činů a prevence ohrožení veřejné nebo národní bezpečnosti; neznámé hledané osoby, tyto záznamy obsahují pouze stopy otisků prstů a stopy otisků dlaní náležející pachateli trestného činu odhaleného na místě teroristických trestných činů nebo jiných závažných trestných činů, které jsou předmětem vyšetřování; vkládají se za účelem zjištění totožnosti pachatele podle vnitrostátního práva.⁶²

⁶² <https://home-affairs.ec.europa.eu>

6 POLICEJNÍ CELY

Oprávnění policie o umístování osob omezených na osobní svobodě do policejní cely přesně vymezuje zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, v hlavě V a dále závazný pokyn policejního prezidenta č. 159 ze dne 2. prosince 2009 o eskortách, střežení osob a o policejních celách, ve změně pokynu policejního prezidenta č. 95/2020.

§ 28 Policejní cely

„Policista je oprávněn umístit do policejní cely (dále jen „cela“) osobu

a) zajištěnou,

b) zadržanou ³⁾,

c) zatčenou ³⁾,

d) dodávanou do výkonu trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence, ochranného léčení nebo ochranné výchovy ³⁾,

e) převzatou policistou k provedení procesních úkonů z vazby, výkonu trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence, ochranného léčení nebo ochranné výchovy, nebo

f) předvedenou podle § 63 nebo 65, nelze-li pro odpor osoby zajistit provedení úkonu uvedeného v § 63 nebo 65.“⁶³

Z výše uvedeného vyplývá, že do policejní cely lze předvedenou osobu umístit, jen pokud je potřeba zjistit její totožnost nebo pokud se získávají osobní údaje pro účely budoucí identifikace (např. snímání daktyloskopických otisků). V případě předvedení k podání vysvětlení podle § 61 zákona o Policii ČR předvedenou osobu není možné do cely umístit. Je třeba však rozlišit, kdy osoba je předváděna podle jiného právního předpisu (např. podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 413/2005 Sb.). Ačkoliv se jedná o předvedení osoby, osoba je však zajištěna dle § 26 odstavec 1 písmeno c) zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. I když žádající orgán požaduje předvedení osoby, policista uplatňuje zajištění osoby. Zajištění osoby

⁶³ Zákon č. 273/2008 Sb., zákon o Policii České republiky, § 28.

dle § 26 zák. č. 273/2008 Sb., mu poskytuje mnohem větší oprávnění. Nejedná se jen o umístění do policejní cely, ale i přiložení pout dle § 54 zák. č. 273/2008 Sb.

Osobou zadržanou, zatčenou, dodávanou do výkonu trestu odnětí svobody, zebezpečovací detence, ochranného léčení nebo ochranné výchovy odkazuje č. 3 na osobu omezenou na osobní svobodě podle zákona č. 141/1961 Sb., zákon o trestním řízení soudním (trestní řád).

Osobu převzatou k provedení procesních úkonů lze umístit do cely v zájmu zajištění procesních úkonů, jakými mohou být konfrontace, rekonstrukce, prověrky na místě apod. a tato osoba byla převzata z jiného řízení.

Cely jsou zřizovány u útvarů a organizačních článků policie. Pokyn policejního prezidenta rozděluje celu určenou pro vícehodinové umístění osoby omezené na osobní svobodě na dobu nezbytně nutnou, nejdéle však ve lhůtě stanovené právními předpisy, tzv. vícehodinová cela. Celu určenou pro krátkodobé umístění osoby omezené na osobní svobodě na dobu nezbytně nutnou, nejdéle však v celkovém součtu na 6 hodin, není-li možné a účelné tuto osobu umístit do vícehodinové cely, tzv. krátkodobá cela. Dále mobilní celu určenou pro krátkodobé umístění osoby omezené na osobní svobodě na dobu nezbytně nutnou, nejdéle však v celkovém součtu na 6 hodin, není-li možné nebo účelné tuto osobu umístit do vícehodinové cely. O zřízení nebo zrušení cel rozhodují ředitelé útvarů policie a k návrhu se vyjadřuje vedoucí lékař příslušného zdravotnického zařízení ministerstva a příslušný hygienik. Vedoucí funkcionář, popřípadě oprávněný policista, schvaluje organizaci režimu v celách a odpovídá za řádný provoz cel.⁶⁴

Umístění do cely je krajním prostředkem, a proto je nutné postupovat podle zásady přiměřenosti. Využití tohoto oprávnění je tedy možné, jen pokud se jedná o nezbytně nutnou možnost.

⁶⁴ ZÁVAZNÝ POKYN policejního prezidenta: o eskortách, střežení osob a o policejních celách. In: Praha: ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky, 2009, ročník 2009, číslo 159, čl. 9 a 10.

§ 29

1) „Před umístěním osoby do cely je policista oprávněn přesvědčit se, zda tato osoba u sebe nemá zbraň nebo jinou věc způsobitou ohrozit život anebo zdraví a takovou věc odebrat. Za tímto účelem je oprávněn provést prohlídku osoby. Je-li věcí podle věty první zdravotní pomůcka, jejíž odnětí způsobuje psychickou nebo fyzickou újmu, musí být pro odebrání zvláštní důvod.

2) *Policista sepíše seznam odebraných věcí a kopii seznamu předá osobě. Při propuštění osoby jí vrátí odebrané věci proti podpisu.*⁶⁵

Prohlídkou osoby se rozumí prohlídka prováděná s využitím přímých fyzických kontaktů nebo přímého pozorování odhaleného těla, včetně prohlídky oděvních svršků osoby a věcí, které má osoba u sebe. Prohlídka je prováděna osobou stejného pohlaví. V případě této prohlídky se nejedná o osobní prohlídku podle trestního řádu. Osobní prohlídka podle trestního řádu je vykonávána s cílem potvrdit důvodné podezření, že osoba má u sebe věc důležitou pro trestní řízení. Policista je oprávněn v zájmu zajištění bezpečnosti nejen své, ale i jiné osoby odebírat nebezpečné věci, kterými podle zákona o policii je zbraň nebo jiná věc schopná ohrozit život nebo zdraví. Zákon o policii pod pojmem zbraň mimo jiné považuje cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznější.⁶⁶ Zvláštním důvodem pro odebrání zdravotní pomůcky může být agresivní chování osoby. Zdravotní pomůckou mohou být např. berle. O odebraných věcech policista sepíše seznam odebraných věcí s přesným popisem věcí, včetně jejich poškození, jelikož policie nese odpovědnost za odebrané věci. Policie rovněž nese odpovědnost i za osobu omezenou na osobní svobodě, proto by prohlídka měla být provedena důsledně a být obligatorním předpokladem pro umístění osoby do cely. Před umístěním do cely musí být osoba poučena o právním důvodu umístění do cely, ale i o právech a povinnostech v souvislosti s umístěním do cely.

⁶⁵ Zákon č. 273/2008 Sb., zákon o Policii České republiky, § 29.

⁶⁶ MATES, Pavel. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2023. ISBN 978-80-7380-917-1, s. 143.

§ 30

„Do cely se umísťujú odděleně osoby

a) různého pohlaví,

b) mladší 18 let a dospělé,

c) zadržené³⁾ nebo zatčené³⁾, u nichž lze předpokládat, že proti nim bude vedeno společné trestní řízení nebo spolu jejich trestní věci souvisejí,

d) které se chovají agresivně, nebo

e) u nichž lze důvodně předpokládat agresivní chování.“⁶⁷

Cílem oddělení umístěných osob je předcházení konfliktních situací a předcházení problémům v souvislosti s trestním řízením, zejména zamezit možnosti, aby se spolupachatelé mohli domluvit, jak budou vypovídat.

Pokud není možné z kapacitních důvodů osoby umístit odděleně, je na policii, aby hledala jiné řešení, kterým může být převoz do cely u jiného útvaru.⁶⁸

§ 31

1) „Osobu, která je zjevně pod vlivem návykové látky⁹⁾, lze umístit do cely za podmínky, že lékař po provedeném vyšetření neshledá důvody pro její umístění na protialkoholní a protitoxikomanické záchytné stanici nebo v jiném zdravotnickém zařízení anebo po provedeném ošetření již nebude podle stanoviska lékaře důvod pro její umístění do protialkoholní a protitoxikomanické záchytné stanice nebo jiného zdravotnického zařízení.

2) Zjistí-li policista, že osoba, která má být umístěna v cele, je zraněná, nebo upozorní-li tato osoba na svou závažnou chorobu anebo je důvodné podezření, že tato osoba takovou chorobou trpí, zajistí policista její lékařské ošetření a vyžádá vyjádření lékaře k jejímu zdravotnímu stavu.“⁶⁹

V odstavci 1 pod číslem 9 je v zákoně o policii odkaz na zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů. Trestní zákoník přesně definuje

⁶⁷ Zákon č. 273/2008 Sb., zákon o Policii České republiky, § 30.

⁶⁸ MATES, Pavel. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2023. ISBN 978-80-7380-917-1, s. 144.

⁶⁹ Zákon č. 273/2008 Sb., zákon o Policii České republiky, § 31.

pojem návyková látka v § 130: „*Návykovou látkou se rozumí alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.*“⁷⁰ Je tedy potřeba odlišit od vymezení návykové látky podle zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů (v tomto zákoně je například mimo jiné uveden i tabák a nikotin).

Odstavec 2 vychází z objektivní odpovědnosti policie ve vztahu k osobě omezené na osobní svobodě a zakládá policistovi povinnost učinit potřebná opatření k poskytnutí nezbytné zdravotní péče.⁷¹ Toto bývá v praxi ze strany osob omezených na osobní svobodě velice často zneužíváno a není žádnou výjimkou, že než je osoba umístěna v cele, tak se s ní stráví i několik hodin po lékařských vyšetřeních ve zdravotnických zařízeních.

§ 32

1) *„Jestliže osoba umístěná v cele onemocní, utrpí jinou újmu na zdraví nebo se pokusí o sebevraždu, policista, který vykonává ostrahu cely, učiní potřebná opatření směřující k ochraně jejího života nebo zdraví, zejména jí poskytne první pomoc a přivolá lékaře, od něhož vyžádá stanovisko k dalšímu setrvání osoby v cele nebo k jejímu umístění ve zdravotnickém zařízení. Pokud podle stanoviska lékaře brání zdravotní stav osoby dalšímu setrvání v cele, policista osobu neprodleně z cely propustí. Je-li to z hlediska zdravotního stavu osoby nezbytné, zajistí policista její odvoz do zdravotnického zařízení.*

2) *O případu podle odstavce 1 nebo o úmrtí osoby umístěné v cele policista bezodkladně vyrozumí svého nadřízeného; ten neprodleně vyrozumí příslušného státního zástupce. Úmrtí osoby policie oznámí bez zbytečného odkladu také osobě blízké zemřelé osoby, pokud je známa.*“⁷²

⁷⁰ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

⁷¹ MATES, Pavel. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2023. ISBN 978-80-7380-917-1, s. 146.

⁷² Zákon č. 273/2008 Sb., zákon o Policii České republiky, § 32.

Uvedené ustanovení zakládá policistovi povinnost odpovídajícím způsobem reagovat na změnu zdravotního stavu osoby umístěné v policejní cele, stejně tak na případ, že se osoba pokusí o sebevraždu. Ačkoliv i po řádném provedení prohlídky, kdy jsou osobě odebrány věci, kterými by mohla ohrozit svůj život, se osoby za pomoci věcí, které jsou povinnou součástí výbavy cely, mohou o sebevraždu pokusit, např. za využití přikrývky nebo věcí, které jsou jim poskytnuty, např. plastový příbor.

Při umístění osoby v cele může dojít k jejímu úmrtí či jinému poškození zdraví (např. srdeční selhání). Jelikož pobyt osoby v cele a důvody jejího omezení mohou mít vliv na budoucí existenci osoby, jde o velmi vysokou psychickou zátěž, která může vést ke zvýšenému zatížení srdečního svalu. Vzhledem k tomu, že se jedná o mimořádnou událost, je povinnost policisty vyrozumět nadřízeného, který vyrozumí státního zástupce. Bezodkladné vyrozumění není přesně časově definovaný pojem, protože se vychází z plnění povinnosti, které v souvislosti s událostí vznikly, jako je např. poskytování první pomoci či přivolání lékaře. O úmrtí osoby je policie povinna vyrozumět také osobu blízkou, pokud je známa.⁷³

§ 33

- 1) *„Cela musí být hygienicky nezávadná a musí odpovídat svému účelu.*
- 2) *V cele nesmějí být umístěny předměty, které by mohly být zneužity k ohrožení života nebo zdraví policisty anebo jiných osob.*
- 3) *Nemá-li osoba dostatečný oděv nebo má-li oděv hygienicky závadný, zapůjčí jí oděv útvar policie, u kterého je cela zřízena.*
- 4) *Osoba umístěná v cele má právo na přiměřený odpočinek včetně spánku, na poskytnutí nezbytných léků a zdravotních pomůcek, dostatečný přístup k vodě a toaletě, jakož i provedení základní hygieny. Dále má právo na poskytnutí stravy třikrát denně v přiměřených intervalech.*
- 5) *Osoba umístěná v cele musí být prokazatelně informována o právech a povinnostech osob umístěných v cele.“⁷⁴*

⁷³ MATES, Pavel. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2023. ISBN 978-80-7380-917-1, s. 147.

⁷⁴ Zákon č. 273/2008 Sb., zákon o Policii České republiky, § 33.

Policejní cely musí odpovídat hygienickým limitům, např. z hlediska objemu vzduchu, větrání či osvětlení. Osoba umístěná v cele má nárok na poskytnutí oděvu, který zapůjčuje útvar policie. Doba zapůjčení není přesně definována. Při zapůjčení oděvu je nutno přihlížet i k ústavnímu požadavku šetřit lidskou důstojnost.⁷⁵ Osobě jsou při pobytu v cele zaručeny minimální životní požadavky, jako je přiměřený odpočinek, včetně spánku (zpravidla v noční době mezi 22:00 až 06:00 hodinou), pokud tomu nebrání neodkladné úkony. Přístup k nezbytným lékům v lékařem stanovených intervalech zajistí policista, který zabezpečuje ostrahu cely, a osoba užije léky před policistou. Strava se poskytuje zpravidla 3x denně (snídaně, oběd, večeře) v přiměřených intervalech od 06:00 hodin do 22:00 hodin. Policista osobu poučí o právech a povinnostech před umístěním do policejní cely.⁷⁶ Poučení a informace u cizinců jsou obsahově totožné jako u občana České republiky.

Vzor žádosti o umístění osoby do policejní cely – vícehodinové a poučení osoby o umístění v policejní cele je přílohou č. 9.

⁷⁵ MATES, Pavel. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2023. ISBN 978-80-7380-917-1, s. 149.

⁷⁶ *ZÁVAZNÝ POKYN policejního prezidenta: o eskortách, střežení osob a o policejních celách*. In: Praha: ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky, 2009, ročník 2009, číslo 159, čl. 5, 12, 19.

7 PŘÍPADOVÁ STUDIE

Dne 12. 11. 2023 v 16:50 hodin na ulici Palackého třída před domem č. 83 v Brně hlídka Obvodního oddělení policie Brno - Královo Pole, ve složení nstržm. X.X. OEČ: 321YYY a nstržm. XX.XX. OEČ:321YYY si při provádění hlídkové činnosti povšimla muže, kterého znala podle místní a osobní znalosti jako kriminálně závadovou osobu a v minulosti po něm bylo několikrát vyhlášeno pátrání jako po hledané osobě. Z tohoto důvodu se hlídka rozhodla, že u muže provede kontrolu totožnosti. Muže tedy zastavila a podle ustanovení § 13 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, jej poučila o právních důvodech a vyzvala k prokázání totožnosti podle ustanovení § 63 odstavec 2 písmeno e) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Muž hlídce nepředložil žádný doklad, podle kterého by se dala totožnost ověřit. Hlídce tedy sdělil osobní údaje, že se jmenuje: Xxxxx Xxxxx, nar. YY.YY.YYYY. Hlídka na základě sdělených údajů provedla lustraci osoby v dostupných evidencích a dotázala se na další údaje vedoucí k identifikaci osoby, avšak fotografie v evidenci obyvatel zcela neodpovídala podobě muže. Jelikož muž neznal svoje rodné číslo a fotografie neodpovídala skutečnosti, nebylo tedy možné muže hodnověrně ztotožnit, hlídka se rozhodla, že muže předvede na obvodní oddělení k řádnému ověření totožnosti. Z tohoto důvodu tedy hlídka využila svého oprávnění dle ustanovení § 63 odstavec 3 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, a muže v 17:05 hodin dne 12. 11. 2023 omezila na osobní svobodě. Před eskortou jej poučila o právech a povinnostech souvisejících s jeho omezením osobní svobody a dále o chování a průběhu eskorty. Muže eskortovala služebním dopravním prostředkem na Obvodní oddělení Brno-Královo Pole. Muže ve vozidle posadila do zadní části vozu za místo spolujezdce a velitel hlídky se usadil vedle muže na zadní sedadlo.

Řidič služební vozidlo zaparkoval ve dvorním traktu uvedeného oddělení. Při vystupování z vozidla se muž zarazil u zadní části vozu se slovy: „Já s váma nikam nejdu, na to vůbec nemáte právo“. Hlídka tedy muže opětovně poučila a sdělila mu důvod jeho omezení osobní svobody. Na toto muž reagoval slovy: „Už jsem vám jednou řekl, že s váma nikam nejdu a nechte mě na pokoji“, přičemž svou pravou rukou zaťatou v pěst udeřil do zadního okna služebního vozu. Na toto

hlídka ihned zareagovala a bez použití výzvy s výstrahou, jelikož bylo ohroženo zdraví osoby a zákrok nesnesl odkladu, proti muži použila donucovací prostředek hmaty, chvaty dle § 52 písm. a) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, kdy nstržm. X.X. muže uchopil za levou ruku a s pomocí hmatu mu ji dal za záda a nstržm. XX.XX. muže uchopil za pravou ruku a za pomoci hmatu mu ji dal rovněž za záda a nasadil mu pouta v souladu s oprávněním dle ustanovení § 52 písm. p) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, v čase 17:15 hodin dne 12. 11. 2023. Jelikož muž při předvedení kladl odpor, byl v 17:15 hodin dne 12. 11. 2023 za použití donucovacích prostředků zajištěn dle ustanovení § 26 odst. 1 písm. e) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. V souvislosti s použitím donucovacích prostředků nedošlo ke zranění osoby. Hlídka se muže dotázala, zda při úderu rukou do vozidla si nezpůsobil nějaké zranění, na což uvedl: „Ne, to je dobrý.“ Lékařské ošetření nepožadoval a žádné viditelné zranění na ruce neměl. Hybnost ruky nebyla omezena.

Následně hlídka muže pěšky eskortovala do budovy obvodního oddělení. Zde vyrozuměla policistu konajícího dozorčí službu o použití donucovacích prostředků a dále, že zřejmě muž poškodil služební vozidlo. Z tohoto důvodu dozorčí služba ke služebnímu vozidlu vyslala stálou službu, aby bylo zjištěno, zda došlo k poškození vozidla. Stálá služba prohlídkou vozidla nezjistila žádné poškození na služebním vozidle. Dozorčí služba o použití donucovacích prostředků a zajištění osoby vyrozuměla Integrované operační středisko a založila událost v příslušném informačním systému. Dále byl o použití donucovacích prostředků vyrozuměn vedoucí služební funkcionář.

Vzhledem k tomu, že muž do této doby nebyl řádně ztotožněn, a v souvislosti s jeho omezením na osobní svobodě a použití donucovacích prostředků byla potřeba provést následné administrativní úkony, hlídka požádala dozorčí službu o umístění osoby do policejní cely na obvodním oddělení. Z tohoto důvodu byla u muže provedena dechová zkouška přístrojem na měření alkoholu v dechu ke zjištění, zda není pod vlivem alkoholu s negativním výsledkem. Znamky užití jiné návykové látky muž nejevil a uvedl, že žádné omamné a psychotropní látky neužívá. Ke svému zdravotnímu stavu uvedl, že se cítí zdravý a žádné léky neužívá. Jelikož zdravotní stav muže nevyžadoval lékařské vyšetření, bylo

rozhodnuto o umístění muže do krátkodobé policejní cely na obvodním oddělení. Před umístěním do policejní cely hlídka provedla u muže prohlídku, zda u sebe nemá zbraň nebo jinou věc způsobilou ohrozit život nebo zdraví, a sepsala seznam odebraných věcí dle ustanovení § 29 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Před provedením prohlídky byla muži nstržm. X.X. sejmuta pouta v čase 17:35 hodin dne 12. 11. 2023. Muž byl před umístěním do policejní cely ze strany dozorčí služby ústně a písemně poučen o právech a povinnostech v souvislosti s pobytem v policejní cele. Písemné poučení podepsal a dále mu byl předán tiskopis s poučením o právech zajištěné osoby dle nařízení Rady EU. Všechny potřebné tiskopisy spojené s omezením osobní svobody a umístěním osoby do policejní cely byly sepsány na osobu: „Muž neznámé totožnosti“. Muž byl do policejní cely umístěn v 17:50 hodin dne 12. 11. 2023. Odebrané věci do úschovy během pobytu v policejní cele byly umístěny do speciálně zřízené uzamykatelné skříně pod kamerový dohled.

Po umístění osoby do policejní cely hlídka provedla řádnou lustraci osoby v informačních systémech policie. Jelikož muže znala již z předchozího protiprávního jednání, kdy s ním řešila drobnou krádež v obchodě, ale již si nepamatovala jeho přesné osobní údaje, provedla lustraci v informačním systému ETR a podle záznamu jeho předchozího přestupkového jednání zde muže dohledala. Vzhledem k tomu, že muž měl při svém předchozím protiprávním jednání u sebe občanský průkaz, tak byl spolehlivě ztotožněn. Následně hlídka provedla lustraci muže v evidenci obyvatel k ověření a aktualizaci osobních údajů (například zda nedošlo ke změně trvalého pobytu) a lustraci v PATROS a SIS II, zda muž neprochází pátrací evidencí. Provedenými lustracemi bylo zjištěno, že se jedná o osobu: Xxx Xxxxx, nar. YY.YY.YYYY. Se zjištěnými informacemi byl muž seznámen a spontánně uvedl: „Tak už mě teda máte.“ „Jsem si myslel, že když se budu vydávat za bráchu, tak na mě nepřijdete.“ Dále sdělil, že chtěl využít bezúhonnosti svého bratra a že mezi ním a bratrem je věkový rozdíl necelé dva roky a jsou si s bratrem dost podobní. Z tohoto je patrné, že totožnost muže nebylo opravdu možné na místě hodnověrně ověřit, jelikož znal dobře osobní údaje rodinných příslušníků a podle fotografie v evidenci obyvatel si byl s bratrem opravdu dost podobný.

V IS PATROS byly zjištěny dva pozitivní záznamy, a to že po jmenovaném je od dne 03. 10. 2023 vyhlášeno pátrání jako po hledané osobě, vedeno pod č.j.: KRPB-YYYYYY/ČJ-2023-0602YY, na kterého Městský soud v Brně dne 02. 10. 2023 vydal Příkaz k zatčení dle § 69 odst. 1 trestního řádu pod spisovou značkou Y T YY/2023 a dále je na jmenovaného vydán souhlas se zadržením dle § 76 odstavec 1 trestního řádu, který byl vydán dne 09. 10. 2023 ze strany Městského státního zastupitelství v Brně, vedeno pod sp. zn. YY ZN/2023.

Z tohoto důvodu došlo ke změně omezení osobní svobody a výše jmenovaný byl omezen na osobní svobodě dle § 69 odst. 3 trestního řádu a dále dle § 76 odst. 1 trestního řádu. O vypátrání jmenovaného byl telefonicky vyrozuměn soudce v dosahu Městského soudu v Brně, který rozhodl, že pan Xxx Xxxxx má být dne 13. 11. 2023 v 08:30 hodin eskortován do budovy Městského soudu v Brně na ulici Polní. O změně omezení osobní svobody byl nstržm. X.X. poučen a bylo mu předáno Poučení zatčené osoby dle směrnice Rady EU a Poučení zadržené osoby dle směrnice Rady EU. Dále byl poučen, že po provedení potřebné administrativy bude eskortován do policejní cely pro dlouhodobé umístění.

Hlídka sepsala potřebné úřední záznamy, zejména úřední záznam o zajištění osoby dle ustanovení § 26 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, kde je možnost uvést, že zajištění předcházelo předvedení dle ustanovení § 63 odst. 3 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, a dále Protokol o zatčení osoby dle ustanovení § 69 odst. 3 trestního řádu a Protokol o zadržení dle ustanovení § 76 odst. 1 trestního řádu. O vypátrání jmenovaného bylo vyrozuměno Integrované operační středisko Krajského ředitelství Jihomoravského kraje a na obvodní oddělení byl prostřednictvím informačního systému předán Příkaz k zatčení a Souhlas se zadržením, který byl vložen u pátracího svazku.

Ze strany dozorčí služby byl vypsán formulář Rozhodnutí o eskortě osoby a Žádost o umístění osoby do policejní cely pro dlouhodobé umístění. Poté byl v 19:35 hodin dne 12. 11. 2023 ukončen pobyt v krátkodobé policejní cele a pan Xxx Xxxxx byl poučen o průběhu a chování během eskorty. Před odjezdem byl ze strany dozorčí služby opětovně dotázán, zda netrpí nějakou chorobou a zda neužívá léky. Na toto uvedl, že nic nepotřebuje a je zdravý. Před provedením eskorty si provedl vizuální kontrolu věcí, které mu byly odebrány

do úschovy během pobytu v policejní cele, a podepsal, že jsou v pořádku a nic nechybí.

Před provedením eskorty hlídka využila oprávnění dle ustanovení § 54 písmeno c) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, a nstržm. X.X. OEČ:321YYY panu Xxxx Xxxxxxxx v čase 19:40 hodin dne 12. 11. 2023 nasadil pouta, jelikož byla důvodná obava, že může být ohrožena bezpečnost osob a majetku. V průběhu eskorty si pan Xxx Xxxxx začal stěžovat, že ruka, kterou udeřil do služebního vozidla, ho začíná bolet. O tomto hlídka prostřednictvím radiostanice vyrozuměla dozorčí službu a bylo rozhodnuto, že pan Xxx Xxxxx pojedje na lékařské vyšetření. Jelikož dle ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, pokud policista zjistí, že osoba, která má být umístěna v cele, je zraněná, zajistí policista její lékařské ošetření a vyžádá vyjádření lékaře k jejímu zdravotnímu stavu. Z tohoto důvodu byl tedy pan Xxx Xxxxx eskortován do Úrazové nemocnice Brno, kde je zajištěna pohotovostní služba. Po příjezdu do Úrazové nemocnice mu nstržm. X.X. OEČ: 321YYY ve 20:05 hodin dne 12. 11. 2023 pouta sejmul, aby mohl být ze strany službu konajícího lékaře vyšetřen. Ošetřující lékař shledal jmenovaného jako schopného umístění v policejní cele, jelikož ruku má pouze pohmožděnou. O rozhodnutí možnosti pobytu v policejní cele vydal hlídce potvrzení. Nstržm. X.X. OEČ: 321YYY opětovně využil oprávnění dle ustanovení § 54 písmeno c) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, a panu Xxxx Xxxxxxxx v čase 20:35 hodin dne 12. 11. 2023 nasadil pouta, jelikož byla důvodná obava, že může být ohrožena bezpečnost osob a majetku. Hlídka tedy pokračovala v eskortě do policejní cely. Při předávání osoby do policejní cely se jej přebírající policista opět dotázal na jeho zdravotní stav (což byl ze strany policie již třetí dotaz na jeho zdravotní stav) a pan Xxx Xxxxx uvedl, že se cítí zdrav, ale že vlastně užívá léky na vysoký krevní tlak. Ačkoliv již hlídka s mužem na lékařském ošetření byla a bylo shledáno, že je schopen pobytu v policejní cele, musela hlídka s jmenovaným lékařské ošetření absolvovat znovu. Na dotaz, proč to neuvedl již dříve, a především v nemocnici, uvedl: „Chci vám to trošku zkomplikovat.“ Hlídka tedy opětovně jela do Úrazové nemocnice, kde bylo provedeno nové lékařské vyšetření a hlídce byl pro pana Xxxx Xxxxx předán recept na potřebné

léky a jejich dávkování. Hlídku v průběhu eskorty tedy ještě zajišťovala vyzvednutí léků z lékárny a jejich úhradu v té chvíli ze svých finančních prostředků, jelikož pan Xxx Xxxxx neměl dostatek finančních prostředků k doplatku za léky. Úhrada léků je zajišťována z tzv. provozní zálohy, kterou alespoň v rámci Městského ředitelství v Brně disponuje každé obvodní oddělení, takže po návratu na obvodní oddělení byla policistovi útrata na základě dokladu o zaplacení vyplacena z této provozní zálohy. Použití provozní zálohy bylo řádně zadokumentováno ve služebních pomůckách a následně vyúčtováno na příslušném oddělení Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje.

Po zajištění potřebných léků a provedení příslušné administrativy související s umístěním osoby do policejní cely pro dlouhodobé umístění, včetně podepsání dalšího podepsání formuláře o právech a povinnostech, byl jmenovaný ve 20:50 hodin dne 12. 11. 2023 umístěn. Před umístěním do policejní cely ve 20:40 hodin dne 12. 11. 2023 mu nstržm. X.X. OEČ: 321YYY pouta sejmul. Na policejních celách byla jmenovanému poskytnuta strava, jelikož osoba má na ni nárok 3 x denně.

Následně se hlídka vrátila zpět na obvodní oddělení, aby o celé věci zpracovala úřední záznam, včetně záznamu o použití donucovacího prostředku. Ze strany nadřízeného služebního funkcionáře bylo použití donucovacího prostředku vyhodnoceno jako přiměřené a oprávněné, o čemž služební funkcionář vypracoval úřední záznam.

Ze strany dozorčí služby byl o zadržení jmenovaného a jeho umístění do policejní cely vyrozuměn policejní orgán, který žádal o souhlas se zadržením, a dále byl vyrozuměn, že na jmenovaného byl vydán příkaz k zatčení, který bude realizován v 08:30 hodin dne 13. 11. 2023.

Ve výše uvedené dobu byl jmenovaný předán soudci Městského soudu v Brně, který příkaz k zatčení vydal. Soudce s ním provedl svoje potřebné úkony pro jinou předchozí trestnou činnost a ukončil omezení osobní svobody jako osoby zatčené.

Policejní orgán si po provedených úkonech ze strany soudu jmenovaného převzal a dále pokračoval v režimu zadržení.

Souhlas se zadržením byl na jmenovaného vydán, jelikož byl podezřelý ze série vloupání do sklepních kójí. Dalším prověřováním ze strany SKPV bylo zjištěno, že z dalších vloupání je ve spisových materiálech veden jako prověřovaný i na dalších organizačních článcích policie. Po zadržení byl vyslechnut jako podezřelý dle § 76 odstavec 3 trestního řádu k okolnostem zadržení. Jelikož na základě kamerových záznamů z domů a zajištěných biologických a daktyloskopických stop na místě činu nebylo pochyb, že se podezřelý uvedeného jednání dopustil, bylo ze strany policejního orgánu vydáno usnesení o zahájení trestního stíhání dle § 160 odstavec 1 trestního řádu pro skutky, za které byl na něj vydán souhlas se zadržením, a to pro podezření z trestného činu krádeže dle ustanovení § 205 odstavec 1 písmeno a, b), porušování domovní svobody dle ustanovení § 178 odstavec 1, 2 trestního zákoníku. Opis usnesení byl jmenovanému dle ustanovení § 160 odstavec 2 trestního řádu předán na počátku prvního výslechu. Následně byl vyslechnut jako obviněný dle § 91 trestního řádu. Při výslechu svoji trestnou činnost doznal a doznal i další skutky, ve kterých byl veden jako prověřovaný. Vzhledem k tomu, že se jednalo o osobu bez stálého bydliště a zdroje příjmu, která soustavně páchá trestnou činnost, a tudíž splňuje vazební důvody podle § 67 písm. a, c) trestního řádu, nebyl ze zadržení propuštěn. Spisový materiál byl dle § 76 odstavec 4 trestního řádu předán státnímu zástupci s návrhem na vzetí obviněného do vazby. Státní zástupce podal návrh na vzetí obviněného do vazby soudci, tento návrhu vyhověl a rozhodl o vzetí obviněného do vazby. Po vydání rozhodnutí o vzetí do vazby byl jmenovaný předán k výkonu vazby do Vazební věznice Brno a Ústavu pro výkon zabezpečovací detence.

Výše provedené úkony byly následně zaznamenány v IS UDÁLOST a proběhlo tzv. „vysvodkování“ spisového materiálu.

8 DISKUZE A NÁVRHY DE LEGE FERENDA

V případové studii jsem záměrně vybrala případ, kdy hlídka prováděla předvedení ke zjištění totožnosti na obvodní oddělení. Dle zákona o policii nemá policista oprávnění předvedené osobě nasadit pouta. Toto je dle mého názoru zásadní nedostatek v zákoně o policii, který by měl být do budoucna změněn.

Někdo samozřejmě může namítat, proč osoba, která jen u sebe nemá občanský průkaz, by měla dostat pouta. Toto tvrzení však není zcela správné. V tomto případě nejde o to, že osoba u sebe nemá občanský průkaz, nýbrž o to, že není schopna prokázat svoji totožnost nebo spíše ji z nějakého důvodu zastírá. Pokud osoba policistovi na místě sdělí svoje osobní údaje, je policista v naprosté většině případů za pomoci technických prostředků, kterými je vybaven, na místě hodnověrně totožnost ověřit, včetně fotografie z CRO. Celé ztotožnění tedy zabere řádově několik minut bez nutnosti ověřování totožnosti na oddělení policie.

Pokud by opravdu nastal případ, že z jakéhokoliv důvodu se na místě totožnost ověřit nepodaří a je nutno přistoupit k předvedení, neznamená to, že osoba musí být nutně spoutána. Jako u ostatních možností oprávnění přiložit pouta by přiložení pout muselo být řádně zdůvodněno, takže by se nejednalo o nějakou svévoli policisty. Námitky, zda by toho policisté nezneužívali, tak je jediná možná odpověď, a to, že jakéhokoliv oprávnění policisté mohou zneužít. Pokud však k nějakému zneužití dojde, jedná se o selhání jednotlivce, nikoliv celého systému, včetně zákona. V našem právním státě je dostatek kontrolních mechanismů a občan má i právo si zpětně stěžovat na postup policejního orgánu. Tohoto si je každý policista vědom, takže riziko zneužití je minimální.

Naproti tomu, když vezmeme v potaz, že pokud je osoba předvedena podle jiného právního předpisu, kdy může jít jen o svědka, který se žádného protiprávního jednání nedopustil a jedná se o bezúhonného občana, policista využije institutu zajištění dle zákona o policii a již má oprávnění osobě pouta nasadit. V tomto případě, kdy policista měl možnost si osobu perlustrovat, zjistit o koho se jedná, tak zde toto oprávnění má, ale naproti tomu, kdy proti němu na ulici stojí osoba, která již svým chováním a vzezřením nepůsobí zrovna jako bezúhonná osoba, ještě navíc pokud ví, že již v minulosti měla s policií co do činění, svoji totožnost

záměrně zastírá, tak toto oprávnění policie nemá. Právě naopak, zde by toto oprávnění mělo být především, protože opravdu policista na ulici neví, s kým „má tu čest“. Na ulici před eskortou má i omezené podmínky k využití oprávnění přesvědčit se, zda osoba nemá u sebe zbraň. Obzvláště v případě, kdy se jedná o složení hlídky, kde jsou dva muži a předvádí osobu ženského pohlaví, tak se ani nemohou přesvědčit pohmatem.

Je tedy samozřejmostí, že všech těchto skutečností si je policista vědom a z tohoto důvodu tedy musí dbát zvýšené opatrnosti a obezřetnosti při jednání s touto osobou. I za dodržení všech opatření však může dojít ze strany osoby k nepředvídatelnému jednání a následnému zranění osoby, kterému jde jen těžko zabránit, a prakticky se zcela zbytečně řeší následky, kterým šlo předejít „pouhým“ přiložením pout při předvedení.

Těžko říci, zda při novele zákona o policii zákonodárce toto oprávnění záměrně nepřidal, nebo zda na něj pouze pozapomněl. Každopádně by bylo nasnadě, aby se toto oprávnění do zákona o policii zaneslo, obzvláště v době, kdy je na území České republiky zvýšená fluktuace osob zejména cizí státní příslušnosti.

V rámci omezení osobní svobody dle trestního řádu bych navrhovala změnu v trestním řádu, a to především ve zjednodušení zajištění osob pro účely trestního řízení. Současná právní legislativa upravuje 6 možných institutů omezení osobní svobody ze strany orgánů činných v trestním řízení. Jedná se o vazbu dle § 67, příkaz k zatčení dle § 69, zadržení obviněného dle § 75, zadržení podezřelého dle § 76, příkaz k zadržení dle § 76a), nařízení výkonu trestu dle § 321 trestního řádu. Uvedené možnosti samozřejmě vychází z různého procesního postavení osoby v trestním řízení a s tím i spojená práva v jednotlivých fázích. Je tedy otázkou, zda náš právní systém opravdu potřebuje tolik institutů, když se vždy v konečném důsledku jedná o to, že se osoba dopustila protiprávního jednání, které má znaky trestného činu, a následně se vyhýbá postihu či výkonu trestu. Jsou dvě varianty, jak by se tyto instituty daly zjednodušit. První variantou je, že by se při zachování všech práv osoby nehledělo na momentální procesní postavení osoby a jednalo by se pouze o institut „Omezení osobní svobody pro účely trestního řízení“, který by vycházel z vazebních důvodů pro omezení

osobní svobody. Druhou variantou je, když už by novela trestního řádu probíhala, zda by nebylo vhodnější zcela nové pojetí trestního řízení, které by spočívalo v celkovém zjednodušení. Je otázkou, zda je opravdu potřeba, aby osoba procházela neustálou proměnou svého procesního postavení, se kterým následně souvisí i další úkony, zejména výslech. V praxi tedy dochází k tomu, jak jsem uvedla ve svojí případové studii, že jeden člověk je v té samé věci během chvílky vyslýchán minimálně dvakrát. Jednou je vyslýchán jako osoba podezřelá a během pár okamžiků opět ve stejné věci jako osoba obviněná, ačkoliv v dané věci nenastaly žádné nové skutečnosti. Když pominu, že toto je náročné jak z časového, tak i psychického hlediska pro policejní orgán, tak je to náročné i pro samotnou osobu a souvisí to i s její ochotou vypovídat. Nezřídka se setkáváme s větou: „Vždyť už jsem vám to přece jednou řekl, tak proč vám to mám opakovat znovu.“

V tomto směru velice oceňuji Zkrácené přípravné řízení dle § 179a trestního řádu, které bylo zavedeno novelou trestního řádu z roku 2001 s účinností od 1. ledna 2002. Jedná se o velice rychlý a efektivní způsob, jak lze osobě, která byla přistižena při spáchání trestného činu, od okamžiku zadržení a při dodržení stanovené lhůty maximálně 72 hodin omezit osobní svobodu a spravedlivě ji potrestat, aniž by byla propuštěna a následně opětovně hledána, jelikož se trestnímu postihu vyhýbá. Velice často je tohoto využíváno například pokud je osoba přistižena v obchodě při „drobné“ krádeži (přestupek proti majetku dle ustanovení § 8 odstavec 1 písmeno a) zák. č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích) a lustrací v rejstříku trestů je zjištěno, že pachatel byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, tudíž je podezřelý ze spáchání trestného činu dle ustanovení § 205 odst. 2 zák. č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. V konečném důsledku je tedy osoba od okamžiku spáchání svého protiprávního jednání chycena a ihned potrestána, což je i pozitivní z výchovného hlediska působení na pachatele a dále i pro společnost, že osoba je potrestána ihned bez jakýchkoliv průtahů.

Nezřídka totiž dochází k případům, kdy zadržená osoba je po zahájení trestního stíhání ze zadržení propuštěna. Následně se nedostavuje k soudu, tudíž je po ní vyhlášeno pátrání, jelikož soudce vydá příkaz k zatčení. Po vypátrání

osoby a jejím předání soudu je osoba opět propuštěna, i když jí byl uložen trest odnětí svobody, ale byla jí daná lhůta k obstarání si osobních záležitostí před nástupem výkonu trestu. Což ale v konečném důsledku vede k tomu, že osoba k výkonu trestu odnětí svobody nenastoupí a soudce vydá příkaz k dodání do výkonu trestu odnětí svobody a osoba je opět hledaná. Takže v rámci jednoho trestního řízení je po ní i dvakrát vyhlášeno celostátní pátrání.

Když se zákonodárci v roce 2001 podařilo do trestního řádu zařadit tento zjednodušený a efektivní způsob trestního řízení za zachování potřebných práv podezřelé osoby, věřím, že by se dalo zjednodušit celé trestní řízení. V neposlední řadě je pro mě z pohledu policistky nejpodstatnější obrovská administrativní zátěž pro policii. Samozřejmě jsem si vědoma, že se jedná o největší zásah do osobních práv člověka, ale to zároveň nevylučuje možnost, že by se celý trestní systém dal zjednodušit, a především tedy zefektivnit. Člověk by nebyl na svých právech nikterak krácen a ke zvýšení pravomoci orgánů činných v trestním řízení by nedošlo, jelikož by se vycházelo ze současných právních důvodů. Není totiž výjimkou, kdy na jednu osobu v rámci pátrání je několik požadavků ze strany orgánů činných v trestním řízení. Na jednu osobu jsou ze strany soudů vydány i dva příkazy k zatčení, příkaz k dodání do výkonu trestu odnětí svobody a i souhlas se zadržením ze strany státního zastupitelství. Což v praxi znamená, že v případě vypátrání osoby je potřeba na každé omezení sepsat protokol na jednotlivé omezení osobní svobody, ačkoliv osoba bude rovnou předána do nejbližší věznice k výkonu trestu odnětí svobody. Takže se musí sepsat dva protokoly o zatčení, jeden protokol o dodání do výkonu trestu odnětí svobody a protokol o zadržení. Z tohoto pohledu mi přijde praktické a účelné, že v případě vypátrání takové osoby by byl sepsán jeden protokol o omezení osobní svobody pro účely trestního řízení, který by byl zaslán všem dožadujícím orgánům a tímto by policii odpadla administrativní zátěž a osoba by na svých právech nikterak krácena nebyla.

Celkově ale hodnotím, že policie a další orgány činné v trestním řízení mají dostatek právních nástrojů k zajištění výkonu práva. V rámci změny zákona mi jde spíše o zjednodušení a tím celkové zefektivnění průběhu trestního řízení.

Další nedostatek v naší právní legislativě vidím doposud v absenci zákona, který by upravoval výkon soukromých bezpečnostních agentur. I když se nejedná o problém, který bezprostředně souvisí s činností policie, považuji jej v této části za nutné zmínit, jelikož úzce souvisí s omezováním osobní svobody a budoucí právní legislativou. Ačkoliv se o tomto legislativním nedostatku ví již několik let, tak do současné doby nebyl žádný zákon vytvořen a schválen.

Pracovníci soukromých bezpečnostních agentur jsou stále odkázáni při výkonu svojí práce jen na možnost využití občanského práva, a to podle ustanovení § 14 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který uvádí: *„Každý si může přiměřeným způsobem pomoci k svému právu sám, je-li jeho právo ohroženo a je-li zřejmé, že by zásah veřejné moci přišel pozdě. Hrozí-li neoprávněný zásah do práva bezprostředně, může jej každý, kdo je takto ohrožen, odvrátit úsilím a prostředky, které se osobě v jeho postavení musí jevit vzhledem k okolnostem přiměřené. Směřuje-li však svépomoc jen k zajištění práva, které by bylo jinak zmařeno, musí se ten, kdo k ní přikročil, obrátit bez zbytečného odkladu na příslušný orgán veřejné moci.“*⁷⁷

Dále jsou odkázáni na § 76 odstavec 2 trestního řádu, který uvádí: *„Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu; příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.“*⁷⁸

Vzhledem k tomu, že v dnešní době prakticky každý větší obchod disponuje pracovníky bezpečnostní služby, kteří několikrát za den přistihnou nespočet osob při krádeži, je otázkou, zda by nebylo záhodno tuto jejich činnost více legislativně podpořit. Proč jim nedat jednoznačnou oporu zákonem, když se snaží bojovat proti zločinnosti a nepoctivosti občanů?

⁷⁷ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 14.

⁷⁸ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), § 76.

Další jako nedostatečné považují, že výkon jejich činnosti není upraven i při zajišťování bezpečnosti na kulturních a sportovních akcích. Na těchto akcích jsou najati a zaplacení pořadatelé za bezpečný průběh akce, ale v případě jakéhokoliv incidentu jsou odkázáni pouze na „občanská práva“, kdy v případě, pokud musí problémovou osobu zpacifikovat, musí jednat jen v mezích zákona, a to nutné obrany a krajní nouze.

Jednoznačná právní úprava jejich oprávnění by i zcela jistě vnesla mezi občany určitou právní jistotu, jelikož by pracovníci postupovali jednoznačně podle vymezení daného zákona a občané by již nemuseli mít pocit, že na to nemají právo a jednají jen ze své vlastní vůle, jako je tomu doposud.

ZÁVĚR

V diplomové práci byly vymezeny možnosti, které má policie k dispozici při omezení osobní svobody, a jaká má policista práva a povinnosti při využití těchto oprávnění. Práce byla zpracována dle právní úpravy de lege lata a v praktické části byly popsány možnosti de lege ferenda, kde je považováno za nezbytné, aby policistovi bylo dáno oprávnění v možnosti přiložení pout předvedené osobě. Dále bylo popsáno, aby se v rámci trestního řízení zjednodušilo procesní postavení osoby, což by vedlo k usnadnění a zefektivnění práce policie a dalších orgánů činných v trestním řízení. Samozřejmě by byla osobě zachována všechna práva jako doposud, jelikož omezení osobní svobody je jedním z nejrazantnějších zásahů do základních lidských práv osoby. Tento zásah musí být proveden jen na základě zákonem splněných podmínek a na dobu nezbytně nutnou, maximálně pak na dobu danou zákonem. V neposlední řadě zde bylo upozorněno na doposud v naší legislativě chybějící zákon, který by upravoval činnost bezpečnostních agentur. Jedná se o dlouho diskutovaném zákoně, který však nebyl do současné doby přijat. Přijetím zákona by zcela jistě byla do společnosti vnesena určitá právní jistota v souvislosti s plněním úkolů této složky.

Cílem práce bylo představit a vymezit činnost policie při omezování osobní svobody osoby. V případové studii byl uveden příklad, jak z „pouhé“ kontroly osoby na ulici může dojít k několika institutům omezení osobní svobody a osoba může skončit až ve vazbě. Bylo poukázáno na značnou administrativní zátěž, která je s omezením osobní svobody spojena. V tomto případě policisté museli sepsat čtyři různé druhy omezení osobní svobody a osobě předat třikrát poučení dle směrnice Rady EU, což by v případě, že by byl jednotný institut omezení osobní svobody, odpadlo. Ve formuláři v systému ETR je při zajištění dle § 26 zákona o policii možnost uvést, že zajištění předcházelo předvedení, a tedy není nutné ještě sepisovat úřední záznam o předvedení, což je velice pozitivní a určité ulehčení administrativy.

Celkově bylo zhodnoceno, že policie má v naší legislativě dostatečnou oporu a značné možnosti a oprávnění, jak osobu pro účely nejen trestního řízení zajistit. Ale vzhledem k množství možností může dojít k pochybení a špatné aplikaci.

I z tohoto důvodu práce představila možnost zjednodušení naší legislativy, protože zejména nově nastupující policisté mají v této komplikované právní úpravě problém se zorientovat. Z tohoto důvodu může tato diplomová práce posloužit jako takový ucelený návod, jaké možnosti nám naše současná legislativa přináší, nejen nově nastupujícím policistům, ale i již sloužícím, kteří si nebudou jisti. Především, aby si uvědomili, že podle zákona o policii se vždy sepisuje úřední záznam a podle trestního řádu protokol, který je doplněn úředním záznamem.

Každý policista při provádění zákroků a úkonů by měl mít na paměti nejen své povinnosti, jakými jsou zdvořilost, iniciativa a přiměřenost postupu. Neměl by rovněž zapomínat, že je potřeba dbát cti, vážnosti a důstojnosti nejen osob, ale i své vlastní. Při jednání s osobami by měl dbát zvýšené obezřetnosti a opatrnosti, aby ochránil i svoje zdraví a život a ze služby se vrátil domů živý a zdravý.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Publikace

GERLOCH, Aleš, Jiří HŘEBEJK a Vladimír ZOUBEK. *Ústavní systém České republiky*. 6. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2022. ISBN 978-80-7380-865-5.

JIRÁSEK, Jiří. *Ústavní základy organizace státu*. Student (Leges). Praha: Leges, 2013. ISBN 978-80-87576-57-1.

KONŮPKA, Petr. *Evropská úmluva o lidských právech: praktický průvodce*. Praha: Právnická fakulta Univerzity Karlovy, 2022. ISBN 978-80-7630-024-8.

NOVOTNÝ, František a SOUČEK, Josef. *Trestní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-237-0.

STRAUS, Jiří. *Kriminalistická taktika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-095-6.

Zákonná úprava

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Usnesení č. 2/1993 Sb. předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky

Sdělení č. 209/1992 Sb. federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a protokolů na tuto Úmluvu navazujících

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích

Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů

Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů

Zákon č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence a o změně některých souvisejících zákonů

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů

Zákon č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Interní akty řízení

ZÁVAZNÝ POKYN policejního prezidenta: o eskortách, střežení osob a o policejních celách. In: Praha: Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky, 2009, ročník 2009, číslo 159.

ZÁVAZNÝ POKYN policejního prezidenta: o některých pátracích informačních systémech. In: Praha: Úřad služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky, 2013, ročník 2013, číslo 55.

POKYN policejního prezidenta: o pátrání. In: Praha: Úřad služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky, 2020, ročník 2020, číslo 235.

Komentáře k zákonům

JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou.* Glosátor. [2009]-. Praha: Leges, [2009]-. ISBN 978-80-7502-637-8.

MATES, Pavel. *Zákon o policii s komentářem.* 3. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2023. ISBN 978-80-7380-917-1.

Webové stránky a elektronické zdroje

Evropská unie: <https://home-affairs.ec.europa.eu>

Ministerstvo vnitra České republiky: <https://www.mvcr.cz/>

Tomáš Pecina: <https://iuridictium.pecina.cz>

Jiné zdroje

HÝBNEROVÁ, Michaela a HLAVÁČOVÁ, Kateřina. *Ochrana základních lidských práv při omezování osobní svobody policií*. Policejní prezidium České republiky. Praha, 2022.

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Úřední záznam o zajištění

Příloha č. 2 – Poučení zajištěné osoby dle směrnice Rady EU

Příloha č. 3 – Úřední záznam o předvedení

Příloha č. 4 – Protokol o zadržení

Příloha č. 5 – Poučení zadržené osoby dle směrnice Rady EU

Příloha č. 6 – Protokol o zatčení

Příloha č. 7 – Poučení zatčené osoby dle směrnice Rady EU

Příloha č. 8 – Protokol o dodání do výkonu trestu odnětí svobody

Příloha č. 9 – Žádost o umístění osoby do policejní cely – vícehodinové
a poučení osoby

Příloha č. 1 – Úřední záznam o zajištění

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Městské ředitelství policie Brno
Obvodní oddělení policie Brno - Královo Pole
Malátova 3, 612 00 Brno

Č. j. KRPB-YYYYYY-1/ČJ-2023-060214

Brno 2. srpna 2023
Počet stran: 3

Úřední záznam o zajištění osoby

Dne **02.08.2023** v **16:44** hod. v Brno byl(a) podle § 26 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky,

zajištěn(a):

Jméno a příjmení: **Xxxxx XXXXXX**
Datum narození: **YY.YY.YYYY**
Místo narození: **Kladno**, okres: **Kladno**
Rozený(á): **XXXXXX**
Státní příslušnost: **Česko**
Doklad:

Trvalý pobyt: **Náměstí starosty Pavla č. p. 44, 272 01 Kladno**

Současný pobyt:

Adresa pro účely doručování:

neboť zajištěná osoba

d) utekla z výkonu trestu odnětí svobody, z výkonu ochranného léčení, ústavní výchovy, předběžného opatření nebo ochranné výchovy anebo ze zabezpečovací detence.

Další okolnosti zajištění:

Dne 02.08.2023 v 16:30 hod. byla na ulici Cimburkova 4 v Brně v OD Tesco dle § 63 odstavec 2 písmene e) zák. č. 273/2008 Sb. vyzvána k prokázání totožnosti osoba, která byla na základě sdělených údajů a lustrací v CRO ztotožněna: Xxxxx XXXXXX. Provedenou lustrací bylo zjištěno, že výše uvedená má nařízenou ústavní výchovu na základě rozsudku vydaného okresním soudem v Kladně vedeným pod č. j: YY X YY/2013-548 ze dne YY.YY.YYYY, který nabyl právní moci dne YY.YY.YYYY, byla svěřena do péče výchovného ústavu Chomutov.

Zajištění provedl a osobu poučil: nstržm. Xxxx XXX

Podle § 35 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, **byla** provedena prohlídka zajištěné osoby. Prohlídku provedla pprap.. Xxxxxx XXXXXX

Zajištěná osoba **nežádá** podle § 24 odst. 2 zákona. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, o vyzkoušení osoby:

O zajištění byl(o) podle § 24 odst. 2 zákona. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, vyzkoušen(o) dne 02.08.2023 v 18:05 hod., **školské, výchovné nebo obdobné zařízení**

Název zařízení: Výchovný ústav Chomutov

Odpovědná osoba - jméno, příjmení, funkce: p. XXXXXXXX

Vyrozumění provedl: prap. Xxxxx XXXXX způsobem: telefonicky

Nebyly dány důvody nevyrozumění podle § 24 odst. 3 zákona. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Zajištěná osoba **nevyužila** práva na poskytnutí součinnosti k zajištění právní pomoci podle § 24 odst. 4 zákona. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Zajištěná osoba **nevyužila** práva na ošetření či vyšetření podle § 24 odst. 5 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Zajištění osoby **nepředcházelo** předvedení podle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky nebo jiného zákona.

Využití oprávnění (pouta) dle § 54 zákona číslo 273/2008 Sb.: **ANO**

Byla dána důvodná obava, že se osoba pokusí o útěk.

Bylo použito pout.

V době od 02.08.2023 17:19 hod. do 02.08.2023 17:45 hod..

Při využití tohoto oprávnění **nedošlo** ke zranění osoby.

Zajištěná osoba **nebyla** omezena ve volném pohybu připoutáním podle § 25 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Potvrzuji správnost záznamu a převzetí poučení:

Xxxxx XXXXX

Zajištěné osobě **nebyla** poskytnuta strava.

Zajištěná osoba **nebyla** umístěná v policejní cele.

Zajištění osoby bylo ukončeno dne 02.08.2023 v 20:00 hod. předáním osoby (instituce/místo):

Výchovný ústav Veslařská Brno.

Osobu převzal:

Úřední záznam zpracoval:

pprap. Xxxxxxx XXXXXX

Práva osoby zajištěné

V případě zajištění od okamžiku omezení na svobodě Policií České republiky máte tato práva:

- právo na respektování vaší lidské důstojnosti, a aby na vás nebyl činěn neoprávněný fyzický ani psychický nátlak,
- právo kontaktovat právního zástupce a právo na poskytnutí právní pomoci,
- právo na lékařské ošetření určeným lékařem a vyšetření lékařem dle své volby,
- právo být informován o dalším předpokládaném úředním postupu a předpokládaném trvání zajištění, o důvodech zajištění,
- právo na poučení o vašich právech a povinnostech,
- právo být ihned propuštěn, pominou-li důvody zajištění.

V případě vašeho omezení na svobodě umístěním do policejní cely máte dále tato práva:

- právo na poskytnutí stravy,
- právo na přiměřený spánek,
- právo na přiměřený odpočinek,
- právo přístupu k pitné vodě a toaletě,
- právo na provedení základní hygieny,
- právo na podávání návrhů, podnětů a stížností a právo sepsat a podat stížnost na postup Policie České republiky,
- právo na přivolání policisty,
- právo na poskytnutí potřebných léků a zdravotních pomůcek,
- v případě potřeby právo na zapůjčení čistého oděvu a obuvi.

Příloha č. 2 – Poučení zajištěné osoby dle směrnice Rady EU

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Městské ředitelství policie Brno
Obvodní oddělení policie Brno - Královo Pole
Malátova 3, 612 00 Brno

Č. j. KRPB-YYYYYY-1/ČJ-2023-060214

Brno 2. srpna 2023
Počet stran: 1

Poučení zajištěné osoby

Máte právo zajistit si na vlastní náklady právní pomoc a mluvit s právním zástupcem bez přítomnosti třetí osoby. Potřebujete-li v tom pomoci, požádejte policii. V některých případech je tato pomoc bezplatná, policie Vám poskytne bližší informace. Máte právo být seznámen(a) s důvody zajištění. Pokud neovládáte český jazyk, máte právo na bezplatnou pomoc tlumočnicka, který Vám může pomoci i v komunikaci s osobou poskytující právní pomoc, a pokud jde o obsah vašich rozhovorů, je vázán vůči policii mlčenlivostí. Během výslechu policií nebo jinými příslušnými orgány máte právo vyjádřit se k věci, nejste však povinen(na) vypovídat). Pokud jste zajištěn, máte právo nahlédnout do podstatných dokumentů nutných k napadení Vašeho zatčení nebo zadržení. Pokud jste zajištěn(a), měl(a) byste sdělit policii, zda si přejete nechat o svém zadržení někoho vyrozumět, např. člena své rodiny nebo svého zaměstnavatele. V některých případech může být Vaše právo na vyrozumění další osoby o Vašem zadržení dočasně omezeno. V takovém případě Vás o tom policie informuje. Jste-li cizinec/cizinka, sdělte policii, zda si přejete, aby byl o Vašem zadržení vyrozuměn Váš konzulární úřad nebo velvyslanectví. Rovněž policii sdělte, zda si přejete kontaktovat pracovníka konzulárního úřadu nebo velvyslanectví. Jste-li zajištěn(a), máte právo na naléhavou lékařskou pomoc. Pokud tuto pomoc potřebujete, sdělte to policii. Po zajištění můžete být zbaven(a) svobody nejdéle po dobu 24 hodin. Po uplynutí této lhůty musíte být propuštěn(a), nebo musí být o věci jinak rozhodnuto.

Poučení převzal **Xxx XXXXX**
dne **02.08.2023**

Příloha č. 3 – Úřední záznam o předvedení

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Městské ředitelství policie Brno
Obvodní oddělení policie Brno - Královo Pole
Malátova 3, 612 00 Brno

Č. j. KRPB-YYYYYY-1/ČJ-2023-060214

Brno 2. srpna 2023
Počet stran: 3

Úřední záznam o předvedení osoby

Dne **02.08.2023** v **09:00** hod. v Brno, byl(a) podle § 63 odst. 3 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

předveden(a):

Jméno a příjmení: **Xxxxxxx XXXXXXXX**
Datum narození: **YY.YY.YYYY**
Místo narození: **Brno, okres: Brno-město**
Rozený(á): **XXXXXXX**
Státní příslušnost: **Česko**
Doklad: **YYYYYYYYYY**
Trvalý pobyt: **Bratislavská YYY/YY, 602 00 Brno-Zábrdovice**
Současný pobyt:
Adresa pro účely doručování:

neboť

- předvedená osoba odmítla prokázat svoji totožnost nebo její totožnost nebylo možné ověřit na místě.

Okolnosti předvedení:

Dne 02.08.2023 v 08:50 hodin na ul. XXXXXXXXXXXX 73, Brno v panelovém domě ve druhém patře v rámci pátrání po osobě byla kontrolována osoba, která byla hlídkou vyzvána k prokázání totožnosti dle § 63 odst. 2 písm. e) zák. č. 273/2008 Sb. Tato hlídce uvedla osobu: Xxxxx XXXXXX, dat. nar. YY.YY.YYYY, kdy se ale mělo jednat o sestru hledané.

Jelikož osoba u sebe neměla žádný doklad totožnosti, jiným věrohodným způsobem ji nemohla prokázat a fotografie v CRO neodpovídala vzhledu osoby, byla osoba předvedena na OOP Brno Královo Pole, Malátova 3 k řádnému ověření totožnosti. Osoba byla

ztotožněna dle CRO+foto a provedenou lustrací bylo zjištěno, že jmenovaná prochází IS PATROS, kdy je na ni ze strany Městského soudu Brno vydán Příkaz k dodání do VTOS.

Předvedení provedl a osobu poučil: pprap. Xxxxxx XXXX

Podle § 35 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, **byla** provedena prohlídka předvedené osoby, kterou provedl: prap. Xxxxxxx XXXXXXXX

Při prohlídce **nebyla** nalezena zbraň.

Předvedená osoba **nežádá** podle § 24 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, o vyzoomění osoby.

Nebyly dány důvody nevyrozumění podle § 24 odst. 3 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Předvedená osoba **nevyužila** práva na poskytnutí součinnosti k zajištění právní pomoci podle § 24 odst. 4 zákona číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Předvedená osoba **nevyužila** práva na ošetření či vyšetření podle § 24 odst. 5 zákona číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Předvedená osoba **nebyla** omezena ve volném pohybu připoutáním podle § 25 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Potvrzuji správnost záznamu a převzetí
poučení:

Xxxxxxx XXXXXXXX

Předvedené osobě **nebyla** poskytnuta strava.

Předvedená osoba **nebyla** umístěná v policejní cele.

Předvedení osoby bylo ukončeno dne 02.08.2023 v 09:15 hod. následným omezením osobní svobody podle § 321 odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb.

Úřední záznam zpracoval:

pprap. Xxxx Xxxxxx

Práva osoby předvedené

V případě předvedení od okamžiku omezení na svobodě Policií České republiky máte tato práva:

- právo na respektování vaší lidské důstojnosti, a aby na vás nebyl činěn neoprávněný fyzický ani psychický nátlak,
- právo kontaktovat právního zástupce a právo na poskytnutí právní pomoci,
- právo na lékařské ošetření určeným lékařem a vyšetření lékařem dle své volby,
- právo být informován o dalším předpokládaném úředním postupu a předpokládaném trvání předvedení, o důvodech předvedení,
- právo na poučení o vašich právech a povinnostech,
- právo být ihned propuštěn, pominou-li důvody předvedení.

V případě vašeho omezení na svobodě umístěním do policejní cely máte dále tato práva:

- právo na poskytnutí stravy,
- právo na přiměřený spánek,
- právo na přiměřený odpočinek,
- právo přístupu k pitné vodě a toaletě,
- právo na provedení základní hygieny,
- právo na podávání návrhů, podnětů a stížností a právo sepsat a podat stížnost na postup Policie České republiky,
- právo na přivolání policisty,
- právo na poskytnutí potřebných léků a zdravotních pomůcek,
- v případě potřeby právo na zapůjčení čistého oděvu a obuvi.

Příloha č. 4 – Protokol o zadržení

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Městské ředitelství policie Brno
Obvodní oddělení policie Brno - Královo Pole
Malátova 3, 612 00 Brno

Č. j. KRPB-YYYYYY-1/ČJ-2023-060214

Brno 2. srpna 2023

Počet stran: 3

Protokol o zadržení osoby podezřelé

V **Brně** dne **02.08.2023** v **23:25**, byl podle § 76 odstavec 1 trestního řádu zadržen bez předchozího souhlasu státního zástupce, neboť věc nesnesla odkladu a souhlasu nešlo předem dosáhnout.

podezřelý **Xxxxx XXXXXXXXX**, datum narození **YY.YY.YYYY**

průkaz totožnosti YYYYYYYYYY	místo narození Brno
státní občanství CZE	rodinný stav svobodný

trvalý pobyt

Husova 165/5, 602 00 Brno-Staré Brno

současný pobyt

název a adresa zaměstnavatele

OSVČ

postavení v zaměstnání

tesař

Důvody zadržení:

§ 67 písm. a) tr. ř obviněný uprchne nebo se bude skrývat, aby se tak trestnímu stíhání nebo trestu vyhnul, neboť žije trvale ve Spolkové republice Německo, kde pracuje jako živnostník a nehodlal se v nejbližší době vrátit zpět do České republiky.

Okolnosti zadržení:

Dne 02.08.2023 v čase 23:00 hod řídil výše jmenovaný vozidlo Audi A3 RZ:YXY YYYY v Brně po ulici Xxxxxxx a dále odbočil vlevo na ulici Xxxxxxxx, kde byl zastaven hlídkou OOP Brno - Královo Pole. U řidiče byla v čase 23:01 hod. provedena přístrojem Dräger 7510 ARDN 0299 první dechová zkouška s naměřenou hodnotou 1.85 ‰ a v čase 23:07 hod. byla provedena druhá dech. zkouška s naměřenou hodnotu 1.83 ‰. Řidič souhlasil s naměřenými hodnotami, nepožadoval lékařské vyšetření spojené s odběrem biologického materiálu a podepsal výtisky z přístroje Dräger. Vozidlo bylo odstaveno a netvořilo překážku v dopravě. Následně byla osoba v 23:25 hod. zadržena bez použití donucovacích prostředků, bez zranění, neboť je důvodně podezřelá ze spáchání přečinu dle § 274 odst. 1 trestního zákoníku, neboť řídil motorové vozidlo ve stavu vylučujícím způsobilost. V čase 23:45 hod. vydal státní zástupce z MSZ Brno souhlas se zadržením. Po provedených úkonech na OOP a po lékařském vyšetření byl podezřelý umístěn v policejní cele.

Využití oprávnění (pouta) dle § 54 zákona číslo 273/2008 Sb.: NE

Podle § 76 odst. 6 trestního řádu máte právo požadovat, aby byl obhájce přítomen při Vašem výslechu, ledaže by byl ve stanovené lhůtě nedosažitelný.

Podle § 76b trestního řádu máte právo zvolit si obhájce, mluvit s ním bez přítomnosti třetí osoby a radit se s ním již v průběhu zadržení. Dále máte právo na své náklady komunikovat prostřednictvím písemných sdělení nebo telefonu s osobou, kterou určíte, je-li to technicky možné a pokud to okolnosti umožňují, zejména neohrozí-li to dosažení účelu trestního řízení nebo nebrání-li tomu zájem na ochraně oběti; tato komunikace podléhá kontrole. Zadržený cizinec má právo, aby byl o jeho zadržení vyrozuměn konzulární úřad státu, jehož je občanem, a právo na komunikaci s tímto konzulárním úřadem. Nemá-li dostatek finančních prostředků, komunikace s konzulárním úřadem se mu umožní bezplatně.

Xxxxx XXXXXXXXXX

Podle § 35 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, byla provedena prohlídka zadržené osoby, kterou provedl: pprap. Xxxxx XXXXXXXX

Při prohlídce nebyla nalezena zbraň.

Prohlídkou bylo nalezeno:

Občanský průkaz

Mobilní telefon Iphone černý - poškozený přední i zadní strana

klíč od osobního automobilu

elektronická cigareta + tabák

drobné písemnosti

podezřelý

Xxxxx XXXXXXXXXX

prohlídku provedl

pprap. Xxxxx XXXXXXXX

Policejní cele odevzdávám vpředu jmenovaného s uvedenými věcmi (zbraní)

Pokyny pro umístění:

pprap. Xxxxx XXXXXXXX

vrchní asistent

Záznam:

Podezřelý byl propuštěn v

na pokyn

věci převzal

propuštění provedl

.....

.....

Zadržený umístěn v policejní cele u

od do

Při převzetí **jsou - nejsou** *) zřejmé známky nemoci, zranění, požití alkoholu nebo drog:

převzetí provedl

.....

Potvrzení o převzetí věznicí:

Potvrzuji převzetí obviněného Xxxxx XXXXXXXXX dne v

Při převzetí jsou - nejsou *) zřejmé známky nemoci, zranění, požití alkoholu nebo drog:

převzetí provedl

.....

Příloha č. 5 – Poučení zadržené osoby dle směrnice Rady EU

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Městské ředitelství policie Brno
Obvodní oddělení policie Brno - Královo Pole
Malátova 3, 612 00 Brno

Č. j. KRPB-YYYYYY-1/ČJ-2023-060214

Brno 2. srpna 2023
Počet stran: 1

Poučení zadržené osoby

Máte právo zvolit si obhájce a hovořit s ním bez přítomnosti třetí osoby. Právník je nezávislý, potřebujete-li jej pomoci kontaktovat, požádejte policii. V některých případech je tato pomoc bezplatná, policie Vám poskytne bližší informace. Máte právo na své náklady komunikovat prostřednictvím písemných sdělení nebo telefonu s osobou, kterou si sám (sama) určíte, je-li to technicky možné a pokud to okolnosti umožňují, zejména neohrozí-li to dosažení účelu trestního řízení nebo nebrání-li tomu zájem na ochraně oběti; tato komunikace podléhá kontrole. Máte právo být seznámen(a) s důvody zadržení a ze spáchání jakého činu jste podezírán(a). Pokud neovládáte český jazyk, máte právo na bezplatnou pomoc tlumočnicka, který Vám může pomoci i v komunikaci s právníkem, a pokud jde o obsah vašich rozhovorů, je vázán vůči policii mlčenlivostí. Máte právo na překlad alespoň důležitých částí podstatných dokumentů, které se týkají vašeho případu, včetně veškerých soudních příkazů vedoucích k Vašemu zatčení, veškerých obvinění a obžalob a veškerých rozsudků. Za určitých okolností Vám může být zajištěn ústní překlad či shrnutí. Během výslechu policií nebo jinými příslušnými orgány máte právo vyjádřit se k věci, nejste však povinen(na) vypovídat. S rozhodnutím v této věci Vám může pomoci Váš právník. Pokud jste zadržen(a), máte právo nahlédnout do podstatných dokumentů nutných k napadení Vašeho zatčení nebo zadržení. Pokud se Váš případ dostane před soud, budete mít právo na přístup k podstatným důkazům, které svědčí ve Váš prospěch nebo ve Váš neprospěch. Pokud jste zadržen(a), měl(a) byste sdělit policii, zda si přejete nechat o svém zadržení někoho vyrozumět, např. člena své rodiny nebo svého zaměstnavatele. V některých případech může být Vaše právo na vyrozumění další osoby o Vašem zadržení dočasně omezeno. V takovém případě Vás o tom policie informuje. Jste-li cizinec/cizinka, sdělte policii, zda si přejete, aby byl o Vašem zadržení vyrozuměn Váš konzulární úřad nebo velvyslanectví. Rovněž policii sdělte, zda si přejete kontaktovat pracovníka konzulárního úřadu nebo velvyslanectví. Nemáte-li jako zadržený cizinec dostatek finančních prostředků, komunikace s konzulárním úřadem se Vám umožní bezplatně. Jste-li zadržen(a), máte právo na naléhavou lékařskou pomoc. Pokud tuto pomoc potřebujete, sdělte to policii. Po zadržení můžete být zbaven(a) svobody nejdéle po dobu 48 hodin. Po uplynutí této lhůty musíte být propuštěn(a), nebo musí být záležitost předána soudu, který rozhodne o Vašem dalším zadržování. Požádejte svého právníka nebo orgán činný v trestním řízení o informace týkající se možnosti napadnout Vaše zadržení, dosáhnout přezkumu či požádat o propuštění.

Poučení převzal **Xxxxx XXXXXXXXX**
dne **02.08.2023**

Příloha č. 6 – Protokol o zatčení

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Městské ředitelství policie Brno
Obvodní oddělení policie Brno - Královo Pole
Malátova 3, 612 00 Brno

Č. j. KRPB-YYYYYY-1/ČJ-2023-060214

Brno 2. srpna 2023
Počet stran: 3

Protokol o zatčení

V Brně dne 02.08.2023 v 12:20 hodin byl na základě příkazu k zatčení podle § 69 odst. 1 trestního řádu vydaného soudcem JUDr. XXXXXXX z Městského soudu v Brně dne 25.07.2023 pod spisovou značkou YY X YYY/2020 podle § 69 odst. 3 trestního řádu

zatčen

Jméno a příjmení: **Xxx XXXXX**
Dřívější jméno a příjmení: XXXXX
Datum narození: **YY.YY.YYYY** místo narození: Brno
Rodné číslo: YYYYYY/YYYYY
Rodinný stav: ženatý
Státní příslušnost: CZE
Doklad:
Trvalý pobyt: XXXXXX YYY/YY, 602 00 Brno-Trnitá
tel.:
Současný pobyt:
tel.:
Zaměstnavatel: bez pracovního poměru
tel.:
Adresa pracoviště:
Rodiče a jejich bydliště:
Otec:
Matka:

Podle § 35 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, byla provedena prohlídka zatčené osoby, kterou provedl: prap. XXXXXXX XXXXXX

Při prohlídce nebyla nalezena zbraň.

Prohlídkou bylo nalezeno:

černý batoh, průkaz zdravotního pojištění, 2x klientská karta, 1x láhev s ovocným nápojem 1l, 2x cigareta, plechová tabatěrka, písemnosti, medailon stříbrné barvy, lžíce, holítko + náhradní hlavice, bible, svítilna, zapalovač, kapesní nožik, mýdlo, 1 ks rukavice, 2x sáček s pečivem, finanční hotovost 1,- Kč

obviněný

Xxx XXXXX

prohlídku provedl

prap. XXXXXXX XXXXXX

Využití oprávnění (pouta) dle § 54 zákona číslo 273/2008 Sb.: NE

Obviněný mně byl dodán podle § 69 odst. 5 trestního řádu dne v hodin.

.....
(soudce)

Záznam:

Obviněný byl propuštěn

.....
(propouštějící)

Vazební věznici v odevzdávám vpředu jmenovaného s uvedenými věcmi.

Pokyny pro umístění (*odděleně od spolupachatele apod.*):

kulaté razítko

Potvrzení o převzetí vazební věznicí

Potvrzuji přijetí obviněného dne v hodin.

Při převzetí jsou -nejsou *) zřejmé známky nemoci, zranění, požití alkoholu, drog (*popis vzniku*):

Převzetí provedl:
.....
(*hodnost, jméno, příjmení*)

Příloha č. 7 – Poučení zatčené osoby dle směrnice Rady EU

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Městské ředitelství policie Brno
Obvodní oddělení policie Brno - Královo Pole
Malátova 3, 612 00 Brno

Č. j. KRPB-YYYYYY-1/ČJ-2023-060214

Brno 2. srpna 2023
Počet stran: 1

Poučení zatčené osoby

Máte právo zvolit si obhájce a hovořit s ním bez přítomnosti třetí osoby. Právník je nezávislý, potřebujete-li jej pomoci kontaktovat, požádejte policii. V některých případech je tato pomoc bezplatná, policie Vám poskytne bližší informace. Máte právo být seznámen(a) s důvody zatčení a ze spáchání jakého činu jste podezírán(a).

Pokud neovládáte český jazyk, máte právo na bezplatnou pomoc tlumočnicka, který Vám může pomoci i v komunikaci s právníkem, a pokud jde o obsah vašich rozhovorů, je vázán vůči policii mlčenlivostí. Máte právo na překlad alespoň důležitých částí podstatných dokumentů, které se týkají vašeho případu, včetně veškerých soudních příkazů vedoucích k Vašemu zatčení, veškerých obvinění a obžalob a veškerých rozsudků. Za určitých okolností Vám může být zajištěn ústní překlad či shrnutí. Během výslechu policií nebo jinými příslušnými orgány máte právo vyjádřit se k věci, nejste však povinen(na) vypovídat). S rozhodnutím v této věci Vám může pomoci Váš právník. Pokud jste zatčen(a), máte právo nahlédnout do podstatných dokumentů nutných k napadení Vašeho zatčení nebo zadržení. Pokud se Váš případ dostane před soud, budete mít právo na přístup k podstatným důkazům, které svědčí ve Váš prospěch nebo ve Váš neprospěch. Pokud jste zatčen(a), měl(a) byste sdělit policii, zda si přejete nechat o svém zatčení někoho vyrozumět, např. člena své rodiny nebo svého zaměstnavatele. V některých případech může být Vaše právo na vyrozumění další osoby o Vašem zatčení dočasně omezeno. V takovém případě Vás o tom policie informuje. Jste-li cizinec/cizinka, sdělte policii, zda si přejete, aby byl o Vašem zatčení vyrozuměn Váš konzulární úřad nebo velvyslanectví. Rovněž policii sdělte, zda si přejete kontaktovat pracovníka konzulárního úřadu nebo velvyslanectví. Jste-li zatčen(a), máte právo na naléhavou lékařskou pomoc. Pokud tuto pomoc potřebujete, sdělte to policii. Po zatčení můžete být zbaven(a) svobody nejdéle po dobu 24 hodin. Po uplynutí této lhůty musíte být propuštěn(a), nebo musí být záležitost předána soudu, který rozhodne o Vašem dalším zadržování. Požádejte svého právníka nebo orgán činný v trestním řízení o informace týkající se možnosti napadnout Vaše zatčení, dosáhnout přezkumu zadržení či požádat o předběžné propuštění.

Poučení převzal **Xxx XXXXX**
dne **02.08.2023**

Příloha č. 8–Protokol o dodání do výkonu trestu odnětí svobody

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Městské ředitelství policie Brno
Obvodní oddělení policie Brno - Královo Pole
Malátova 3, 612 00 Brno

Č. j. KRPB-YYYYYY-1/ČJ-2023-060214

Brno 2. srpna 2023
Počet stran: 3

Totožnost osoby ověřena dle: CRO+ FOTO

Ověření provedl:

Pprap.Xxxx Xxxxx, OEČ:XXXXXX

Protokol o dodání osoby do výkonu trestu

V Brno dne **02.08.2023** v **9:15** hodin byla na základě příkazu k dodání do výkonu trestu podle § 321 odst. 3 trestního řádu vydaného soudcem Mgr. Xxxx XXXXX vyšší soudní úřednice Městského soudu v Brně dne Y. května 2023 pod sp. zn. Y X YY/2023

na svobodě omezena

Jméno a příjmení: **Xxxxx XXXXXXX**
Dřívější jméno a příjmení: XXXXX
Datum narození: **YY.YY.YYYY** místo narození: Brno
Rodné číslo: YYYYYY/YYYYY
Rodinný stav: svobodná
Státní příslušnost: CZE
Doklad: YYYYYYYYYY
Trvalý pobyt: Xxxxxxx YYY/YY, 602 00 Brno-Zábrdovice
tel.:
Současný pobyt: Xxxxxxx YYY/YY, 602 00 Brno-Židenice
tel.:
Zaměstnavatel: bez zaměstnání
tel.:
Adresa pracoviště:
Rodiče a jejich bydliště:
Otec:
Matka: Xxxxxxx XXXXXX, Xxxxx YYY/YY, 602 00 Brno-Židenice

V souladu s ustanovením § 35 odst. 2a) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České Republiky, bylo využito oprávnění přesvědčit se zda předváděná osoba, nemá u sebe zbraň, které provedla pprap. Xxxxx XXXXXX za přítomnosti Xxxx XXXXX.

Prohlídkou bylo nalezeno (zbraň):

- 2x řetízek z bílého kovu
- 4x gumička do vlasů
- černá látková čepice
- šátek

- kabelka černá
- přičesek
- svazek 4 klíčů z toho 1 poškozený
- ústřížek blokové pokuty na jméno Xxxxx XXXXXXXX
- zákaznická karta
- tkanička od mikiny

Využití oprávnění (pouta) dle § 54 zákona číslo 273/2008 Sb.: ANO

Byla dána důvodná obava, že se osoba se pokusí o útěk.

<i>Úkon provedl</i>	<i>Úkonu, přečtení a podpisu přítomen</i>	<i>Osoba, již se omezení týká</i>
pprap. Xxxxxx XXXXXXXX	pprap. Xxxx XXXXXXXX	Xxxxx XXXXXXXX

Věznici ve Vazební věznice, Brno, Bohunice odevzdávám vpředu jmenovanou osobu s uvedenými věcmi.

Současně žádám o urychlenou eskortu do věznice v
Pokyny pro umístění (*odděleně od spolupachatele apod.*):

Pokyny vydal

.....

Potvrzení o převzetí věznici:

Potvrzuji přijetí osoby
dne v hod.

Při převzetí nejsou zřejmé známky nemoci, zranění, požití alkoholu, drog (*popis vzniku*):

Převzetí provedl:

.....
(hodnost, jméno, příjmení)

Záznam:
Městský soud v Brně
byl vyrozuměn dne v hod.

Vyrozumění provedl:

(hodnost, jméno, příjmení)

Příloha č. 9 – Žádost o umístění osoby do policejní cely

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Městské ředitelství policie Brno
Obvodní oddělení policie Brno - Královo Pole
Malátova 3, 612 00 Brno

Č. j. KRPB-YYYYYY-1/ČJ-2023-060214

Brno 2. srpna 2023
Počet stran: 5

Žádost o umístění osoby do policejní cely - vícehodinové

V souladu s realizací oprávnění (příp. žádosti) umístit osobu do policejní cely podle § 28 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon“), žádám o umístění do policejní cely, osobu:

Jméno a příjmení: **Xxxxxx XXXXXXXX**
Datum narození: **YY.YY.YYYY**
Místo narození: **Brno, okres: Brno-město**
Rozený(á): **XXXXXXXXXX**
Státní příslušnost: **Česko**
Doklad: **YYYYYYYYYY** Omezení osoby k právním úkonům: **NE**
Trvalý pobyt: **Husova 165/5, 602 00 Brno-Staré Brno**
Současný pobyt:
Adresa pro účely doručování:

do policejní cely jako osoby zajištěná na základě rozhodnutí policejního orgánu.

Označení orgánu: 060214 Č.j. KRPB-YYYYYY/PŘ-2023-060214

O umístění osoby do policejní cely žádá:

Služební hodnost (funkce): vrchní asistent OEČ: YYYYYY

Hodnostní označení, titul, jméno, příjmení: pprap. Xxxxx XXXXX

(podpis policisty)

Osoba byla omezena na osobní svobodě dne 02.08.2023 v 11:00 hod.

Strava byla osobě poskytnuta.

Osoba **je zjevně** pod vlivem návykové látky.

Osoba **není** zjevně zraněna. Osoba **uvádí**, že trpí závažnou chorobou. **Je** důvodné podezření, že osoba trpí závažnou chorobou.

Osoba byla poučena (lékařem *1) a k vyšetření souhlas DALA – NEDALA*.

Stanovisko lékaře k umístění osoby do policejní cely podle § 31 zákona:

Výše jmenovaná osoba JE - NENÍ* schopna umístění v policejní cele za podmínek:

Vyjádření k užívání léků:

Jméno, příjmení lékaře, adresa zařízení:

Svědci (2 osoby) v případě, že osoba nedala souhlas k lékařskému vyšetření:

(identifikační údaje podpis)

(identifikační údaje podpis)

Před umístěním osoby do policejní cely byla osoba poučena o právních důvodech provedení úkonů spojených s jejím umístěním do policejní cely a o jejích právech a povinnostech (viz. přiložené poučení) a dále o tom, že po jejím umístění do policejní cely lze přizvání lékaře (zdravotnického pracovníka) dle vlastní volby k provedení vyšetření či ošetření realizovat pouze na její náklady⁷⁹).

Osoba **NEODMÍTLA** podepsat poučení.

Podle § 29 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, byla provedena prohlídka osoby, kterou provedl: prap. XXXXXXX XXXXXXX

Při prohlídce **nebyla** nalezena zbraň.

Podle § 29 odstavec 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky byly osobě odebrány věci: 2x zapalovač

1x lesk na rty

1x parfém

1x růženec

1x pár kruhových náušnic

Potvrzuji odebrání výše uvedených věcí:

XXXXXX XXXXXXX

Pokyny pro umístění osoby v policejní cele:

Osobu k umístění do policejní i s odebranými věcmi předal: pprap. XXXXXXX XXXX,
YYYYYY

(hodnostní označení, jméno, příjmení, OEČ, podpis)

Osobu i s odebranými věcmi převzal a do policejní cely dne 02.08.2023 v 13:00 hod
umístil:

Prap. XXXXXXX XXXXXXX, YYYYYY

(hodnostní označení, jméno, příjmení, OEČ, podpis)

Osoba umístěná v policejní cele byla dne v hod. propuštěna
na svobodu - předána *)

⁷⁹ § 29 odst. 2 písm. d) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách).

POUČENÍ

osoby při umístění do cely ve smyslu ustanovení zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

1. Při umístění a pobytu v cele máte právo:

I.

- a) na respektování Vaší lidské důstojnosti a aby na Vás nebyl činěn fyzický ani psychický nátlak,
- b) kontaktovat právního zástupce a právo na poskytnutí právní pomoci, právo informovat o své situaci osobu blízkou nebo jí určenou,
- c) na vyšetření a ošetření lékařem.

V případě, že bude zjištěno, nebo sdělíte, že jste zraněn(a) nebo trpíte závažnější chorobou, anebo v průběhu pobytu se u Vás vyskytnou zdravotní problémy, bude Vám poskytnuto lékařské vyšetření a ošetření (s přihlédnutím k omezením vyplývajícím z účelu umístění) buď služebním lékařem policie nebo lékařem zdravotnického zařízení příslušného podle místa obvodu nebo můžete požádat o vyšetření nebo ošetření lékařem dle vlastní volby, pokud časová prodleva potřebná k zajištění jeho přítomnosti bezprostředně neohrozí Vaše zdraví nebo život. Toto právo na zajištění ošetření nebo vyšetření lékařem dle vlastní volby v případě jeho nedostupnosti máte i později. Předepsané léky Vám budou podány dle pokynů lékaře.

- d) být informován(a) policisty o dalším předpokládaném úředním postupu a předpokládaném omezení Vaší svobody,
- e) na podávání návrhů, podnětů a stížností; sepsat a podat stížnost na postup Policie České republiky. Máte-li právního zástupce, realizujete své právo podávat návrhy, podněty a stížnosti jeho prostřednictvím. Pokud právního zástupce nemáte, sepíšete si návrhy, podněty a stížnosti sám(a) – z bezpečnostních důvodů pod dohledem policisty v místnosti pro provádění výslechů nebo v obdobném prostoru útvaru policie. Pokud z objektivních důvodů nejste schopen(a) sepsat návrh, podnět nebo svoji stížnost, policista zabezpečující výkon ostrahy cely o tom ihned informuje cestou příslušného operačního střediska skupiny vnitřní kontroly a po té pracovník skupiny vnitřní kontroly Vás návrh, podnět nebo stížnost sepíše a Vy jej podepíšete.

II.

- a) na přiměřený odpočinek, zpravidla v noční době mezi 22.00 až 06.00 hodinou a na tuto dobu Vám může být poskytnuta přikrývka a jednorázová rouška na lůžko nebo prostěradlo,
- b) na provedení základní hygieny, včetně ústní hygieny, přístup k vodě a toaletě,
- c) na poskytnutí potřebných léků a zdravotních pomůcek,
- d) na přivolání policisty.

III.

- a) na poskytnutí stravy zpravidla 3x denně (snídaně, oběd, večeře) v přiměřených intervalech od 06.00 do 22.00 hodin. V případě, že Vám nárok na podání stravy vznikne v době od 22.00 do 06.00 hodiny, kdy se zpravidla strava nepodává, může Vám být poskytnuta jen na Vaši žádost. Odmítnete-li poskytnutou stravu a disponujete-li finančními prostředky, které prokazatelně nepocházejí z trestné činnosti a jste ochoten(a) náklady stravného uhradit, policista Vám zajistí stravu podle požadavku. V době oběda či večeře Vám může být na Vaši žádost poskytnuta teplá strava. Údaje o alergenech obsažených ve stravě jsou k dispozici u ostrahy policejních cel.
- b) na ponechání vlastního oděvu a v případě nutnosti zapůjčení čistého ošacení a obuvi.

2. Při umístění a pobytu v cele máte povinnost:

- a) řídít se pokyny a příkazy policistů,
- b) podrobit se prohlídce prováděné osobou stejného pohlaví a vydat věci, k jejichž odebrání je policista oprávněn, a kterými byste mohl(a) ohrozit zdraví nebo život vlastní nebo jiné osoby. Vaše věci převezme dle seznamu vyhotoveného policejním orgánem, který vede trestní řízení nebo Vás omezil na svobodě, policista zabezpečující výkon ostrahy cely. Pokud u Vás budou prohlídkou dodatečně nalezeny další věci, kterými byste mohl(a) ohrozit zdraví nebo život svůj nebo jiné osoby, provede policista zabezpečující výkon ostrahy cely zaevidování nalezených věcí do dodatku k protokolu, jehož správnost a úplnost stvrdíte svým podpisem. Seznam rovněž podepíše policista předávající osobu do cely. Věci budou uloženy do úschovy a v případě propuštění Vám budou dle seznamu a proti podpisu vráceny. V případě rozhodnutí soudu o Vašem vzetí do vazby budete se svými věcmi eskortován(a) do určené vazební věznice a Vaše věci budou dle seznamu předány tamní Vězeňské službě České republiky. Po prohlídce Vám může být zapůjčen čistý oděv a obuv (tepláková souprava, pantofle – z vybavení cely); můžete si ponechat oděv svůj, pokud splňuje hygienická kritéria (platí u umístění nad 6 hodin).
- c) udržovat pořádek v cele,
- d) nepoškozoovat zařízení cely,
- e) neprodleně nahlásit policistovi zabezpečujícímu výkon ostrahy cely závady, které vzniknou při Vašem pobytu v cele.

VŠEOBECNĚ:

Výkon ostrahy provádějí policisté určení k zabezpečení výkonu ostrahy cely nebo další určení policisté útvaru policie. Kontrola chování umístěných osob v celách se provádí nepravidelně, v průběhu celého omezení osobní svobody osoby. Policisté jsou oprávněni v zákonem odůvodněných případech použít i donucovacích prostředků podle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Poučení jsem porozuměl(a) a obdržel(a) jsem jeho kopii, což stvrzuji svým podpisem:

Datum: 02.08.2023

Čas: 12 hodin 45 minut

Jméno a příjmení osoby (podpis)

Xxxxxx XXXXXXXX

Poučení provedl(a):

Xxxxx XXXXX

Hodnostní označení a příjmení policisty(ky)
(podpis)

POUŽITÉ ZKRATKY

AFIS	daktyloskopický identifikační systém
Apod.	a podobně
CRO	Centrální registr obyvatel
CZE	mezinárodní zkratka České republiky
Č.	číslo
Č. j.	číslo jednací
Čl.	článek
ČR	Česká republika
ČSFR	Československá federativní republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ETŘ	informační systém policie, ve kterém jsou vedeny spisové materiály
EU	Evropská unie
IS	informační systém
IS PATROS	informační systém pátrání po osobách
MSZ	Městské státní zastupitelství
Např.	na příklad
Nar.	datum narození
NCOZ	Národní centrála proti organizovanému zločinu
NPC	Národní protidrogová centrála
Nstržm.	nadstrážmistr (hodnostní označení policisty)
Odst.	odstavec
OEČ	Osobní evidenční číslo
OOP	obvodní oddělení policie
OSN	Organizace spojených národů

Písm.	písmeno
pprap.	podpraporčík (hodnostní označení policisty)
prap.	praporčík (hodnostní označení policisty)
Sb.	Sbírka zákonů
Sb. m. s.	Sbírka mezinárodních smluv
SIS	Schengenský informační systém
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
Sp. zn.	spisová značka
Tel.	telefonní kontakt
Tzv.	tak zvaná
VTOS	výkon trestu odnětí svobody
Zák.	zákona